

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/21-01/143

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 17. studenoga 2021.

Hs**NP*022-03/21-01/143*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Godišnje izvješće o državnim potporama za 2020. godinu***, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s člankom 17. Zakona o državnim potporama ("Narodne novine", broj 47/14 i 69/17) dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 17. studenoga 2021. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Zdravka Marića i državne tajnike Zdravka Zrinušića, Stipu Župana i Stjepana Čuraja.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/21-14/13
URBROJ: 50301-05/16-21-4

Zagreb, 17. studenoga 2021.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Godišnje izvješće o državnim potporama za 2020. godinu

Na temelju članka 17. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, br. 47/14. i 69/17.), Vlada Republike Hrvatske dostavlja Godišnje izvješće o državnim potporama za 2020. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Zdravka Marića i državne tajnike Zdravka Zrinušića, Stipu Župana i Stjepana Čuraja.

 3
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2020. GODINU

Zagreb, studeni 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
1.1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA.....	4
1.2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA.....	6
1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA.....	7
1.4. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2020. GODINU.....	8
2. DRŽAVNE POTPORE U 2020. GODINI	11
2.1. USPOREDBA S MAKROEKONOMSKIM POKAZATELJIMA.....	11
2.2. KATEGORIJE DRŽAVNIH POTPORA	14
2.3. DRŽAVNE POTPORE PREMA INSTRUMENTIMA	17
3. POTPORE U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU	22
4. POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA	25
4.1. HORIZONTALNE POTPORE.....	26
Horizontalne potpore u „užem smislu“.....	27
4.1.1. <i>Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije</i>	<i>29</i>
4.1.2. <i>Potpore za zapošljavanje</i>	<i>32</i>
4.1.3. <i>Potpore za usavršavanje</i>	<i>34</i>
4.1.4. <i>Potpore malim i srednjim poduzetnicima</i>	<i>35</i>
4.1.5. <i>Potpore kulturi.....</i>	<i>37</i>
4.2. REGIONALNE POTPORE.....	40
4.3. POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	43
4.4. SEKTORSKE POTPORE	45
Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa	46
4.4.1. <i>Potpore za poštanske usluge</i>	<i>49</i>
4.4.2. <i>Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije.....</i>	<i>50</i>
4.4.3. <i>Potpore prometu</i>	<i>53</i>
4.4.4. <i>Potpore brodogradnji</i>	<i>57</i>
4.4.5. <i>Potpore turizmu</i>	<i>58</i>
4.4.6. <i>Potpore za sanaciju i restrukturiranje</i>	<i>59</i>
4.4.7. <i>Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju</i>	<i>60</i>
4.4.8. <i>Potpore za razvoj širokopoljnih mreža</i>	<i>62</i>
4.5. POTPORE U SVRHU PODRŠKE GOSPODARSTVU U AKTUALNOJ PANDEMIJI COVID–19	63
5. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI.....	68
6. ZAKLJUČAK	74
PRILOG 1.	77
PRILOG 2.	78
PRILOG 3.	81

1. UVOD

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2020. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) Ministarstvo financija je izradilo sukladno Zakonu o državnim potporama („Narodne novine“, br. 47/14. i 69/17.; u daljnjem tekstu: Zakon) te je isto u obvezi dostaviti Vladi Republike Hrvatske koja Izvješće dostavlja Hrvatskome saboru.

Ministarstvo financija je navedeno Izvješće izradilo isključivo temeljem podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su davatelji potpora (ministarstva, agencije, fondovi, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave) dostavili putem Registra državnih potpora i potpora male vrijednosti (u daljnjem tekstu: Registar), sukladno Zakonu i Pravilniku o dostavi prijedloga državnih potpora, podataka o državnim potporama i potporama male vrijednosti te registru državnih potpora i potpora male vrijednosti („Narodne novine“, broj 127/17.; u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Ministarstvo financija je uspostavilo Registar kao jedinstvenu elektroničku bazu podataka koja sadrži podatke o svim prijavljenim programima i pojedinačnim potporama te podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti na području Republike Hrvatske, sukladno Pravilniku. Registar je započeo s radom 1. siječnja 2017.

Izvješće sadrži analitički prikaz svih državnih potpora i potpora male vrijednosti dodijeljenih u Republici Hrvatskoj u 2020. godini, uključujući i revidirane podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti za 2019. i 2018. godinu, prikazanih sukladno metodologiji prikazivanja državnih potpora u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU).

Ovo Izvješće također uključuje i podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u sektoru poljoprivrede i ribarstva, iako te potpore nisu predmet Zakona, ali je Ministarstvo poljoprivrede sukladno Zakonu obvezno dostavljati navedene podatke Ministarstvu financija s ciljem obuhvata ukupnog iznosa svih dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti na cijelom području Republike Hrvatske u jedinstvenoj Izvješću.

Svi davatelji potpora su u obvezi unositi sve podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u Registar bez odgode, odnosno odmah po dodijeli, te su davatelji isključivo odgovorni za točnost i vjerodostojnost dostavljenih podataka o potporama putem Registra (prijedloga programa/pojedinačne potpore te podataka o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti na području Republike Hrvatske) i njihov pravovremeni unos u Registar. U Izvješću se koriste nazivi tijela državne uprave koji su bili važeći u tijeku prikupljanja podataka odnosno u vrijeme dodijele državnih potpora i potpora male vrijednosti.

1. 1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA

Pravni temelj

Zakon uređuje nadležnost tijela Republike Hrvatske iz područja državnih potpora i potpora male vrijednosti, politiku državnih potpora Republike Hrvatske, postupanja prije dodjele državnih potpora, vođenje evidencija te izvještavanje o državnim potporama i potporama male vrijednosti.

Državna potpora

Sukladno Zakonu, **državna potpora** je stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od strane davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeto narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica EU u skladu s člankom 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU). Predmetni navodi preuzeti su iz članka 107. stavka 1. UFEU-a koji dodatno propisuje da su državne potpore nespojive s unutarnjim tržištem.

Korisnik državne potpore/potpore male vrijednosti sukladno Zakonu, je svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima državnu potporu/potporu male vrijednosti, bez obzira na njen oblik i namjenu.

Davatelj državne potpore/potpore male vrijednosti je središnje tijelo državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te svaka pravna osoba koja dodjeljuje državne potpore/potpore male vrijednosti.

Kod utvrđivanja ima li neka državna intervencija karakter državne potpore, sukladno odredbama Zakona koji uređuju pojam državne potpore, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava odnosno mjera, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti te utječu li sredstva/mjere na trgovinu između Republike Hrvatske i EU:

- 1) **dodjela državnih sredstava** – državnim potporom smatra se ona mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države – odnosno ona sredstva nad čijom dodjelom javna vlast ima kontrolu. Pored izravnih proračunskih izdataka, državnim potporom se smatra i manji odnosno neostvareni prihod države zbog neplaćenog poreza, doprinosa ili drugog nepodmirenog dugovanja odnosno neizvršene financijske obveze prema državi, prodaja nekretnina i pokretnina u vlasništvu države ispod tržišne cijene i bez provedenog natječaja i sl. Državnim sredstvima smatraju se i sredstva od EU (npr. iz strukturnih fondova) ako nacionalna tijela imaju diskrecijsko pravo odlučivanja o upotrebi tih sredstava
- 2) **ostvarivanju prednosti na tržištu** – gospodarska prednost na tržištu ostvaruje se činjenicom da je korisnik potpore primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti svojim redovitim poslovanjem. Pored očitih državnih potpora kao što su subvencije, oslobođanja od plaćanja poreza, subvencije kamata, državnih jamstva itd., postoje i ostale državne potpore koje su manje očite, a također omogućuju postojanje gospodarske prednosti, a to

su: prodaja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja naknade za istu, te dokapitalizacija poduzetnika od strane države pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor

- 3) **selektivnosti** – ovaj uvjet ukazuje na činjenicu da je dodjelom sredstava iz proračuna države poduzetnik/sektor doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju. O selektivnosti se može raditi i kada postoji određeno diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore
- 4) **utjecaju na trgovinu između Republike Hrvatske i EU** (tržišno natjecanje) – u ovom slučaju utvrđuje se utječe li, zbog dobivene potpore, poduzetnik ili proizvodnja određene robe i/ili usluge na trgovinu između država članica EU, odnosno dolazi li do narušavanja tržišnog natjecanja.

Državnom potporom može se smatrati svaka mjera dodijeljena u korist poduzetnika u smislu Zakona i pravne stečevine EU ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji. Međutim, ukoliko pojedina javna mjera kumulativno ne ispunjava sva četiri naprijed navedena kriterija, tada se ne radi o državnoj potpori. Odluku o postojanju ili nepostojanju državne potpore donosi Europska komisija, a može je donijeti i nacionalni sud kako to proizlazi iz Obavijesti Komisije o provedbi prava državnih potpora od strane nacionalnih sudova.¹ Državne potpore nespojive su s unutarnjim tržištem, osim ako ne ispunjavaju uvjete spojivosti određene posebnim pravilima ovisno o vrsti potpore.

Državne potpore dodjeljuju se putem **programa državnih potpora ili kao pojedinačne potpore**:

- 1) **Program državne potpore** je pravni akt temeljem kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore.
- 2) **Pojedinačna državna potpora** je državna potpora koja je dodijeljena poduzetniku temeljem programa državne potpore ili je dodijeljena poduzetniku neovisno o postojanju programa državne potpore (tzv. ad hoc potpora).

Učinak predmetne mjere, a ne njezin uzrok, vrsta ili cilj odlučujući su prilikom dodjele državne potpore, jer sam pojam državne potpore obuhvaća osim subvencija (rashodna strana državnog proračuna) i ostale instrumente državnih potpora (npr. oslobođenje ili smanjenje poreza na dobit) koji na razne načine smanjuju prihodnu stranu državnog proračuna i imaju jednake učinke kao i subvencije.

Instrumenti putem kojih se dodjeljuju državne potpore prikazani su u Prilogu 3. ovoga Izvješća.

Što se ne smatra državnom potporom

Sukladno praksi Europske komisije i europskih sudova, sljedeći transferi ne bi se smatrali državnim potporama:

¹ Točka 10. Obavijesti Komisije (Službeni list Europske unije, C 85, od 9. travnja 2009.).

- transferi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim tijelima za obavljanje djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter
- opće mjere gospodarske politike koje se odnose na sve poduzetnike i gospodarske sektore, primjerice smanjivanje opće stope poreza na dobit, doprinosa ili drugih sličnih davanja
- državne mjere koje su neutralne u odnosu na državni proračun, tzv. regulatorne mjere
- nabava robe i usluga po tržišnim cijenama odnosno tržišnoj vrijednosti
- mjere i financijske potpore, koje udovoljavaju testu ulaganja po tržišnim uvjetima, tj. testu ulaganja privatnog poduzetnika (*engl. market economy investor principle*)
- državna jamstva ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: ako korisnik zajma nije u financijskim teškoćama, ako je korisnik zajma u mogućnosti na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, ako se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena, ako je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i vremenu trajanja i ne pokriva više od 80 posto preostalog duga ili druge financijske obveze
- sredstva dodijeljena fizičkim osobama ili zaposlenicima kada poduzetnici ne uživaju izravnu korist
- potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) koje ne iznose više od 200.000,00 eura u kunsjoj protuvrijednosti po korisniku u razdoblju od tri fiskalne godine, odnosno u iznosu višem od 500.000,00 eura u kunsjoj protuvrijednosti za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Državnom potporom također se **ne smatraju** sredstva za pomoć kućanstvima, osobama s invaliditetom, javnim tijelima, obrazovnim ustanovama te bolnicama za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, sredstva namijenjena za obranu, javne radove i slično.

Pravila o državnim potporama **ne primjenjuju** se i ako država „izvršava javne ovlasti“ ili ako javni subjekti djeluju „kao tijela javne vlasti“. Primjeri takvih djelatnosti su: vojska ili policija, sigurnost i kontrola zračne plovidbe, kontrola i sigurnost pomorskog prometa, nadzor radi sprečavanja onečišćenja, organizacija, financiranje i izvršavanje zatvorskih kazni, razvoj i revitalizacija javnog zemljišta od strane javnih tijela i prikupljanje podataka za upotrebu u javne svrhe na temelju zakonske obveze predmetnih poduzetnika u vezi s objavljivanjem takvih podataka.²

1. 2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Ministarstvo financija Izvješće izrađuje temeljem podataka o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su dostavili davatelji potpora putem Registra.

Ministarstvo financija prilikom prikaza i usporedbe državnih potpora s osnovnim makroekonomskim pokazateljima koristi određene podatke koji se temelje na podacima Državnog zavoda za statistiku, Hrvatske narodne banke te ostalim podacima, dok se metodologija analitičkog prikaza državnih potpora temelji na metodologiji koju koristi i Europska komisija pri izradi i iskazivanju podataka o državnim potporama (u daljnjem tekstu: potpore) u EU³.

² Točka 17. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, C 262, od 9. srpnja 2016.).

³ Izvor: internet stranica Europske komisije:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Potpore se prema metodologiji analitičkog prikaza dijele na dvije osnovne kategorije:

1. potpore poljoprivredi i ribarstvu i
2. potpore industriji i uslugama.

Potpore prema kategorijama odnosno ciljevima dijele se na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva te na potpore u sektoru industrije i usluga:

Potpore u industriji i uslugama se s obzirom na kategoriju odnosno cilj dodjele dijele na **horizontalne potpore, sektorske potpore, regionalne potpore, potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** te **potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19**.

Horizontalne potpore u „užem smislu“ su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, sanaciju i restrukturiranje (kroz programe državnih potpora), zapošljavanje, usavršavanje, kulturu i zaštitu baštine, rizični kapital te ostale horizontalne ciljeve.

Sektorske potpore, za koje prilikom dodjele vrijede posebna sektorska pravila o potporama, su potpore koje se odnose na sljedeće sektore i djelatnosti: kopneni promet (cestovni, željeznički i unutarnji plovni promet), pomorski promet, zračni promet, brodogradnja, turizam, financijske i poštanske usluge, sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (pojedinačne potpore), kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost, javne radiodifuzijske usluge, poštanske usluge, zaštitu okoliša i uštedu energije, razvoj širokopojsnih mreža i sl.

Regionalne potpore su prikazane kao posebna kategorija na način predviđen metodologijom EU, budući da su regionalne potpore namijenjene za poticanje gospodarskog razvoja slabije razvijenih regija koje su utvrđene kartom regionalnih potpora. Ove potpore po ciljevima odnosno kategoriji i namjeni pripadaju u horizontalne potpore, pa su u jednom dijelu Izvješća i prikazane unutar horizontalnih potpora.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su prikazane kao posebna kategorija radi dobivanja uvida u korištenje i namjenu potpora dodijeljenih na lokalnoj razini, a koje po ciljevima odnosno kategorijama i namjeni mogu pripadati u horizontalne potpore. Stoga su u jednom dijelu Izvješća prikazane i unutar navedenih horizontalnih potpora.

Potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 su prikazane kao posebna kategorija radi trenutne situacije u kojoj se nalazi gospodarstvo, za njihovu dodjelu vrijede posebna pravila⁴ a dodjeljuju se za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu prouzročenih izvanrednim događajima prouzrokovanih posljedicama COVID-a 19.

⁴ Riječ je o Privremenom Okviru za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 koje je Europska komisija usvojila 19. ožujka 2020. i koje su tijekom 2020. godine naknadno dopunjene četiri puta. Zadnja peta dopuna učinjena je 21. siječnja 2021.

Potpore male vrijednosti⁵ odnosno *de minimis* potpore prikazane su zasebno, s obzirom da se potpore male vrijednosti ne smatraju državnim potporama u smislu Zakona, odnosno u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Potpore male vrijednosti, prikazane su u Izvješću jer veliki broj davatelja potpora male vrijednosti kako na središnjoj tako i na lokalnoj, odnosno regionalnoj razini, u obliku ove vrste potpora dodjeljuje značajna proračunska sredstva.

Državne potpore i potpore male vrijednosti mogu se dodjeljivati putem **različitih oblika ili instrumenata dodjele** kao što su: subvencije, neposredne subvencije kamata, porezna izuzeća (A), udjeli u vlasničkom kapitalu (B), financijski transferi (C), izdana i aktivirana odnosno protestirana jamstva (D) te ostalo (E).

U Prilogu 2. ovoga Izvješća, prikazan je detaljan pregled kategorija potpora, a u Prilogu 3. pregled svih instrumenata putem kojih se potpore dodjeljuju.

1. 4. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2020. GODINU

Ukupne potpore u 2020. godini u Republici Hrvatskoj dodijeljene su u iznosu od 21.099,5 milijuna kuna. Udio navedenih ukupnih dodijeljenih potpora u bruto društvenom proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP) iznosio je 5,68 posto, dok je udio u rashodima države iznosio 20,72 posto. Potpore po zaposlenom iznosile su 13.666,64 kune, dok su potpore po stanovniku u Republici Hrvatskoj iznosile 5.274,88 kuna. Od ukupnog iznosa dodijeljenih potpora u 2020. godini u iznosu od 21.099,5 milijuna kuna, na potpore poljoprivredi i ribarstvu odnosi se iznos od 7.679,9 milijuna kuna (36,4 posto), dok se na sektor industrije i usluga odnosi iznos od 13.419,6 milijuna kuna (63,6 posto).

Potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2020. godini, dodijeljene su u iznosu od 7.679,9 milijuna kuna, udio tih potpora u BDP-u iznosio je 2,07 posto dok je udio u ukupnim potporama iznosio 36,4 posto. Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstvu u 2020. godini dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija u iznosu od 4.763,2 milijuna kuna (62 posto), putem kapitalnih ulaganja u iznosu od 2.150,5 milijuna kuna (28 posto), putem poreznih olakšica 697,1 milijun kuna (9,1 posto) te kroz povoljne zajmove 69,1 milijun kuna (0,9 posto). Unutar sektora poljoprivrede i ribarstva u 2020. godini, sektoru ribarstva dodijeljeno je 384,2 milijuna kuna, a sektoru poljoprivrede 7.295,7 milijuna kuna (za poljoprivredu, lov i šumarstvo iznos od 4.076,5 milijuna kuna te za ruralni razvoj 3.219,2 milijuna kuna).

Potpore sektoru industrije i usluga u 2020. godini, dodijeljene su u iznosu od 13.419,6 milijuna kuna, što čini udio u BDP-u od 3,61 posto, dok je udio u ukupno dodijeljenim potporama 63,6 posto. Unutar potpora sektoru industrije i usluga dodijeljenih u 2020. godini, na potpore dodijeljene posebnim sektorima odnosi se iznos od 7.275,7 milijuna kuna (54,2 posto), na horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, iznos od 4.500,2 milijuna kuna (33,5 posto), dok se na potpore podrške gospodarstvu u COVID-19 pandemiji odnosi iznos od 1.643,7 milijuna kuna (12,3 posto). U 2020. godini potpore u

⁵ Pravila o potporama male vrijednosti/de minimis potporama sadržana su u Uredbi Komisije br. 1407/2013, od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (Službeni list Europske unije, L 352, od 14. prosinca 2013.), čija je primjena temeljem Uredbe Komisije 2020/972 (Službeni list europske unije, L 215, od 7. srpnja 2020.) produljena do 31. prosinca 2023.

sektoru industrije i usluga, u iznosu od 13.419,6 milijuna kuna, najvećim dijelom dodjeljivane su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 10.183,7 milijuna kuna (75,9 posto), putem jamstava 1.407 milijuna kuna (10,5 posto), putem poreznih olakšica 959,9 milijuna kuna (7,1 posto), kroz povoljne zajmove dodijeljeno je 819 milijuna kuna (6,1 posto) te putem kapitalnih ulaganja 50 milijuna kuna (0,4 posto).

Horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 4.500,2 milijuna kuna. Na horizontalne potpore u „užem smislu“⁶ u 2020. godini, odnosi se iznos od 2.576,4 milijuna kuna (57,2 posto), na regionalne potpore 1.199,8 milijuna kuna (26,7 posto) te na potpore na lokalnoj razini 724 milijuna kuna (16,1 posto).

Potpore za horizontalne ciljeve ili horizontalne potpore u „užem smislu“⁷, dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 2.576,4 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,69 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga iznosio je 19,2 posto, dok je udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio 12,2 posto. Te potpore su dodijeljene u 2020. godini po sljedećim kategorijama: za istraživanje i razvoj i inovacije dodijeljeno je 1.318 milijuna kuna (51,1 posto), potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 506,9 milijuna kuna (19,7 posto), za kulturu je dodijeljeno 406,1 milijun kuna (15,8 posto), za zapošljavanje 341,2 milijuna kuna (13,2 posto) te za usavršavanje 4,2 milijuna kuna (0,2 posto). Najvećim dijelom navedene potpore su dodijeljene putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 2.485 milijuna kuna (96,5 posto), kroz porezne olakšice 54,5 milijuna kuna (2,1 posto) te kroz izdana jamstva 36,9 milijuna kuna (1,4 posto).

Regionalne potpore dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 1.199,8 milijuna kuna, te imaju udio u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj od 5,7 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 8,9 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,32 posto. Navedene potpore se prema instrumentima dodjele dijele na: porezne olakšice u iznosu od 819,1 milijun kuna (68,3 posto), subvencije u iznosu od 375,5 milijuna kuna (31,3 posto) te na povoljne zajmove u iznosu od 5,2 milijuna kuna (0,4 posto).

Jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave su u 2020. godini dodijelile 724 milijuna kuna potpora u obliku subvencija. Udio ovih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 3,4 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 5,4 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,19 posto. Osim putem subvencija, navedene potpore dodjeljivane su u 2020. godini i putem neposrednih subvencija kamata.

Sektorske potpore (potpore za posebne sektore) dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 7.275,7 milijuna kuna, što čini udio u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini od 34,5 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 54,2 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 1,96 posto. U ukupno dodijeljenim potporama posebnim sektorima u iznosu od 7.275,7 milijuna kuna potpora, najveći dio odnosi se na zaštitu okoliša i očuvanje energije u iznosu od 2.379,9 milijuna kuna (32,7 posto), slijede potpore sektoru prometa u iznosu od 1.498,6 milijuna kuna (20,6 posto), potpore razvoju širokopojsnih mreža 1.456,8 milijuna kuna (20 posto), za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje 1.210,1 milijun kuna (16,6 posto), za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 392 milijuna kuna (5,4 posto), sektoru brodogradnje dodijeljeno je 238,7 milijuna kuna (3,3 posto), za poštanske usluge 92,8 milijuna kuna (1,3 posto) te potpore sektoru turizma 6,8 milijuna kuna (0,1 posto). Navedene potpore su u 2020. godini dodijeljene putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u

⁶ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

⁷ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

iznosu od 6.508,7 milijuna kuna (89,4 posto), putem jamstava dodijeljen je iznos od 630,7 milijuna kuna (8,7 posto), putem poreznih olakšica dodijeljen je iznos od 86,3 milijuna kuna (1,2 posto) dok je kroz kapitalna ulaganja dodijeljen iznos od 50 milijuna kuna (0,7 posto).

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa i nadalje prevladavaju unutar sektorskih potpora te su dodijeljene u 2020. godini u ukupnom iznosu od 3.199,4 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 15,2 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 23,8 posto te udio u BDP-u iznosi 0,86 posto. Te potpore su dodijeljene po sljedećim kategorijama: za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa dodijeljeno je 1.163,9 milijuna kuna (36,4 posto), slijede potpore za kopneni cestovni promet u iznosu od 1.016,7 milijuna kuna (31,8 posto), zatim za kopneni željeznički promet za koje je dodijeljen iznos od 511,6 milijuna kuna (16 posto), na pomorski promet odnosi se iznos od 308,8 milijuna kuna (9,6 posto), na zračni promet odnosi se iznos od 105,6 milijuna kuna (3,3 posto) dok se na poštanske usluge odnosi iznos od 92,8 milijuna kuna (2,9 posto). Instrumenti putem kojih su dodijeljivane navedene potpore su subvencije u iznosu od 3.149,4 milijuna kuna te zajmovi poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 50 milijuna kuna.

Potpore za podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji po prvi puta se dodjeljuju u 2020. godini i ukupno iznose 1.643,7 milijuna kuna. Udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 7,8 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga je 12,3 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,44 posto. Prema instrumentima dodjele, najviše navedenih potpora je dodijeljeno putem povoljnih zajmova u iznosu od 813,8 milijuna kuna (49,5 posto), slijede jamstva s 739,4 milijuna kuna (45 posto) te subvencije s 90,5 milijuna kuna (5,5 posto).

Instrumenti putem kojih su dodijeljene ukupne potpore u 2020. godini u iznosu od 21.099,5 milijuna kuna su: subvencije i neposredne subvencija kamata s iznosom od 14.946,9 milijuna kuna (70,8 posto), slijede kapitalna ulaganja s iznosom od 2.200,5 milijuna kuna (10,4 posto), porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s iznosom od 1.657 milijuna kuna (7,9 posto), jamstva s iznosom od 1.407 milijuna kuna (6,7 posto) te povoljni zajmovi s iznosom od 888,1 milijun kuna (4,2 posto).

Potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore su dodijeljene u 2020. godini u iznosu od 1.523,1 milijun kuna, a udio tih potpora u BDP-u iznosio je 0,41 posto. Navedene potpore su dodijeljene u najvećem dijelu putem subvencija (80 posto), slijede povoljni zajmovi (9,3 posto), potom porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (3,1 posto), snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa (2,6 posto), jamstva (2 posto), te je manje od 2 posto potpora dodijeljeno kroz kapitalna ulaganja, otpisa duga, kroz neposredne subvencije kamata, prodaju državne imovine pod povoljnim uvjetima, putem zajmova poduzetnicima u teškoćama, odgode pri plaćanju poreza i plaćanje za opozvana jamstva. U ukupnom iznosu dodijeljenih potpora male vrijednosti u 2020. godini, davatelji potpora male vrijednosti na razini središnje države dodijelili su 1.267,8 milijuna kuna (83,2 posto), dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 255,3 milijuna kuna (16,8 posto).

2. DRŽAVNE POTPORE U 2020. GODINI

2.1. USPOREDBA S MAKROEKONOMSKIM POKAZATELJIMA

U Republici Hrvatskoj je u 2020. godini dodijeljeno ukupno 21.099,5 milijuna kuna potpora, što predstavlja povećanje za 6.032,9 milijuna kuna odnosno 40 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 15.066,6 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 6.228,4 milijuna kuna odnosno 41,9 posto u odnosu na 2018. godinu kada su dodijeljene potpore u iznosu od 14.871,1 milijun kuna.

Tablica 1. Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju od 2018. do 2020. godine

	Mjera	2018.	2019.	2020.
Državne potpore	u mln HRK	14.871,1	15.066,6	21.099,5
Državne potpore	u mln EUR ⁸	2.005,8	2.032,3	2.800,9
BDP ⁹	u mln HRK	385.377,0	402.332,0	371.517,0
BDP	u mln EUR	51.978,9	54.269,4	49.318,1
Rashodi države	u mln HRK	131.731,7	115.290,8	101.834,2
Rashodi države	u mln EUR	17.767,7	15.551,2	13.518,3
Zaposleni ¹⁰	broj	1.517.580	1.555.068	1.543.869
Udio državnih potpora u BDP-u	%	3,86	3,74	5,68
Državne potpore po zaposlenome	HRK	9.799,22	9.688,71	13.666,64
Državne potpore po zaposlenome	EUR	1.321,70	1.306,88	1.814,22
Udio državnih potpora u rashodima države	%	11,29	13,07	20,72
Državne potpore po stanovniku Hrvatske ¹¹	HRK	3.627,10	3.674,78	5.274,88
Državne potpore po stanovniku Hrvatske	EUR	489,22	495,68	700,23

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2020. godini je udio ukupno dodijeljenih potpora u BDP-u iznosio 5,68 posto, u 2019. godini 3,74 posto te u 2018. godini 3,86 posto. Potpore po zaposlenom u 2020. godini iznosile su 13.666,64 kune, što je povećanje za 3.977,93 kune odnosno 41,1 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 9.688,71 kunu, te predstavlja povećanje za 3.867,42 kune odnosno 39,5 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 9.799,22 kune. U 2020. godini potpore po stanovniku u Republici Hrvatskoj iznose su 5.274,88 kuna i više su za 1.600,09 kuna ili 43,5 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 3.674,78 kuna te su više za 1.647,78 kuna ili 45,4 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 3.627,10 kuna. Udio dodijeljenih potpora u 2020. godini u rashodima države iznosio je 20,72 posto, u 2019. godini 13,07 posto te u 2018. godini 11,29 posto.

Osnovni makroekonomski pokazatelji prikazani u Tablici 1. omogućuju pregled i usporedbu određenih pokazatelja u kunama i u eurima. Također, u ovom Izvješću, potpore u sektorima poljoprivrede i ribarstva i prometa prikazane su zbog svojih specifičnih djelatnosti i u posebnim tablicama, odvojenim od prikazanih potpora u ostalim sektorima. Ovakav prikaz predmetnih potpora iskazan je i u izvješćima EU, jer za dodjelu predmetnih potpora vrijede i posebna pravila.

⁸ Prosječni tečaj Hrvatske narodne banke za 1 euro u 2018. godini iznosi 7,414111 kuna, u 2019. godini iznosi 7,413605 kuna i u 2020. godini iznosi 7,533080 kuna.

⁹ BDP u tekućim cijenama, izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo financija.

¹⁰ Broj zaposlenih, izvor podataka o zaposlenima: Državni zavod za statistiku.

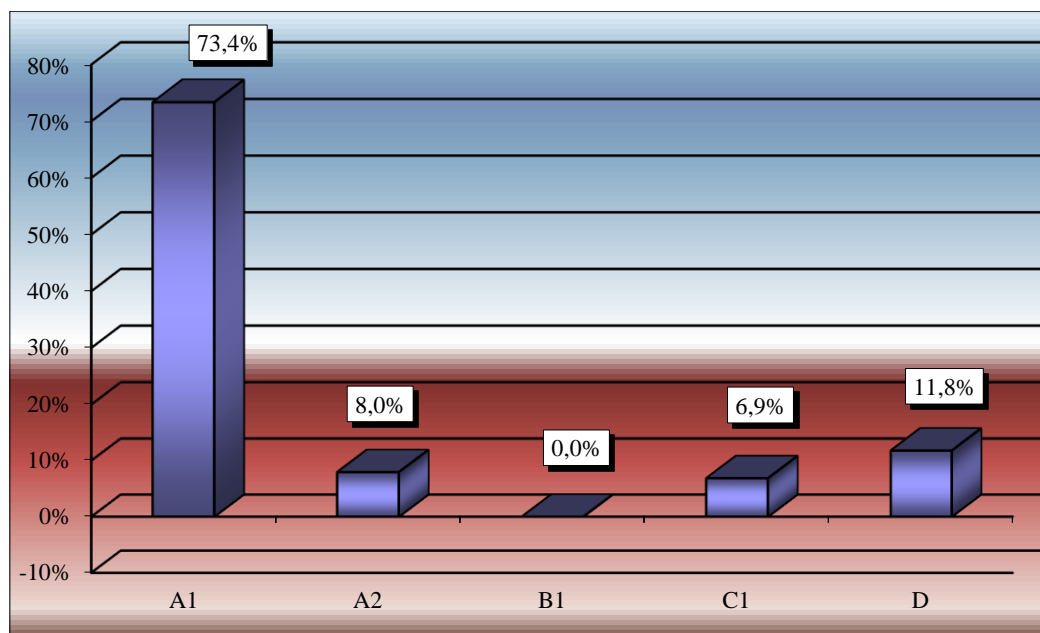
¹¹ Broj stanovnika, izvor podataka o broju stanovnika: Državni zavod za statistiku.

Tablica 2. Potpore u razdoblju od 2018. do 2020. godine (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)

	Mjera	2018.	2019.	2020.
Iznos potpore	u mln HRK	6.788,2	6.903,1	11.921,0
Iznos potpore	u mln EUR	915,6	931,1	1.582,5
BDP	u mln HRK	385.377,0	402.332,0	371.517,0
BDP	u mln EUR	51.978,9	54.269,4	49.318,1
Udio potpora u BDP-u	%	1,76	1,72	3,21

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ukupno dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet (kopneni, pomorski i zračni promet) u razdoblju od 2018. do 2020. godine, prikazane su u Tablici 2. Navedene potpore su u 2020. godini dodijeljene u iznosu od 11.921 milijun kuna što je povećanje za 5.017,9 milijuna kuna ili 72,7 posto u odnosu na 2019. godinu kada su navedene potpore iznosile 6.903,1 milijun kuna, te predstavlja povećanje za 5.132,8 milijuna kuna ili 75,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 6.788,2 milijuna kuna. Udio navedenih potpora bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet u BDP-u, u 2020. godini iznosio je 3,21 posto, u 2019. godini 1,72 posto te u 2018. godini 1,76 posto.

Slika 1. Potpore prema instrumentima dodjele u 2020. godini (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)¹²

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ukupne potpore bez potpora poljoprivredi i ribarstvu i prometu dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 11.921 milijun kuna, a dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 8.746,6 milijuna kuna odnosno s udjelom od 73,4 posto u ukupno dodijeljenim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa), zatim slijede jamstava u iznosu od 1.407 milijuna kuna ili s udjelom od 11,8 posto, porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s iznosom od 948,4 milijuna kuna ili s udjelom od 8 posto i kroz povoljne zajmove dodijeljeno je 819 milijuna kuna ili 6,9 posto.

¹² A1 (subvencije, neposredne subvencije kamata), A2 (porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice), B (kapitalna ulaganja), C1 (povoljni zajmovi), D (potpore u jamstvima).

Tablica 3. Ukupne potpore u razdoblju od 2018. do 2020. godine (s poljoprivredom i ribarstvom, bez kopnenog željezničkog prometa)

	Mjera	2018.	2019.	2020.
Iznos potpore	u mln HRK	14.401,4	14.616,9	20.588,0
Iznos potpore	u mln EUR	1.942,4	1.971,6	2.733,0
BDP	u mln HRK	385.377,0	402.332,0	371.517,0
BDP	u mln EUR	51.978,9	54.269,4	49.318,1
Udio potpora u BDP-u	%	3,74	3,63	5,54

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

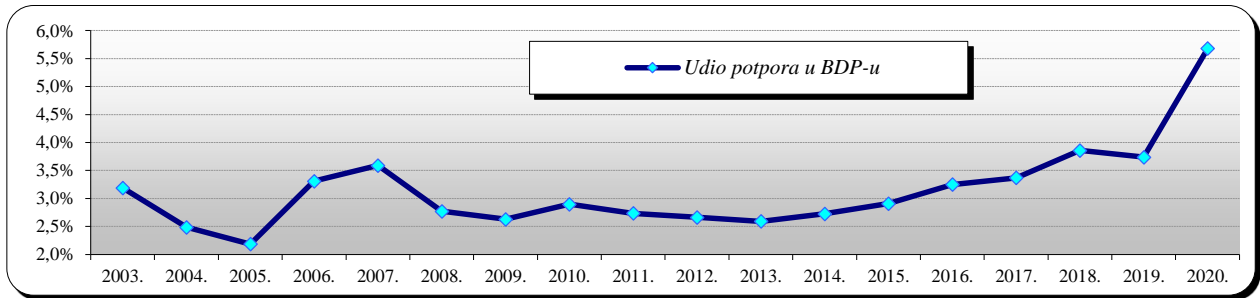
Ukupno dodijeljene potpore bez potpora kopnenom željezničkom prometu, prikazane u Tablici 3., odnose se na zračni promet, pomorski promet te ostali kopneni promet (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima). Kopneni željeznički promet je u Republici Hrvatskoj, isto kao i u EU, od posebnog javnog značaja, bez obzira radi li se o prijevozu putnika ili robe i bez obzira na činjenicu izvršene liberalizacije navedenog sektora, stoga je i u ovom dijelu Izvješća prikazan zasebno.

Ukupno dodijeljene potpore bez potpora kopnenom željezničkom prometu, u 2020. godini iznosile su 20.588 milijuna kuna što je povećanje za 5.971,1 milijun kuna ili 40,9 posto u odnosu na 2019. godinu kada su navedene potpore iznosile 14.616,9 milijuna kuna što predstavlja povećanje za 6.186,6 milijuna kuna ili 43 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 14.401,4 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u 2020. godini u BDP-u iznosio je 5,54 posto, u 2019. godini 3,63 posto i u 2018. godini 3,74 posto.

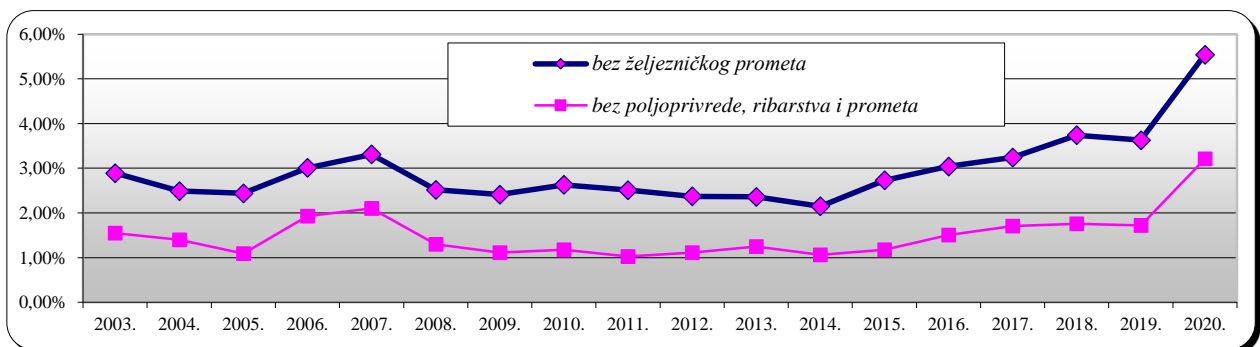
Potpore dodijeljene samo kopnenom željezničkom prometu, u 2020. godini iznosile su 511,5 milijuna kuna što predstavlja povećanje za 61,8 milijuna kuna ili 13,7 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 449,7 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 41,8 milijuna kuna ili 8,9 posto u odnosu na 2018. godinu kada su ove potpore iznosile 469,7 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2020. godini iznosio je 0,14 posto, u 2019. godini 0,11 posto te u 2018. godini 0,12 posto.

Potrebno je napomenuti kako u prikazanom iznosu dodijeljenih potpora željezničkom prometu od 511,5 milijuna kuna u 2020. godini, nisu prikazana sva sredstva koja su iz državnog proračuna dodijeljena za održavanje i ulaganje željezničke infrastrukture. Naime, ova sredstva s obzirom na svoju namjenu ne predstavljaju državnu potporu.

Slika 2. prikazuje trend kretanja udjela ukupnih potpora u BDP-u tijekom razdoblja od 2003. do 2020. godine, dok Slika 3. prikazuje trend kretanja udjela ukupnih potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2020. godine, bez željezničkog prometa, te bez poljoprivrede, ribarstva i prometa.

Slika 2. Udio ukupnih potpora u BDP-u u razdoblju od 2003. do 2020. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 3. Udio potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2020. godine, bez željezničkog prometa, te bez poljoprivrede, ribarstva i prometa (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.2. KATEGORIJE DRŽAVNIH POTPORA

Potpore se prema kategorijama ili ciljevima dodijele dijele na dvije osnovne vrste:

- potpore poljoprivredi i ribarstvu, za koje vrijede posebna pravila i uvjeti dodjele, i
- potpore industriji i uslugama (horizontalne i sektorske potpore).

U Republici Hrvatskoj u 2020. godini ukupno je dodijeljeno 21.099,5 milijuna kuna potpora, od kojih se na potpore poljoprivredi i ribarstvu odnosi iznos od 7.679,9 milijuna kuna potpora ili 36,4 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi iznos od 13.419,6 milijuna kuna ili 63,6 posto udjela.

Tablica 4. Potpore prema kategorijama u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Kategorija	2018.			2019.			2020.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
1. Poljoprivreda i ribarstvo	6.160,4	830,9	41,43	6.677,1	900,7	44,32	7.679,9	1.019,5	36,40
2. Industrija i usluge	8.710,7	1.174,9	58,57	8.389,5	1.131,6	55,68	13.419,6	1.781,4	63,60
Horizontalni ciljevi	924,1	124,6	6,21	871,2	117,5	5,78	2.576,4	342,0	12,21
- Istraživanje i razvoj i inovacije	377,4	50,9	2,54	150,5	20,3	1,00	1.318,0	175,0	6,25
- Zapošljavanje	312,1	42,1	2,10	272,3	36,7	1,81	341,2	45,3	1,62
- Usavršavanje	5,0	0,7	0,03	8,1	1,1	0,05	4,2	0,6	0,02
- Mali i srednji poduzetnici	112,0	15,1	0,75	322,7	43,5	2,14	506,9	67,3	2,40
- Kultura	117,6	15,9	0,79	117,6	15,9	0,78	406,1	53,9	1,92
Posebni sektori	6.914,3	932,6	46,49	5.929,1	799,8	39,35	7.275,7	965,8	34,48
- Poštanske usluge	79,8	10,8	0,54	94,1	12,7	0,62	92,8	12,3	0,44
- Zaštita okoliša i očuvanje energije	1.099,0	148,2	7,39	1.030,1	138,9	6,84	2.379,9	315,9	11,28
- Promet	1.922,5	259,3	12,93	1.486,4	200,5	9,87	1.498,6	198,9	7,10
- Brodogradnja	2.530,2	341,3	17,01	1.999,6	269,7	13,27	238,7	31,7	1,13
- Turizam	11,7	1,6	0,08	8,9	1,2	0,06	6,8	0,9	0,03
- Sanacija i restrukturiranje	15,5	2,1	0,10	9,2	1,2	0,06	392,0	52,0	1,86
- Radiotelevizijsko emitiranje	1.255,6	169,4	8,44	1.300,8	175,5	8,63	1.210,1	160,6	5,74
- Razvoj širokopolasnih mreža	-	-	-	-	-	-	1.456,8	193,4	6,90
Regionalne potpore	847,3	114,3	5,70	886,4	119,6	5,88	1.199,8	159,3	5,69
Potpore na lokalnoj razini	25,0	3,4	0,17	702,8	94,8	4,66	724,0	96,1	3,43
<i>Podrška gospodarstvu u COVID-19 pandemiji</i>	-	-	-	-	-	-	1.643,7	218,2	7,79
UKUPNO	14.871,1	2.005,8	100,00	15.066,6	2.032,3	100,00	21.099,5	2.800,9	100,00

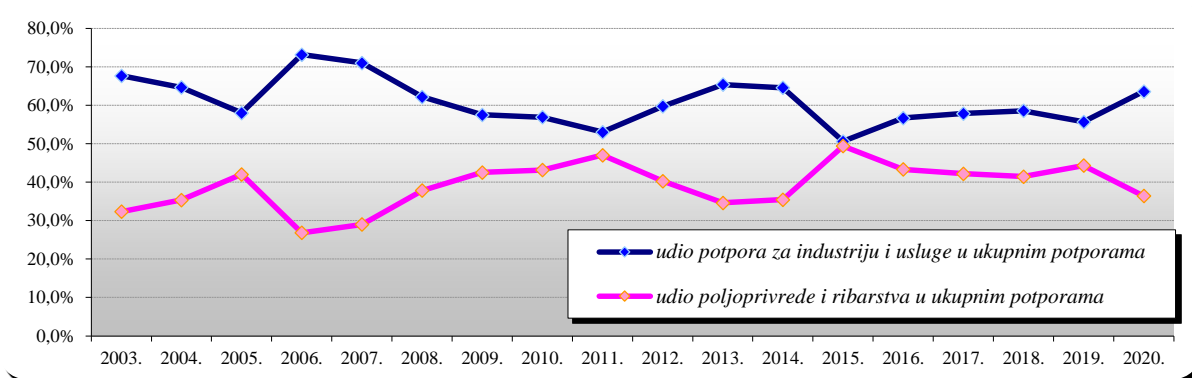
Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2020. godini, dodijeljene su u iznosu od 7.679,9 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 1.002,8 milijuna kuna odnosno za 15 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su dodijeljene u iznosu od 6.677,1 milijun kuna, odnosno predstavlja povećanje za 1.519,5 milijuna kuna ili za 24,7 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su dodijeljene u iznosu od 6.160,4 milijuna kuna.

Potpore industriji i uslugama u 2020. godini, dodijeljene su u iznosu od 13.419,6 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 5.030,1 milijun kuna ili za 60 posto u odnosu na 2019. godinu, kad su iznosile 8.389,5 milijuna kuna te povećanje za 4.708,9 milijuna kuna ili za 54,1 posto u odnosu na 2018. godinu kad su iznosile 8.710,7 milijuna kuna.

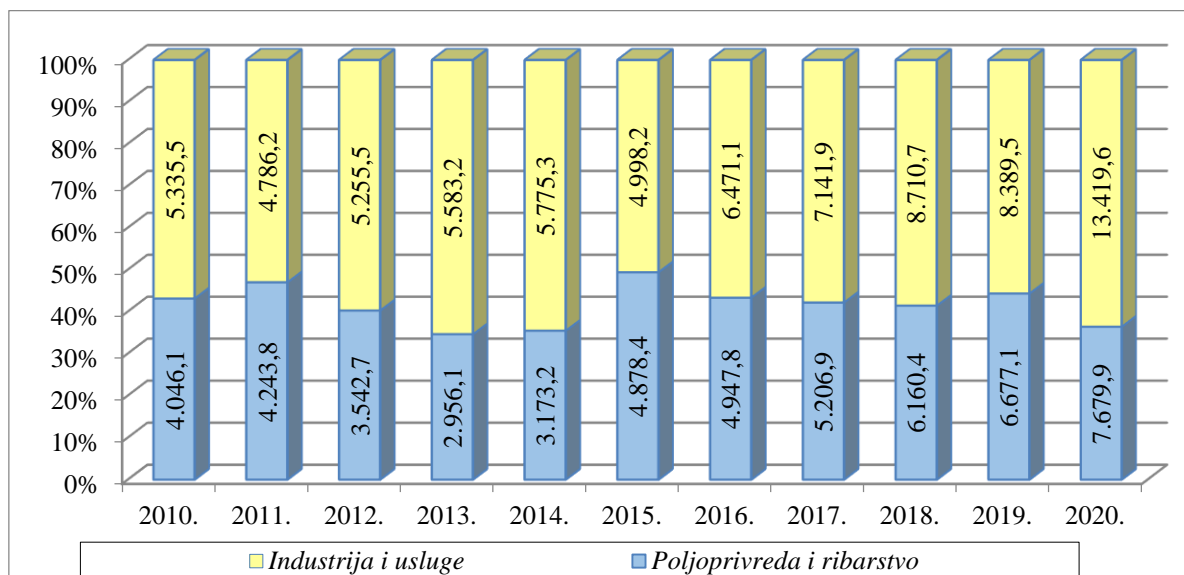
Slika 4. prikazuje udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva te udio potpora u sektoru industrije i usluga u postotcima u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2003. do 2020. godine, dok Slika 5. prikazuje potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva te potpore u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u milijunima kuna u razdoblju od 2010. do 2020. godine.

Slika 4. Udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2020. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 5. Potpore za poljoprivredu i ribarstvo i potpore za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2010. do 2020. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.3. DRŽAVNE POTPORE PREMA INSTRUMENTIMA

Potpore se mogu dodjeljivati putem različitih instrumenata kao što su primjerice¹³: (A1) subvencije i neposredne subvencije kamata, (A2) porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, otpis duga, (B) kapitalna ulaganja, (C1) povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama, i (D) izdana državna jamstva te aktivirana odnosno protestirana ili opozvana jamstva.

Ukupne potpore dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 21.099,5 milijuna kuna, a dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 14.946,9 milijuna kuna ili s udjelom u ukupno dodijeljenim potporama u 2020. godini od 70,8 posto, potom slijede kapitalna ulaganja putem kojih je dodijeljeno 2.200,5 milijuna kuna odnosno 10,4 posto potpora, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 1.657 milijuna kuna ili 7,9 posto, kroz izdana jamstva dodijeljeno je 1.407 milijuna kuna ili 6,7 posto, te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 888,1 milijun kuna odnosno 4,2 posto.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2020. godini u ukupnom iznosu od 7.679,9 milijuna kuna, a dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija u iznosu od 4.763,2 milijuna kuna ili s udjelom od 62 posto, putem kapitalnih ulaganja u iznosu od 2.150,5 milijuna kuna ili s udjelom od 28 posto, putem poreznih olakšica u iznosu od 697,1 milijun kuna ili s udjelom od 9,1 posto te kroz povoljne zajmove u iznosu od 69,1 milijun kuna ili s udjelom od 0,9 posto.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 13.419,6 milijuna kuna, a dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 10.183,7 milijuna kuna ili s udjelom u sektoru industrije i usluga od 75,9 posto, slijede jamstva s iznosom od 1.407 milijuna kuna ili s udjelom od 10,5 posto, putem poreznih olakšica dodijeljeno je 959,9 milijuna kuna ili 7,1 posto, kroz povoljne zajmove dodijeljeno je 819 milijuna kuna ili 6,1 posto te je kroz kapitalna ulaganja dodijeljeno 50 milijuna kuna ili 0,4 posto.

Potpore u posebnim sektorima dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 7.275,7 milijuna kuna, i to najvećim dijelom putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u iznosu od 6.508,7 milijuna kuna ili s udjelom u posebnim sektorima od 89,4 posto, putem jamstava u iznosu od 630,7 milijuna kuna ili 8,7 posto, putem poreznih olakšica dodijeljeno je 86,3 milijuna kuna ili 1,2 posto te je kroz kapitalna ulaganja dodijeljeno 50 milijuna kuna ili 0,7 posto.

Potpore za horizontalne ciljeve ili horizontalne potpore u „užem smislu“, dodijeljene su u 2020. godini u ukupnom iznosu od 2.576,4 milijuna kuna, a najveći dio navedenih potpora dodijeljen je putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u iznosu od 2.485 milijuna kuna ili s udjelom od 96,5 posto horizontalnih ciljeva, zatim kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 54,5 milijuna kuna ili 2,1 posto dok je putem jamstava dodijeljeno 36,9 milijuna kuna ili 1,4 posto.

¹³ U Prilogu 3. nalazi se popis instrumenata dodjele potpora, kao i metodologija izračuna elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

Regionalne potpore dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 1.199,8 milijuna kuna, a najveći iznos potpora dodijeljen je putem poreznih olakšica u iznosu od 819,1 milijun kuna što predstavlja 68,3 posto udjela u regionalnim potporama, putem subvencija i neposrednih subvencija kamata dodijeljeno je 375,5 milijuna kuna što predstavlja 31,3 posto udjela dok je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 5,2 milijuna kuna što predstavlja 0,4 posto udjela u predmetnim potporama.

Potpore dodijeljene na lokalnoj razini od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene su u 2020. godini isključivo putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 724 milijuna kuna.

Potpore dodijeljene kao podrška gospodarstvu u COVID-19 pandemiji dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 1.643,7 milijuna kuna, a najveći iznos potpora dodijeljen je putem povoljnih zajmova odnosno zajmova poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 813,8 milijuna kuna što čini 49,5 posto, putem izdanih jamstava 739,4 milijuna kuna što čini 45 posto dok je putem subvencija i neposrednih subvencija kamata dodijeljeno 90,5 milijuna kuna, odnosno 5,5 posto.

Tablica 5. Potpore prema instrumentima dodjele u 2020. godini (u milijunima kuna)

Kategorija		A1	A2	B1	C1	D	Ukupno
1.	Poljoprivreda i ribarstvo	4.763,2	697,1	2.150,5	69,1	-	7.679,9
2.	Industrija i usluge	10.183,7	959,9	50,0	819,0	1.407,0	13.419,6
	Horizontalni ciljevi	2.485,0	54,5	-	-	36,9	2.576,4
	Istraživanje i razvoj i inovacije	1.263,5	54,5	-	-	-	1.318,0
	Zapošljavanje	341,2	-	-	-	-	341,2
	Usavršavanje	4,2	-	-	-	-	4,2
	Mali i srednji poduzetnici	470,0	-	-	-	36,9	506,9
	Kultura	406,1	-	-	-	-	406,1
	Posebni sektori	6.508,7	86,3	50,0	0,0	630,7	7.275,7
	Poštanske usluge	92,8	-	-	-	-	92,8
	Zaštita okoliša i očuvanje energije	2.305,1	74,8	-	-	-	2.379,9
	Promet	1.437,1	11,5	50,0	-	-	1.498,6
	Brodogradnja	-	-	-	-	238,7	238,7
	Turizam	6,8	-	-	-	-	6,8
	Sanacija i restrukturiranje	-	-	-	-	392,0	392,0
	Radiotelevizijsko emitiranje	1.210,1	-	-	-	-	1.210,1
	Razvoj širokopojasnih mreža	1.456,8	-	-	-	-	1.456,8
	Regionalne potpore	375,5	819,1	-	5,2	-	1.199,8
	Potpore na lokalnoj razini	724	-	-	-	-	724,0
	Podrška gospodarstvu u COVID-19 pandemiji	90,5	-	-	813,8	739,4	1.643,7
	UKUPNO	14.946,9	1.657,0	2.200,5	888,1	1.407,0	21.099,5

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

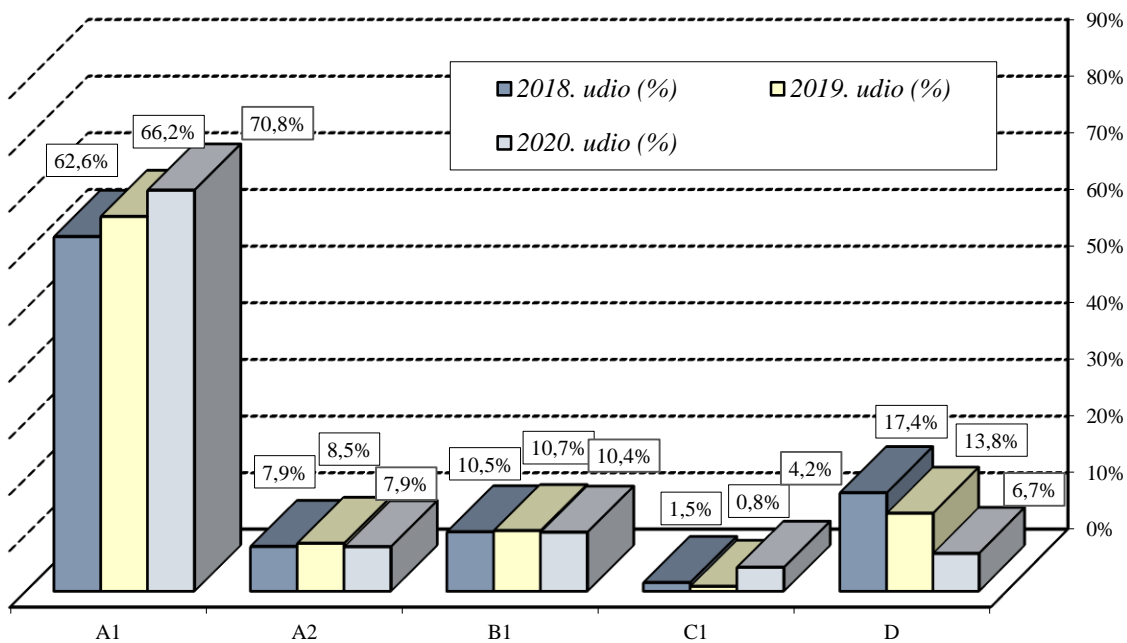
Tablica 6. Potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2018. do 2020. godine (uključena poljoprivreda i ribarstvo)

	2018.			2019.			2020.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
A1	9.316,6	1.256,6	62,6	9.973,3	1.345,3	66,2	14.946,9	1.984,2	70,8
A2	1.175,1	158,5	7,9	1.274,5	171,9	8,5	1.657,0	220,0	7,9
B1	1.562,2	210,7	10,5	1.613,8	217,7	10,7	2.200,5	292,1	10,4
C1	225,9	30,5	1,5	126,3	17,0	0,8	888,1	117,9	4,2
D	2.591,3	349,5	17,4	2.078,7	280,4	13,8	1.407,0	186,8	6,7
	14.871,1	2.005,8	100,0	15.066,6	2.032,3	100,0	21.099,5	2.800,9	100,0

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 6. prikazuje udio ukupno dodijeljenih potpora prema instrumentima dodjele u postocima, u razdoblju od 2018. do 2020. godine.

Slika 6. Ukupne potpore prema instrumentima za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Državna jamstva kao instrument potpore¹⁴

U Republici Hrvatskoj u 2020. godini ukupno je izdano 1.785,8 milijuna kuna državnih jamstava, a od navedenog ukupnog iznosa, iznos od 1.407 milijuna kuna u sebi sadrži elemente potpore, dok se iznos od 378,8 milijuna kuna odnosi na izdana jamstva koja ne sadrže elemente potpora. Državna jamstva koja ne sadrže elemente potpora odnose se na jamstva koja su izdana za financiranje izgradnje cestovne, željezničke ili lučke infrastrukture, te jamstva izdana poduzetnicima koji se ne smatraju poduzetnicima u teškoćama i slično. Primjer tih jamstava u 2020. godini koja ne sadrže elemente potpora izdana su sljedećim poduzetnicima: Autocesta Rijeka – Zagreb d.d., Hrvatske autoceste d.o.o. te HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

Tablica 7. Državna jamstva u razdoblju od 2018. do 2020. godine (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2018.	2019.	2020.
1.	Ukupno izdana jamstva	15.803,1	4.349,9	1.785,8
2.	Izdana jamstva bez elementa potpore	15.533,0	4.252,5	378,8
3.	Izdana jamstva s elementom potpore (1.-2.)	270,1	97,4	1.407,0
4.	Protestirana jamstva s elementom potpore	2.321,2	1.981,3	0,0
5.	Ukupna potpora u jamstvima (3.+4.)	2.591,3	2.078,7	1.407,0

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore dodijeljene putem jamstava su u 2020. godini dodijeljene u iznosu od 1.407 milijuna kuna, što je smanjenje za 671,7 milijuna kuna odnosno 32,3 posto u odnosu na 2019. godinu kada su navedene potpore iznosile 2.078,7 milijuna kuna. U odnosu na 2018. godinu, riječ je o smanjenju za 1.184,3 milijuna kuna odnosno 45,7 posto, kada su iznosila 2.591,3 milijuna kuna. Jamstva su u 2020. godini dodijeljena isključivo kao izdana jamstva te nije bilo aktiviranih odnosno protestiranih jamstava.

Potpore dodijeljene putem jamstava u 2020. godini, u iznosu od 1.407 milijuna kuna, dodjeljivali su sljedeći davatelji potpora: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, odnosno Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja¹⁵, u iznosu od 538,7 milijuna kuna, Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) u iznosu od 533,5 milijuna kuna, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 207,2 milijuna kuna, Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (u daljnjem tekstu: HAMAG-BICRO) u iznosu od 111,5 milijuna kuna te Ministarstvo kulture odnosno Ministarstvo kulture i medija¹⁶ u iznosu od 16,1 milijun kuna.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u 2020. godini dodijelilo potpore putem izdanih državnih jamstava u iznosu od 538,7

¹⁴ Prilikom odlučivanja o jamstvima u kontekstu potpore, Europska komisija primjenjuje Obavijest Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), Službeni list Europske unije, C 155, od 20. lipnja 2008., str. 10.–22.) i Ispravak Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02)R(01), Službeni list Europske unije, C 244, od 25. rujna 2008., str. 32.–32.).

¹⁵ Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

¹⁶ Ministarstvo kulture nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo kulture i medija.

milijuna kuna. Jamstva su dodijeljena sljedećim korisnicima: 300 milijuna kuna kao potpora za sanaciju korisniku Đuro Đaković Grupa d.d. koji se smatra poduzetnikom u teškoćama, potom 238,7 milijuna kuna za restrukturiranje Brodogradilišta 3. Maj d.d., te 32.500,00 kuna za sanaciju Brodogradilišta Uljanik d.d., poduzetniku Uljanik brodogradnja 1856 d.o.o. koji se također smatraju poduzetnici u teškoćama.

HBOR je u 2020. godini dodijelio potpore putem izdanih državnih jamstava u iznosu od 533,5 milijuna kuna za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu kao podrška poduzetnicima u pandemiji COVID-19, i to temeljem Programa portfeljnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika COVID-19, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.56957, a njegove kasnije izmjene odobrila je u postupcima koji su se vodili pod brojem SA.58128, SA.58782 i SA.62616.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2020. godini dodijelilo potpore putem izdanih državnih jamstava u iznosu od 207,2 milijuna kuna, i to 92 milijuna kuna za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama te 115,2 milijuna kuna za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu kao podrška poduzetnicima u pandemiji COVID-19 temeljem Programa dodjele državnih potpora sektoru mora, prometa, prometne infrastrukture i povezanim djelatnostima u aktualnoj pandemiji COVID-a 19, kojeg je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.57711 (kasnije izmjene Programa odobrene su u postupku koji se vodio pod brojem SA.58136). Jamstvo za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u iznosu od 92 milijuna kuna dodijeljeno je poduzetniku Jadroplov d.d. temeljem odluke Europske komisije donesene u postupku koji se vodio pod brojem SA.48121.

HAMAG-BICRO je u 2020. godini dodijelio potpore putem izdanih državnih jamstava u iznosu od 111,5 milijuna kuna, i to 36,9 milijuna kuna za horizontalne ciljeve malim i srednjim poduzetnicima temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije te 74,6 milijuna kuna za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu kao podrška poduzetnicima u pandemiji COVID-19 temeljem Programa dodjele državnih potpora u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 kojeg je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.57175, a kasnije izmjene i dopune odobrene su u postupcima koji su vođeni pod brojem SA.59924 i SA.59940. Program dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije temeljem kojeg je dodijeljen iznos od 36,9 milijuna kuna, izrađen je sukladno Uredbi Komisije br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (u daljnjem tekstu: Uredba 651/2014), a o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.40955.

Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija¹⁷ je u 2020. godini dodijelio potpore putem izdanih državnih jamstava u iznosu od 16,1 milijun kuna za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu kao podrška poduzetnicima u pandemiji COVID-19, i to putem Programa dodjele državnih potpora Ministarstva kulture u svrhu podrške poduzetnicima u kulturi i kreativnim industrijama u aktualnoj pandemiji COVIDA-19, kojeg je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.57595 (kasnije izmjene odobrene su u postupku koji se vodio pod brojem SA.59924).

¹⁷ *Ministarstvo kulture nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020. nastavlja s radom kao Ministarstvo kulture i medija.*

3. POTPORE U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 7.679,9 milijuna kuna, što je povećanje za 1.002,8 milijuna kuna ili 15 posto u odnosu na 2019. godinu kada su navedene potpore iznosile 6.677,1 milijun kuna, što predstavlja povećanje za 1.519,5 milijuna kuna ili 24,7 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 6.160,4 milijuna kuna.

Tablica 8. Ukupne potpore i potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Poljoprivreda i ribarstvo	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Ukupne potpore	14.871,1	2.005,8	15.066,6	2.032,3	21.099,5	2.800,9
Potpore bez poljoprivrede i ribarstva	8.710,7	1.174,9	8.389,5	1.131,6	13.419,6	1.781,4
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	6.160,4	830,9	6.677,1	900,7	7.679,9	1.019,5
udio (%) u ukupnim potporama	41,43		44,32		36,40	
udio (%) u BDP-u	1,60		1,66		2,07	

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama iznosio je u 2020. godini 36,4 posto, i predstavlja smanjenje u odnosu na 2019. godinu kada je udio iznosio 44,3 posto te predstavlja smanjenje u odnosu na 2018. godinu kada je udio iznosio 41,4 posto. Udio ovih potpora u BDP-u u 2020. godini iznosio je 2,07 posto, u 2019. godini 1,66 posto, a u 2018. godini iznosio je 1,60 posto.

U 2020. godini potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstvu dodijeljene su u ukupnom iznosu od 7.679,9 milijuna kuna, a dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija u iznosu od 4.763,2 milijuna kuna ili s udjelom od 62 posto, putem kapitalnih ulaganja u iznosu od 2.150,5 milijuna kuna ili s udjelom od 28 posto, putem poreznih olakšica 697,1 milijun kuna ili 9,1 posto te kroz povoljne zajmove 69,1 milijun kuna ili 0,9 posto.

Prema Zakonu, Ministarstvo financija nije nadležno za potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva, međutim ono ima obvezu objavljivanja podataka o navedenim potporama u Godišnjem izvješću o dodijeljenim potporama, stoga su i u ovom Izvješću prikazani podaci o navedenim potporama, uključujući prehrambenu industriju, industriju pića i duhansku industriju. Svi prikazani podaci u ovom Izvješću vezano za sektor poljoprivrede i ribarstva, su prikupljeni isključivo temeljem podataka koje je Ministarstvo poljoprivrede kao davatelj potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva, dostavilo Ministarstvu financija.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva su u 2020. godini dodijeljene u ukupnom iznosu od 7.679,9 milijuna kuna, od čega je sektoru ribarstva dodijeljeno 384,2 milijuna kuna, a sektoru poljoprivrede 7.295,7 milijuna kuna. Unutar iznosa potpora poljoprivredi od 7.295,7 milijuna kuna, na poljoprivredu, lov i šumarstvo odnosi se iznos od 4.076,5 milijuna kuna dok se na ruralni razvoj odnosi iznos od 3.219,2 milijuna kuna potpora.

Potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene su u 2020. godini u ukupnom iznosu od 4.076,5 milijuna kuna, putem subvencija 3.471,8 milijuna kuna te putem poreznih olakšica 604,7 milijuna kuna. Dodijeljene potpore putem subvencija odnose se na sljedeće programe i ciljeve: 3.035,3 milijuna kuna za Zajedničku poljoprivrednu politiku (u daljnjem tekstu: ZPP)

– Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima, 122,5 milijuna kuna za Izravna plaćanja u poljoprivredi, 103,5 milijuna kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 83,7 milijuna kuna za Nacionalni program potpore proizvođačima u sektoru govedarstva, 70,9 milijuna kuna za Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva, 17,6 milijuna kuna za Program državnih i de minimis potpora i sufinanciranje infrastrukture za razvoj poljoprivrede, 12,7 milijuna kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda TP, 8 milijuna kuna za Privremenu izvanrednu pomoć za proizvođače tovne junadi, tovnih svinja i janjadi - COVID-19, 7 milijuna kuna za ZPP – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima (tekući prijenosi), 3,4 milijuna kuna za Nacionalni program potpore sustavu „krava – tele“, 3,2 milijuna kuna za Nacionalni program potpore ovčarstvu i kozarstvu, 1,2 milijuna kuna za Poticanje proizvođačkih organizacija, nacionalnog programa za toplokrvne konje i pokriće troškova liječenja konja, 986.429,62 kuna za Nacionalni program potpora provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine, 979.309,61 kunu za Školski medni dan, 303.670,00 kuna za Program unapređenja uzgoja hrvatskih izvornih pasmina peradi, 294.520,74 kune za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 100.249,03 kune za Nacionalni program potpore proizvođačima u sektoru govedarstva, 46.280,12 kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 18.210,78 kuna za Izravna plaćanja u poljoprivredi (tekući prijenosi), 14.699,99 kuna za Privremenu izvanrednu pomoć za proizvođače tovne junadi, tovnih svinja i janjadi - COVID-19 te 5.250,00 kuna za Zdravstvenu zaštitu životinja.

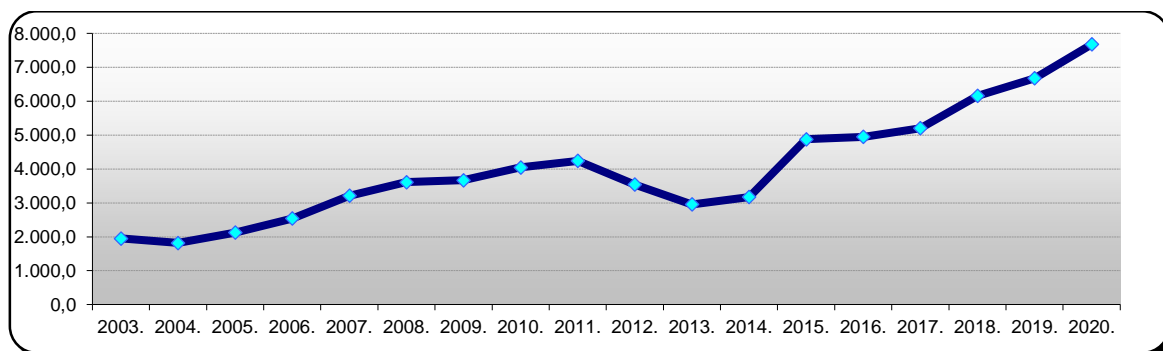
I u 2020. godini dodijeljene su potpore putem poreznih olakšica u poljoprivredi u iznosu od 604,7 milijuna kuna, a navedene potpore odnose se na subvencije za potrošnju „plavog diesela“ – Plavi diesel u poljoprivredi (za 187.800.289,70 litara isporučene količine i 101.871 korisnika).

Potpore za ruralni razvoj dodijeljene su u 2020. godini u ukupnom iznosu od 3.219,2 milijuna kuna i to kroz kapitalna ulaganja, povoljne zajmove te putem subvencija. Navedene potpore odnose na sljedeće programe i ciljeve: 774 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4., 714,3 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7., 400,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 13., 350,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 6., 265 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 11., 130,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 17., 129,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 10., 121 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 20. (TP), 82,8 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 14., 61 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 19., 49 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4. (Financijski instrumenti), 45,5 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8., 30 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7., 14,4 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 6. (Financijski instrumenti), 13,5 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 5., 6,5 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 2., 5,8 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8. (Financijski instrumenti), 5,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 10., 4,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7., 4 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 19., 2,5 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 1., 2,4 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8., 1,5 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 9., 983.678,05 kuna za Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta kultivara poljoprivrednog bilja, 617.337,50 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 13., 534.627,72 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8., 501.627,75 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 19., 428.897,85 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 9., 347.631,25 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 3., 283.502,90 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 11., 161.417,59 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera

17., 96.574,36 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 18., 82.982,01 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 14. i 52.847,23 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 3.

Potpore za ribarstvo dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 384,2 milijuna kuna i to kroz subvencije, porezne olakšice te kapitalna ulaganja. Dodijeljene potpore putem poreznih olakšica u iznosu od 92,4 milijuna kuna odnose se na subvencije za potrošnju „plavog diesela“, putem programa Plavi diesel u ribarstvu i akvakulturi (isporučene su 28.229.606 litre za 2.068 korisnika). Putem Operativnog programa ribarstva u iznosu od 219,6 milijuna kuna dodijeljene su potpore u obliku kapitalnih ulaganja, dok je putem subvencija dodijeljeno 52,7 milijuna kuna za Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva i 19,5 milijuna kuna za Održavanje eko sustava ribnjaka.

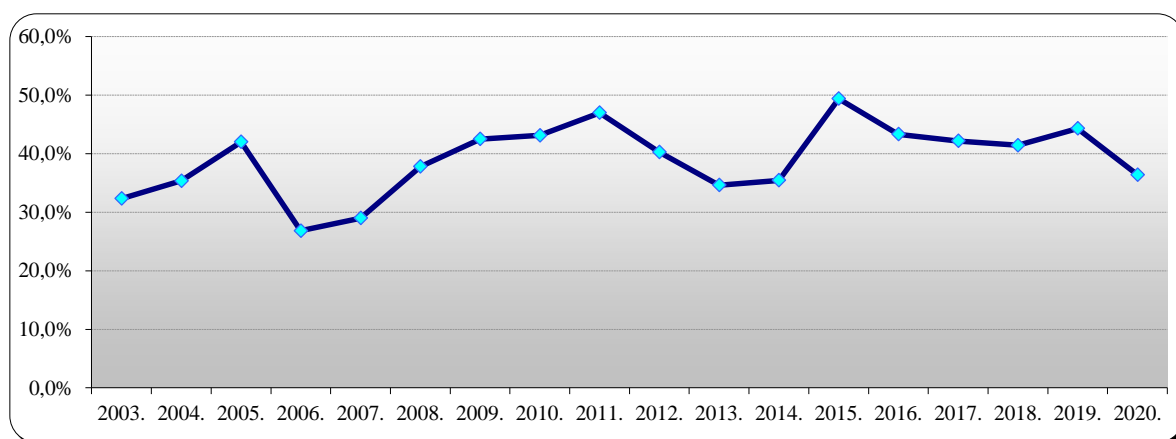
Slika 7. Ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2003. do 2020. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 7. prikazuje trend ukupno dodijeljenih potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstvu u milijunima kuna za razdoblje od 2003. do 2020. godine, dok Slika 8. prikazuje udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2020. godine u postocima.

Slika 8. Udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2020. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ministarstvo poljoprivrede je i u 2020. godini također dodjeljivalo **potpore male vrijednosti**, i to u ukupnom iznosu od 197,9 milijuna kuna. Ukupan iznos državnih potpora (7.679,9 milijuna kuna) i potpora male vrijednosti (197,9 milijuna kuna) dodijeljenih sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosi 7.877,8 milijuna kuna.

4. POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2020. godini u ukupnom iznosu od 13.419,6 milijuna kuna, što je povećanje za 5.030,1 milijun kuna odnosno 60 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 8.389,5 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 4.708,9 milijuna kuna ili 54,1 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 8.710,7 milijuna kuna.

Tablica 9. Potpore industriji i uslugama za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Kategorija	2018.			2019.			2020.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	8.710,7	1.174,9	100,00	8.389,5	1.131,6	100,00	13.419,6	1.781,4	100,00
1. Sektorske potpore	6.914,3	932,6	79,38	5.929,1	799,8	70,67	7.275,7	965,8	54,22
2. Horizontalne potpore	1.796,4	242,3	20,62	2.460,4	331,9	29,33	4.500,2	597,4	33,53
2.1. horizontalni ciljevi	924,1	124,6	10,61	871,2	117,5	10,38	2.576,4	342,0	19,20
2.2. regionalne potpore	847,3	114,3	9,73	886,4	119,6	10,57	1.199,8	159,3	8,94
2.3. potpore na lokalnoj razini	25,0	3,4	0,29	702,8	94,8	8,38	724,0	96,1	5,40
3. Podrška gospodarstvu u COVID-19 pandemiji	-	-	-	-	-	-	1.643,7	218,2	12,25

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u 2020. godini iznosio je 63,6 posto, u 2019. godini 55,7 posto dok je u 2018. godini iznosio 58,6 posto.

U 2020. godini, unutar potpora sektoru industrije i usluga dodijeljenih u iznosu od 13.419,6 milijuna kuna, na potpore dodijeljene posebnim sektorima odnosi se iznos od 7.275,7 milijuna kuna što predstavlja 54,2 posto udjela u potporama industriji i uslugama, na horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, odnosi se iznos od 4.500,2 milijuna kuna ili 33,5 posto, dok se na potpore podrške gospodarstvu u COVID-19 pandemiji odnosi iznos od 1.643,7 milijuna kuna ili što predstavlja 12,3 posto udjela u potporama industriji i uslugama.

Potpore posebnim sektorima dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 7.275,7 milijuna kuna, što je povećanje za 1.346,6 milijuna kuna odnosno 22,7 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 5.929,1 milijun kuna, odnosno povećanje za 361,4 milijuna kuna ili 5,2 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 6.914,3 milijuna kuna.

Horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 4.500,2 milijuna kuna što je povećanje za 2.039,8 milijuna kuna ili 82,9 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 2.460,4 milijuna kuna, odnosno predstavlja povećanje za 2.703,8 milijuna kuna ili 150,5 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 1.796,4 milijuna kuna. Na horizontalne potpore u „užem smislu“¹⁸ u 2020. godini, odnosi se iznos od 2.576,4 milijuna kuna, na regionalne potpore 1.199,8 milijuna kuna te na potpore na lokalnoj razini 724 milijuna kuna.

Potpore za podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji po prvi puta se dodjeljuju u 2020. godini, te iznose 1.643,7 milijuna kuna.

¹⁸ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

U 2020. godini potpore u sektoru industrije i usluga, u iznosu od 13.419,6 milijuna kuna, najvećim dijelom dodjeljivane su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 10.183,7 milijuna kuna odnosno s udjelom od 75,9 posto u sektoru industrije i usluga, putem jamstava je dodijeljeno 1.407 milijuna kuna ili 10,5 posto, putem poreznih olakšica 959,9 milijuna kuna ili 7,1 posto, kroz povoljne zajmove 819 milijuna kuna ili 6,1 posto te putem kapitalnih ulaganja 50 milijuna kuna ili 0,4 posto.

4.1. HORIZONTALNE POTPORE

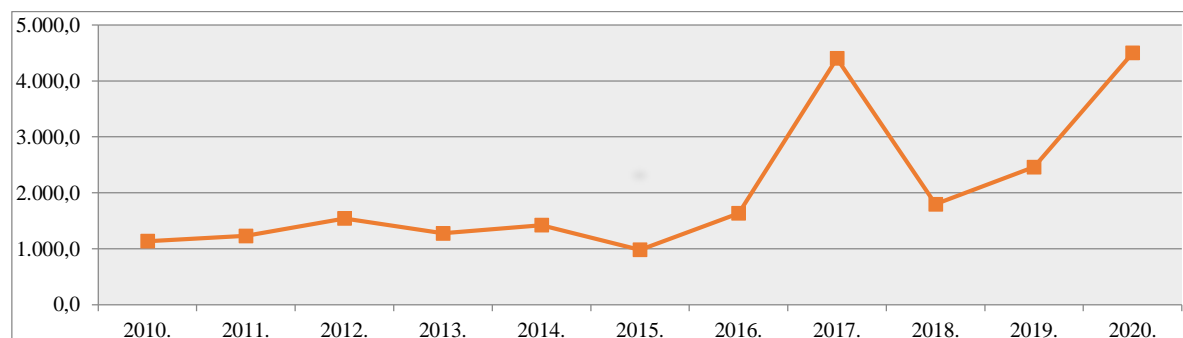
Horizontalnim potporama se smatraju sve potpore za horizontalne ciljeve u „užem smislu“ (istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu i očuvanje kulturne baštine), potom regionalne potpore te potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno EU metodologiji praćenja potpora.

Horizontalne potpore u 2020. godini, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u ukupnom iznosu od 4.500,2 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 2.039,8 milijuna kuna ili 82,9 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su navedene potpore iznosile 2.460,4 milijuna kuna, odnosno predstavlja povećanje za 2.703,8 milijuna kuna ili 150,5 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 1.796,4 milijuna kuna.

Od 4.500,2 milijuna kuna horizontalnih potpora koliko je dodijeljeno u 2020. godini, za horizontalne potpore u „užem smislu“¹⁹ dodijeljen je iznos od 2.576,4 milijuna kuna koji u horizontalnim potporama predstavlja udio od 57,2 posto, dodijeljene regionalne potpore iznose 1.199,8 milijuna kuna ili 26,7 posto dok su na lokalnoj razini dodijeljene potpore u iznosu od 724 milijuna kuna ili 16,1 posto.

Slika 9. prikazuje tijek kretanja ukupnih horizontalnih potpora, uključujući horizontalne potpore u „užem smislu“, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u razdoblju od 2010. do 2020. godine, u milijunima kuna.

Slika 9. Horizontalne potpore u razdoblju od 2010. do 2020. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹⁹ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

Horizontalne potpore u „užem smislu“

Horizontalnim potporama u „užem smislu“ smatraju se potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, potpore malim i srednjim poduzetnicima, potpore za usavršavanje i zapošljavanje, za kulturu i očuvanje kulturne baštine.

Horizontalne potpore u „užem smislu“ iznosile su u 2020. godini 2.576,4 milijuna kuna što predstavlja povećanje za 1.705,2 milijuna kuna ili 195,7 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 871,2 milijuna kuna, odnosno predstavlja povećanje za 1.652,3 milijuna kuna ili 178,8 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 924,1 milijun kuna.

Tablica 10. Horizontalne potpore u „užem smislu“ za razdoblje od 2018. do 2020. godine (bez regionalnih potpora i potpora na lokalnoj razini)

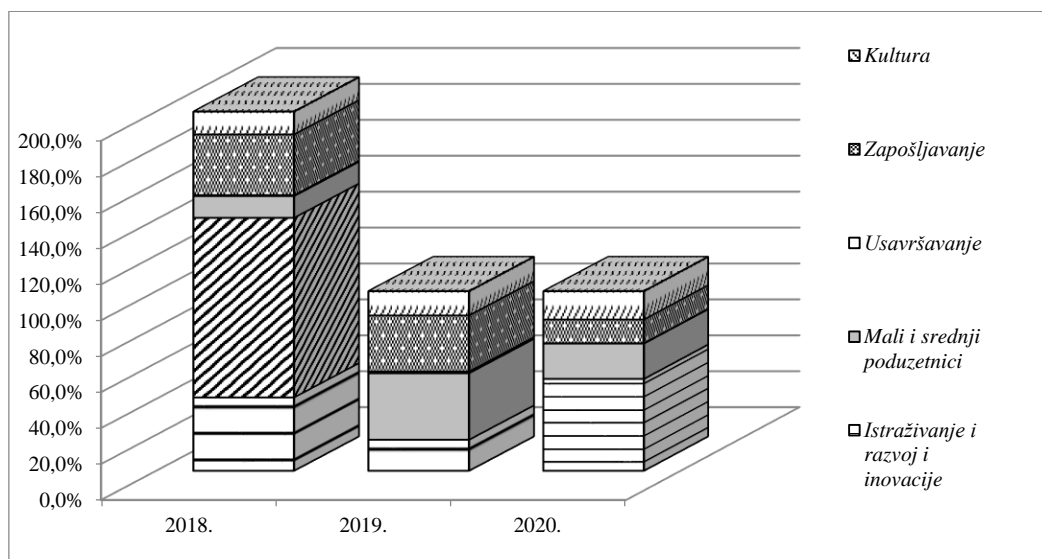
Horizontalni ciljevi	2018.			2019.			2020.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP(%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP(%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP(%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	377,4	50,9	0,10	150,5	20,3	0,04	1.318,0	175,0	0,35
Zapošljavanje	312,1	42,1	0,08	272,3	36,7	0,07	341,2	45,3	0,09
Usavršavanje	5,0	0,7	0,00	8,1	1,1	0,00	4,2	0,6	0,001
Mali i srednji poduzetnici	112,0	15,1	0,03	322,7	43,5	0,08	506,9	67,3	0,14
Kultura	117,6	15,9	0,03	117,6	15,9	0,03	406,1	53,9	0,11
UKUPNO	924,1	124,6	0,24	871,2	117,5	0,22	2.576,4	342,0	0,69

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u BDP-u u 2020. godini iznosio je 0,69 posto, u 2019. godini 0,22 posto te u 2018. godini 0,24 posto. Udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga u 2020. godini iznosio je 19,2 posto, u 2019. godini 10,4 posto te u 2018. godini 10,6 posto. Udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u 2020. godini iznosio je 12,2 posto, u 2019. godini 5,8 posto, te u 2018. godini 6,2 posto.

Iznos horizontalnih potpora u „užem smislu“ dodijeljen u 2020. godini u ukupnom iznosu od 2.576,4 milijuna kuna, odnosi se na sljedeće potpore: za istraživanje i razvoj i inovacije dodijeljeno je 1.318 milijuna kuna ili s udjelom u horizontalnim potporama u „užem smislu“ od 51,1 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su potpore u iznosu od 506,9 milijuna kuna ili 19,7 posto, za kulturu je dodijeljeno 406,1 milijun kuna ili 15,8 posto, za zapošljavanje 341,2 milijuna kuna ili 13,2 posto te za usavršavanje 4,2 milijun kuna ili 0,2 posto.

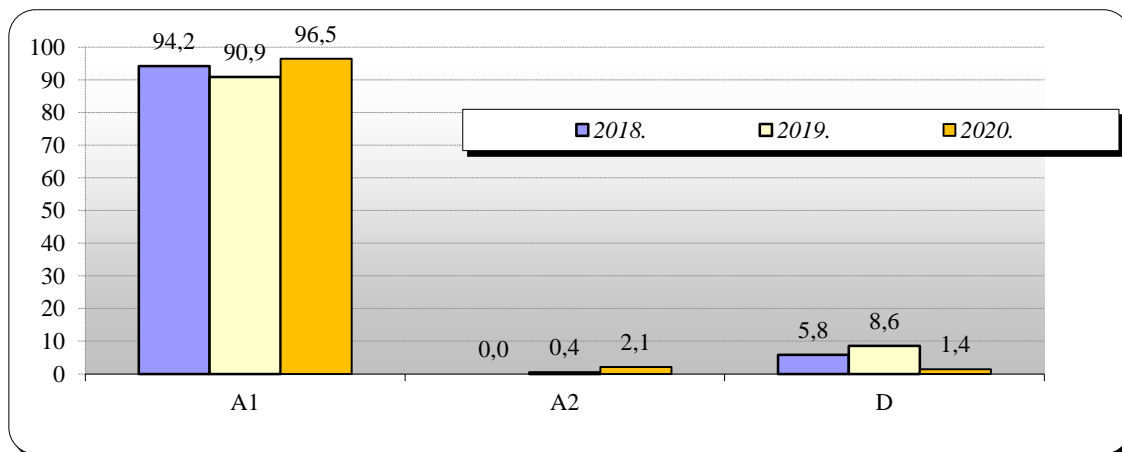
Slika 10. Struktura horizontalnih potpora u „užem smislu“ za razdoblje od 2018. do 2020. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Horizontalne potpore u „užem smislu“ dodijeljene u 2020. godini iznosile su 2.576,4 milijuna kuna, najvećim dijelom dodijeljene su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 2.485 milijuna kuna ili s udjelom od 96,5 posto, kroz porezne olakšice je dodijeljeno 54,5 milijuna kuna ili 2,1 posto te kroz izdana jamstva 36,9 milijuna kuna ili 1,4 posto.

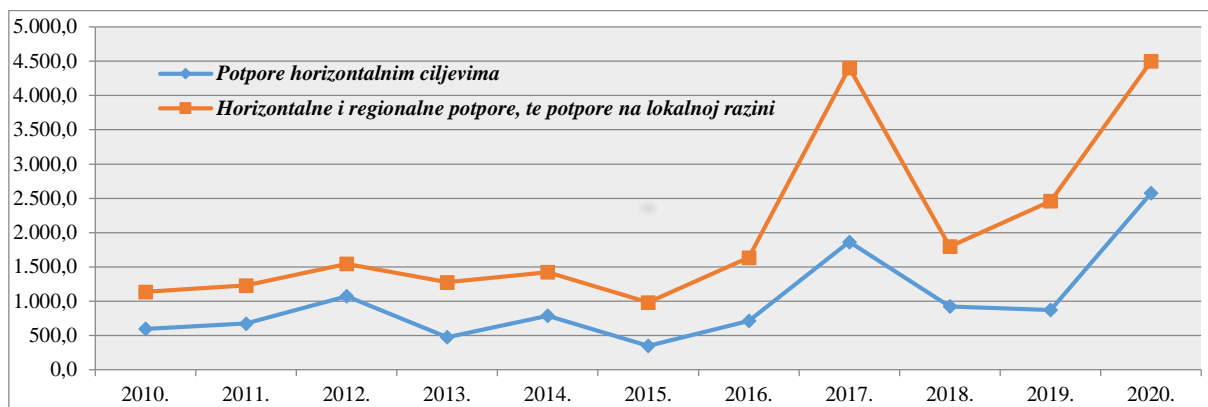
Slika 11. Horizontalne potpore u „užem smislu“ prema instrumentima dodjele²⁰ za razdoblje od 2018. do 2020. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

²⁰ A1 subvencije, A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, B kapitalna ulaganja, C1 povoljni zajmovi, D jamstva.

Slika 12. Odnos horizontalnih potpora u „užem smislu“ i ukupnih horizontalnih potpora za razdoblje od 2010. do 2020. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije²¹ u 2020. godini dodijeljene su u iznosu od 1.318 milijuna kuna, što je povećanje za 1.167,5 milijuna kuna ili 775,7 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su navedene potpore iznosile 150,5 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 940,6 milijuna kuna ili 249,2 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 377,4 milijuna kuna.

Tablica 11. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Istraživanje i razvoj i inovacije	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	377,4	50,9	146,6	19,8	1.263,5	167,7
A2 porezne olakšice	-	-	3,9	0,5	54,5	7,2
UKUPNO	377,4	50,9	150,5	20,3	1.318,0	175,0
udio (%) u horizontalnim ciljevima	40,84		17,28		51,16	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,33		1,79		9,82	
udio (%) u ukupnim potporama	2,54		1,00		6,25	
udio (%) u BDP-u	0,10		0,04		0,35	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u ukupno dodijeljenim potporama u 2020. godini u Republici Hrvatskoj iznosio je 6,3 posto, udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 9,8 posto, udio u horizontalnim ciljevima iznosi 51,2 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,35 posto.

²¹ Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, dodjeljuju se sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014.) i Uredbi Komisije (EU) br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017.). Primjena Uredbe 651/2014 temeljem Uredbe 2020/972 produljena je do 31. prosinca 2023.

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u 2020. godini, dodijeljene su u iznosu od 1.318 milijuna kuna putem sljedećih instrumenata: putem subvencija dodijeljeno je 1.263,5 milijuna kuna što čini udio od 95,9 posto u potporama za istraživanje i razvoj i inovacije, dok je putem poreznih olakšica dodijeljen iznos od 54,5 milijuna kuna ili 4,1 posto.

U 2020. godini, davatelji potpora za istraživanje i razvoj i inovacije su Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja koje je dodijelilo 1.276,7 milijuna kuna potpora te Ministarstvo znanosti i obrazovanja koje je dodijelilo 41,3 milijuna kuna navedenih potpora.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u 2020. godini dodijelilo potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 1.276,7 milijuna kuna. Potpore su dodjeljivane putem sljedećih programa: Program dodjele državnih potpora za povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja u iznosu od 920,7 milijuna kuna, Program dodjele državne potpore za razvoj Centara kompetencija u iznosu od 203,1 milijun kuna, Program dodjele državnih potpora za povećanje inovativnosti malih i srednjih poduzetnika u iznosu od 91,7 milijuna kuna, temeljem Zakona o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte u iznosu od 54,5 milijuna kuna te putem Programa dodjele državnih potpora za provjeru inovativnog koncepta u iznosu od 6,7 milijuna kuna. Svi programi izrađeni su temeljem Uredbe 651/2014 i njenih izmjena i dopuna.

Temeljem Programa dodjele državnih potpora za povećanje razvoja novih proizvoda i usluga, navedeno Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, dodijelilo je 920,7 milijuna kuna subvencija. Europska komisija je o navedenom programu obaviještena pod brojem SA.41699. Neki od korisnika ovoga Programa su: Altpro d.o.o., A-More Yachts d.o.o., Brodograđevna industrija Split d.d. - Brodosplit d.d., Calucem d.o.o., CS Computer systems d.o.o., Čateks d.d., DIV Grupa d.o.o., Dokument IT d.o.o., Duplico d.o.o., Elektrocentar Petek d.o.o., Frigo Plus d.o.o., GDI Gisdata d.o.o., Gideon brothers d.o.o., Gumiimpex - Gumi reciklaža i proizvodnja d.d., INA-Industrija nafte d.d., Intis d.o.o., Jadran - Galenski laboratorij d.d., Kelteks d.o.o., Kodeks d.o.o., Končar - Elektronika i informatika d.d., Končar - Metalne konstrukcije d.d., Končar-Generatori i motori d.d., Lemax d.o.o., Medilab One d.o.o., MLC Electronic d.o.o., Neos d.o.o., Novatec d.o.o., Poslovna inteligencija d.o.o., Purić d.o.o., RASCO tvornica komunalne opreme d.o.o., Rimac Automobili d.o.o., S.C.A.N. d.o.o., Sample control d.o.o., Sedam IT d.o.o., Smart Sense D d.o.o., Specijalna bolnica Radiochirurgia Zagreb, Specijalna bolnica Sv. Katarina, Spin Valis d.d., Storm computers d.o.o., Šela proizvodnja d.o.o. i Xellia d.o.o.

Isto Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, dodijelilo je u 2020. godini potpore i temeljem Programa dodjele državne potpore za razvoj Centara kompetencija, u iznosu od 203,1 milijun kuna, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.41691. Svi korisnici ovoga Programa su: 3T. Cable d.o.o., Adria Winch d.o.o., Alarm Automatika d.o.o., Altpro, d.o.o., Apsolon d.o.o., Combis d.o.o., CS Computer Systems d.o.o., DIV Grupa d.o.o., Elektrokovina Plus d.o.o., Energetski institut Hrvoje Požar, Energo d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Exevio d.o.o., Hladni val d.o.o., Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Hrvatski Telekom d.d., Industrijski park Nova Gradiška d.o.o., Infodom d.o.o., ININ Informatički inženjering d.o.o., Klimaoprema d.d., Končar - Električni uređaji d.d., Končar - Inženjering za energetiku i transport d.d., Kreativni odjel d.o.o., Migautomatika d.o.o., Pharmagal d.o.o., Puđa d.o.o., Rijeka promet d.d., Smart RI d.o.o., Smart Sense d.o.o., Smartis d.o.o., Vodovod i kanalizacija d.o.o. i Zavod za informatičku djelatnost Hrvatske d.o.o.

Temeljem Programa dodjele državnih potpora za povećanje inovativnosti malih i srednjih poduzetnika, isto Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, dodijelilo je 91,7 milijuna kuna subvencija, o programu je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.45022. Neki od korisnika navedenog Programa su: Advans Adria d.o.o., Altpro, d.o.o., Amm d.o.o., Amplifico j.d.o.o., Byte Lab Grupa d.o.o., Drvoplast d.d., Elmar electronic d.o.o., Enerkon d.o.o., Etranet Grupa d.o.o., GDI Gisdata d.o.o., HSM-Informatika d.o.o., Intis d.o.o., Mareton d.o.o., Markoja d.o.o., MEP d.o.o., Metal Product d.o.o., Multicom d.o.o., Omiko d.o.o., Polar d.o.o., Smart Sense d.o.o., Šela proizvodnja d.o.o., TP Strojevi d.o.o., Vodoprivreda Vinkovci d.d. i Xylon d.o.o.

Također, isto Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, dodijelilo je predmetne potpore putem poreznih olakšica u iznosu od 54,5 milijuna kuna temeljem Zakona o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte („Narodne novine“, broj 64/18.) o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.51843. Svi korisnici ovoga Programa su: Centaurus d.o.o., Čateks d.d., DIV Grupa d.o.o., Ekobit d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Etranet Grupa d.o.o., Intellexi d.o.o., Končar - Inženjering za energetiku i transport d.d., Little Code d.o.o., Maven Mule d.o.o., Multicom, d.o.o., Naklada Slap d.o.o., Podravka d.d., RAO d.o.o., Rimac Automobili d.o.o., RIS d.o.o., Swing Software d.o.o., Syntio d.o.o., Tokić d.o.o. i Vestigo d.o.o.

Isto Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dodijelilo je u 2020. godini potpore temeljem Programa dodjele državnih potpora za provjeru inovativnog koncepta u iznosu od 6,7 milijuna kuna, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.54336. Neki od korisnika ovoga Programa su: 2DP Projekt d.o.o., Atomic Intelligence d.o.o., BIO Vallis j.d.o.o., Byte Lab Grupa d.o.o., Diateh d.o.o., Diversitas IT Sustavi d.o.o., EKOBIT d.o.o., Envision ventures j.d.o.o., Evolva d.o.o., Geek Squad j.d.o.o., Geolux d.o.o., Ico Ori d.o.o., Intemus d.o.o., Jadran - Informatika d.o.o., Kod Biro d.o.o., Lamaro Digital d.o.o., Mono d.o.o., Netty d.o.o., Optima energija d.o.o., PhyoX d.d., Proteko d.o.o., Salona-Var d.o.o., Sample Control d.o.o., Sedam IT d.o.o. i Tino Tech j.d.o.o.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja dodijelilo je u 2020. godini potpore za istraživanje i razvoj i inovacije temeljem Programa dodjele državnih potpora za projekte jačanja kapaciteta za istraživanje, razvoj i inovacije u iznosu od 41,3 milijuna kuna, isključivo putem subvencija. Europska komisija je o programu potpore obaviještena pod brojem SA.49880, a Program je također izrađen temeljem Uredbe 651/2014 i njenih izmjena i dopuna. Neki od korisnika navedenog programa su: Belupo lijekovi i kozmetika d.d., Bicro Biocentar, d.o.o., Brodotehna d.o.o., Centar za razvoj održivih tehnologija d.o.o., Communiter Ad Decus d.o.o., Conscius d.o.o., Ekonerg - Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o., Ferro - Preis d.o.o., Gauss d.o.o., Gumiimpex - gumi reciklaža i proizvodnja d.d., IN2 d.o.o., INA Maziva d.o.o., Involute j.d.o.o., Končar - Energetski transformatori d.o.o., Led elektronika d.o.o., Podravka d.d., Porzana d.o.o., Rimac Automobili d.o.o., Tehnoplast profili d.o.o., Topomatika d.o.o., Zelena infrastruktura d.o.o. i ostali.

4.1.2. Potpore za zapošljavanje

Potpore za zapošljavanje²² dodijeljene su u 2020. godini putem subvencija u iznosu od 341,2 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 68,9 milijuna kuna ili 25,3 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su iznosile 272,3 milijuna kuna te predstavlja povećanje za 29,1 milijun kuna ili 9,3 posto u odnosu na 2018. godinu kada su potpore iznosile 312,1 milijun kuna.

Tablica 12. Potpore za zapošljavanje za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Zapošljavanje	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	312,1	42,1	272,3	36,7	341,2	45,3
UKUPNO	312,1	42,1	272,3	36,7	341,2	45,3
udio (%) u horizontalnim ciljevima	4,51		4,59		4,69	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	3,58		3,25		2,54	
udio (%) u ukupnim potporama	2,10		1,81		1,62	
udio (%) u BDP-u	0,08		0,07		0,09	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za zapošljavanje u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosi 1,6 posto, udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 2,5 posto, u horizontalnim potporama u „užem smislu“ iznosi 4,7 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,09 posto.

Davatelji potpora za zapošljavanje u 2020. godini su: Hrvatski zavod za zapošljavanje u iznosu od 268,5 milijuna kuna i Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u iznosu od 72,7 milijuna kuna. Programi potpora predmetnih davatelja izrađeni su temeljem Uredbe 651/2014 i njenih izmjena i dopuna.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je u 2020. godini dodijelio ukupno 268,5 milijuna kuna subvencija za zapošljavanje temeljem Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i njegovih izmjena i dopuna o kojima je Europska komisija obaviještena pod brojevima SA.56200, SA.53352 i SA.50553.

Neki od primatelja potpora iz predmetnog Programa jesu sljedeći: 1 Klik d.o.o., Agroturopolje d.o.o., Alpha Audit d.o.o., Ancona Grupa d.o.o., Ant Eco Project j.d.o.o., Aureus additamentum d.o.o., Autoprijevoznik Jurović Stjepan, Axel Elektroinstalacije i alarmni sistemi, BMD Stil d.o.o., Caritas Zagrebačke Nadbiskupije, Chemical E.L. j.d.o.o., City Heating j.d.o.o., Colorized j.d.o.o., Conflorens, Corto Literary j.d.o.o., D&D Instalacije, Deltron d.o.o., DI Spačva d.d., Dido Metali, Dimidium projekt interijeri d.o.o., Ducati Komponenti d.o.o., El corte j.d.o.o., Electra Engineering & Commissioning d.o.o., Elektromehanik Systeme d.o.o., Elementa Laborum Standard d.o.o., EMC2 - servis i usluge d.o.o., END print, Erinaco d.o.o., Ernst & Young d.o.o., Estetski centar La Perla d.o.o., EZ Engineering d.o.o., FABSS Sistemi

²² Potpore za zapošljavanje dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014.) i njenih izmjena i dopuna.

j.d.o.o., Filament 3D obrt, Filtigo j.d.o.o., Fontana d.o.o., Grad KL4 d.o.o., Hermes transport j.d.o.o., Hokus Pokus j.d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., I.T. - Graf d.o.o., IN BAU, Infinum d.o.o., Institut RT-RK Osijek d.o.o., Interijeri Gašpar j.d.o.o., Jagatić Interijeri j.d.o.o., Kimel - Filtri d.o.o., Knjigovodstvo Kucljak d.o.o., Komunalac Požega d.o.o., Le-Go keramika usluge j.d.o.o., Lloyds desgn d.o.o., Lumas gradnja i usluge d.o.o., Lupada projekt j.d.o.o., Mala životinja d.o.o., Međimurske vode d.o.o., Megarad Graditeljstvo d.o.o., Meskal d.o.o., Mesnica Melkić j.d.o.o., Metal Horva j.d.o.o., Metal Obad d.o.o., Metaplast Encore d.o.o., MIM Meštri d.o.o., Moslavina voće d.o.o., Nektar Natura d.o.o., Net Media Sistemi d.o.o., Okovi d.o.o., Pajca d.o.o., Palladio d.o.o., Pet minuta d.o.o., Pixi Interijeri j.d.o.o., Preciz Metković j.d.o.o., PRO Studio d.o.o., Proauto PSC d.o.o., Produx Project j.d.o.o., Promatt deko d.o.o., Quahwa d.o.o., REN Metal, Robin d.o.o., Selecta Inox d.o.o., Servisan j.d.o.o., Smart paneli d.o.o., Statim d.o.o., Stolarija Šostar, Studio D, Šanavala d.o.o., Talent PRO d.o.o., TermoSpoj d.o.o., Top Stil d.o.o., Pučko otvoreno učilište Adeptio, V.T.R TIM d.o.o., ViA Glina, Vincek d.o.o., Vinizon d.o.o., Vodoterm d.o.o., Volumen J.d.o.o., Z & Z obrt, Zdenka-Mliječni proizvodi d.o.o. i Zdravstvena ustanova Ljekarne PharmAD.

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je u 2020. godini 72,7 milijuna kuna subvencija temeljem Programa poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za 2019. – 2020. o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.52986. Neki od korisnika ovoga Programa su: Autoprijevoz Horvat, Centar za inkluziju i podršku u zajednici Pula, Ceste Karlovac d.d., DI Klana d.d., Domino dizajn d.o.o., Franck d.d., Galeb d.d., Genesis d.o.o., Hedona d.o.o., Hrast-Export-Puklavac d.o.o., HSS – hrvatski savez slijepih, Ivančica d.d., Krokoteks d.o.o., Labtex d.o.o., Lada d.o.o., Otto Bock Adria d.o.o., Savez gluhih Grada Zagreba, Socijalna zadruga Humana Nova Čakovec, Srednja strukovna škola Varaždin, Suvenir Arbor – Ustanova za rehabilitaciju osoba s invaliditetom, Udruga osoba s mišićnom distrofijom, Udruga slijepih Osječko-baranjske županije, Udruga Zamisli, UOSI Prijatelj Metković – Udruga osoba s invaliditetom, UOSIKAŽU – Udruga osoba s invaliditetom Karlovačke županije, URIHO – Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Ustanova DES – Ustanova za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom, Zaštitna radionica TEKOP NOVA Pula, Zibel obrt te Znanje d.o.o.

U 2020. godini dodijeljene su i **potpore male vrijednosti** za zapošljavanje i to u ukupnom iznosu od 399 milijuna kuna, te ukoliko bi se dodijeljenim državnim potporama za zapošljavanje u iznosu od 341,2 milijuna kuna pribrojile i potpore male vrijednosti za zapošljavanje, tada bi ukupne potpore za zapošljavanje iznosile 740,2 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti za zapošljavanje u 2020. godini dodjeljivali su: Hrvatski zavod za zapošljavanje u iznosu od 332,6 milijuna kuna, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u iznosu od 39,4 milijuna kuna, Ministarstvo hrvatskih branitelja u iznosu od 18 milijuna kuna te Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 9 milijuna kuna.

4.1.3. *Potpore za usavršavanje*

Potpore za usavršavanje²³ dodijeljene su u 2020. godini putem subvencija u iznosu od 4,2 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 3,9 milijuna kuna ili 48,1 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su potpore iznosile 8,1 milijun kuna, što predstavlja smanjenje za 794.091,50 kuna ili 16 posto u odnosu na 2018. godinu kad su potpore iznosile 5 milijuna kuna.

Tablica 13. Potpore za usavršavanje za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Usavršavanje	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	5,0	0,7	8,1	1,1	4,2	0,6
UKUPNO	5,0	0,7	8,1	1,1	4,2	0,6
udio (%) u horizontalnim ciljevima	0,07		0,14		0,06	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,06		0,10		0,03	
udio (%) u ukupnim potporama	0,03		0,05		0,02	
udio (%) u BDP-u	0,00		0,002		0,001	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za usavršavanje u 2020. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 0,02 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,03 posto, udio u horizontalnim potporama u „užem smislu“ iznosio je 0,06 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,001 posto.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je jedini davatelj potpora za usavršavanje u 2020. godini, a potpore je dodijelio temeljem spomenutog Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za razdoblje od 2018. do 2020. godine i njegovih izmjena i dopuna u iznosu od 4,2 milijuna kuna.

Neki od korisnika potpora dodijeljenih temeljem predmetnih Programa su: Aura Soft d.o.o., Bali d.o.o., Bellestra d.o.o., Brilliant d.o.o., Cvjetoteka d.o.o., Domet d.o.o., Drnišplast d.d., DI Spačva d.d., Galeb d.d., Grad-Export d.o.o., Hanjes d.o.o., Hilding Anders d.o.o., IPC d.o.o., Juraj Centar d.o.o., Kuna-Metal, Meditex, Metus d.o.o., Motron d.o.o., Multinorm d.o.o., Novi Feromont d.o.o., OMCO Croatia d.o.o., Picardo d.o.o., Poslovna inteligencija d.o.o., Ravna d.o.o., RR Concept d.o.o., Sobočan-Interijeri d.o.o., Splendor tekstil d.o.o., Suvenir Arbor – Ustanova za rehabilitaciju osoba s invaliditetom, UNIOR Vinkovci d.o.o. i URA d.o.o.

²³ Potpore za usavršavanje dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i njenih izmjena i dopuna.

4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima

Potpore malim i srednjim poduzetnicima²⁴ dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 506,9 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 184,2 milijuna kuna ili 57,1 posto u odnosu na 2019. godinu kada su navedene potpore iznosile 322,7 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 394,9 milijuna kuna ili 352,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 112 milijuna kuna.

Tablica 14. Potpore malim i srednjim poduzetnicima u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Mali i srednji poduzetnici	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	58,2	7,8	274,0	37,0	470,0	62,4
C1 povoljniji zajmovi	0,1	0,01	0,3	0,04	-	-
D1 jamstva	53,7	7,2	48,4	6,5	36,9	4,9
UKUPNO	112,0	15,1	322,7	43,5	506,9	67,3
udio (%) u horizontalnim ciljevima	1,62		5,44		6,97	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,29		3,85		3,78	
udio (%) u ukupnim potporama	0,75		2,14		2,40	
udio (%) u BDP-u	0,03		0,08		0,14	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora malim i srednjim poduzetnicima u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosi 2,4 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 3,8 posto, udio u horizontalnim potporama u „užem smislu“ iznosi oko 7 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,14 posto.

U 2020. godini, potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene u iznosu od 506,9 milijuna kuna, prema instrumentima dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 470 milijuna kuna, što predstavlja 92,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama malim i srednjim poduzetnicima i putem jamstva u iznosu od 36,9 milijuna kuna što predstavlja 7,3 posto.

Davatelji potpora malim i srednjim poduzetnicima u 2020. godini su: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u iznosu od 434,7 milijuna kuna, HAMAG – BICRO u iznosu od 39,8 milijuna kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 22,2 milijuna kuna, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava / Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike²⁵ u iznosu od 9,5 milijuna kuna te HBOR u iznosu od 656.228,40 kuna

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u 2020. godini dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima ukupno 434,7 milijuna

²⁴ Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodjeljuju se temeljem pravila iz Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i njenih izmjena i dopuna.

²⁵ Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave „(Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

kuna subvencija, i to temeljem Programa dodjele državnih potpora za povećanje inovativnosti malih i srednjih poduzetnika - Inovacije u S3 područjima iznos od 311,5 milijuna kuna o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.52575 te temeljem Programa dodjele državnih potpora za razvoj malog i srednjeg poduzetništva iznos od 123,2 milijuna kuna o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.41208.

Neki od korisnika Programa dodjele državnih potpora za povećanje inovativnosti malih i srednjih poduzetnika - Inovacije u S3 područjima su: Aluk Tim d.o.o., A-MORE Yachts d.o.o., Ancona Grupa d.o.o., Bali d.o.o., BBR Adria d.o.o., Biognost d.o.o., Bioscientific Designs d.o.o., Carpona pack d.o.o., Codel d.o.o., Cotrugli d.o.o., Cratis d.o.o., DATA - BAK d.o.o., Delt papir d.o.o., Ember kamin d.o.o., Eonex d.o.o., Fanon d.o.o., Fripol d.o.o., GDI Gisdata d.o.o., Infigo IS d.o.o., Intis d.o.o., Luka d.d., Naturalis d.o.o., Neo Dens d.o.o., Pastor - Tvornica vatrogasnih aparata d.d., Polar d.o.o., Poliklinika Terme, Rijekatank ekologija i zaštita okoliša d.o.o., Rotoplast d.o.o., Sedam IT d.o.o., Sedmi odjel d.o.o., SOLITUM d.o.o., Specijalna bolnica Radiochirurgia Zagreb, Specijalna bolnica Sv. Katarina, Specijalna bolnica Svjetlost, Tectra d.o.o., Tehnoplast Profili d.o.o., Telegra d.o.o., Turković d.o.o., Valipile d.o.o. i ZG Informatika d.o.o.

Neki od korisnika potpora iz Programa dodjele državnih potpora za razvoj malog i srednjeg poduzetništva su: Adoro d.o.o., Alumont d.o.o., ARBOR-ARS d.o.o., Art Metali d.o.o., Bifix d.o.o., Croger d.o.o., Dinop d.o.o., EMP-Usluge, Euro TIM d.o.o., Inovet d.o.o., Integra d.o.o., Kasanić d.o.o., Marodi d.o.o., Matell Dental centar Investicije d.o.o., Max & Moris d.o.o., Metal Obad d.o.o., Mozaik društvo d.o.o., Obrada metala i trgovina d.o.o., Omega d.o.o., Promming d.o.o., R.S.A. Instalacije d.o.o., Ragusa d.o.o., Sedmi odjel d.o.o. i TGM-Logistika d.o.o.

HAMAG – BICRO je u 2020. godini dodijelio potpore u iznosu od 39,8 milijuna kuna, i to putem izdanih jamstava 36,9 milijuna kuna te putem subvencija 2,9 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.40955. Neki od korisnika ovoga Programa su: Adriatic Cruise Company d.o.o., Adventure Charter d.o.o., Albatros Yachting d.o.o., ASES Usluge d.o.o., Benco Baltic d.o.o., Direct Booker d.o.o., Eonex d.o.o., Filip i Josip d.o.o., GIP obrt, Gracom Development d.o.o., Incite Code d.o.o., Jedro Jadrana d.o.o., Kamp Banki d.o.o., Leonidas Travel d.o.o., Lloyds desgn d.o.o., Mušac Brodarstvo d.o.o., PhyoX d.d., PUPO obrt, Rezidencije Cavtat d.o.o., Romantic Cruise d.o.o. i Smještaj i to d.o.o.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2020. godini dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima ukupno 22,2 milijuna kuna subvencija temeljem sljedećih programa: Programa dodjele državnih potpora za omogućavanje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva u ITU područjima iznos od 18,4 milijuna kuna (jedini korisnik potpora iz predmetnog programa je Istarska razvojna agencija d.o.o.) o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.51507, Programa razvoja malog i srednjeg poduzetništva za Grad Knin iznos od 2,6 milijuna kuna (korisnici potpora iz predmetnog programa su Čigra d.o.o. i Pražen – putnička agencija) o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.49869, te Programa razvoja malog i srednjeg poduzetništva za Grad Vukovar iznos od 1,2 milijuna kuna (jedini korisnik potpora iz predmetnog Programa je VAL. OL. d.o.o.) o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.50345.

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava / Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike²⁶ je u 2020. godini dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima iznos od 9,5 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele državnih potpora za razvoj društvenog poduzetništva o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.54479. Svi korisnici navedenog Programa su: Act Konto d.o.o., Bartolomej j.d.o.o., Empe razvoj j.d.o.o., Labtex d.o.o., Martinov plašt – Socijalno-uslužna zadruga, MIVA ART – Socijalna zadruga, Naš izvor d.o.o., Rezidencijalni dom za starije, Sfera Visia j.d.o.o. i Synergia savjetovanje d.o.o.

HBOR je u 2020. godini dodijelio potpore malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 656.228,40 kuna temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a, i to u obliku neposrednih subvencija kamata. Europska komisija je o navedenom Programu obaviještena pod brojem SA.39436. Svi korisnici ovoga Programa su: Agro Denis, American Star Travel j.d.o.o., Clean Blue d.o.o., Ekocro Vision j.d.o.o., FM Project, Hellea d.o.o., Ice Product d.o.o., Incite Code d.o.o., Include j.d.o.o., Jo-Ann, MiniPolis d.o.o., Mrkvica d.o.o., Obiteljski dom za starije i nemoćne Kristina, Očna Optika Antunovac d.o.o., Olimp, Optika Galić, Optikus – Očna optika, Ordinacija dentalne medicine Janja Horvat, Ordinacija dentalne medicine Saša Đukić i Teracer Medic.

Potpore male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima dodjeljivane su i u 2020. godini i to u ukupnom iznosu od 379,5 milijuna kuna, a ukoliko bi se iste pridodale dodijeljenim potporama za male i srednje poduzetnike u iznosu od 506,9 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene malim i srednjim poduzetnicima u 2020. godini iznosile 886,4 milijuna kuna. U 2020. godini, davatelji potpora male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima su: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja s iznosom od 199,9 milijuna kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 60,3 milijuna kuna, HAMAG – BICRO s iznosom od 57,2 milijuna kuna, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava / Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike s iznosom od 45,4 milijuna kuna, Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija s iznosom od 8,5 milijuna kuna te Fond za obnovu i razvoj Grada Vukovara s iznosom od 8,2 milijuna kuna.

4.1.5. Potpore kulturi

Potpore za kulturu dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 406,1 milijun kuna putem subvencija, što predstavlja povećanje za 288,5 milijuna kuna ili 245,3 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 117,6 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 288,5 milijuna kuna ili 245,3 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 117,6 milijuna kuna.

²⁶ *Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike*

Tablica 15. Potpore za kulturu u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Kultura	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	117,6	15,9	91,2	12,3	406,1	53,9
D jamstva	-	-	26,4	3,6	-	-
UKUPNO	117,6	15,9	117,6	15,9	406,1	53,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	1,70		1,98		5,58	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,35		1,40		3,03	
udio (%) u ukupnim potporama	0,79		0,78		1,92	
udio (%) u BDP-u	0,03		0,03		0,11	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za kulturu u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosi 1,9 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 3 posto, udio u horizontalnim potporama u „užem smislu“ iznosi 5,6 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,11 posto.

Davatelji potpora u kulturi u 2020. godini u iznosu od 406,1 milijun kuna su: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 260,2 milijuna kuna, Hrvatski audiovizualni centar s iznosom od 128,8 milijuna kuna te Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija s iznosom od 17,1 milijun kuna. Potpore za kulturu dodjeljuju se temeljem Uredbe 651/2014.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2020. godini dodijelilo ukupno 260,2 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine. Europska komisija je o navedenom Programu obaviještena pod brojem SA.50248 i SA.43646. Korisnici potpora navedenog Programa su: Franjevački samostan Ilok, Grad Ilok, Grad Lipik, Grad Pakrac, Grad Pleternica, Grad Požega, Gradska knjižnica Pakrac, Gradski muzej Požega, Iločki podrumi d.d., Javna ustanova Pleternica, Muzej Grada Pakraca, Muzej Grada Splita, Općina Suhopolje, Općina Vrpolje, Požeško-slavonska županija, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Spomen galerija Ivana Meštrovića Vrpolje, Turistička zajednica Brodsko-posavske županije, Turistička zajednica Grada Lipika, Turistička zajednica Grada Požege, Turistička zajednica Požeško-slavonske županije, Turistička zajednica Virovitičko-podravске županije, Turistička zajednica županije Vukovarsko-srijemske i Virovitičko-podravska županija.

Hrvatski audiovizualni centar je u 2020. godini dodijelio ukupno 128,8 milijuna kuna subvencija. Temeljem Programa državne potpore za poticanje ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela dodijeljen je iznos od 71,6 milijuna kuna, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.56745. Svi korisnici potpora iz navedenog Programa su: Ambasada film d.o.o., Antitalent d.o.o., Blue Sky Adriatic, Dida Boža d.o.o., Dinaridi film d.o.o., MP Filmska produkcija, Nukleus film d.o.o., Pakt Media d.o.o., Propeler film d.o.o. i Welcome production d.o.o. Temeljem Programa državne potpore za dodjelu sredstava za promicanje audiovizualnog stvaralaštva, audiovizualne kulture i očuvanja audiovizualne baštine dodijeljen je iznos od 57,2 milijuna kuna, a o Programu je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.56746. Svi korisnici potpora iz navedenog Programa su: 3D2D Animatori d.o.o., Antitalent d.o.o., Artizana, Blank, Castor Multimedia d.o.o., Četiri film d.o.o., Dinaridi film d.o.o., DOP produkcija, Eclectica d.o.o., Factum, FADE IN j.d.o.o., Fantastično dobra institucija - FADE IN, Filmosaurus Rex d.o.o., Filmska udruga Šuma, HUDU – Hrvatska udruga digitalnih umjetnika,

Hulahop, Igubuka d.o.o., Inter film d.o.o., Jadranska Animacija, Jaka produkcija d.o.o., Kadromat, Kinematograf d.o.o., Kino klub Split, Kinorama d.o.o., Kreativni Sindikat, Lewa Productiona j.d.o.o., Luma film d.o.o., Marinis Media udruga, Maxima film d.o.o., Media Punkt, Metar 60, Mohikanac d.o.o., Motovun Film Festival, Nomad Studio j.d.o.o., Okodoko udruga, Paradoks, Plafon umjetnička organizacija, Plan 9 produkcija d.o.o., Pulsar produkcija j.d.o.o., REA udruga, Restart, Sekvenca d.o.o., Sensoria udruga, Studio Dim d.o.o., Studio Pangolin, Stvaralačka mreža Zebra, Suteran film, Teatrum, Telefilm d.o.o., Tetrabot d.o.o., Udruga veterana, vojnika i domoljuba, Wolfgang i Dolly d.o.o. i Zagreb Film.

Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija je dodijelilo u 2020. godini 17,1 milijun kuna subvencija temeljem programa Hrvatski program izdavanja knjiga za razdoblje 2017. - 2022. Europska komisija je navedeni program odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.44681. Neki od korisnika ovoga programa su: AGM d.o.o., Alfa d.d., ArTresor naklada d.o.o., Audio Store Transonica j.d.o.o., Bookara j.d.o.o., Bookglobe - Strana knjižara d.o.o., Centar za knjigu, Crtani romani šou udruga, DAF - Obrt za izdavanje knjiga, Disput d.o.o., Društvo hrvatskih književnika – DHK, Durieux d.o.o., Fraktura d.o.o., Glas Koncila, Hena com d.o.o., HKZ Hrvatsko slovo d.o.o., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatska dječja knjiga, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatski centar ITI, Hrvatski centar P.E.N. Zagreb, Hrvatski filmski savez, Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade, Hrvatsko društvo pisaca, Ibis grafika d.o.o., Knjiga u centru, Književni krug Split, Kreativna mreža, Leykam international d.o.o., Litteris d.o.o., Mala zvona d.o.o., Matica hrvatska Zagreb, Meandar media d.o.o., Mediart International, Mozaik stripa, Naklada Fibra d.o.o., Naklada Ljevak d.o.o., Naklada OceanMore d.o.o., Naklada Semafora d.o.o., Ogranak Matice hrvatske Sisak, Profil knjiga d.o.o., Sandorf, Sipar d.o.o., Strip-agent d.o.o., Svjetla grada d.o.o., TIM press Zagreb, Udruga Sa(n)jam knjige u Istri, V.B.Z. d.o.o., Verbum nakladništvo i knjižarstvo d.o.o., Vuković i Runjić te Zagrebačka naklada d.o.o.

Potpore male vrijednosti za kulturu u 2020. godini dodijeljene su u iznosu od 16 milijuna kuna, te ukoliko bi se pribrojile dodijeljenim potporama u iznosu od 406,1 milijun kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene za kulturu u 2020. godini iznosile 422,1 milijun kuna. Potpore male vrijednosti u 2020. godini za kulturu dodjeljivali su: Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija u iznosu od 15 milijuna kuna, Ministarstvo hrvatskih branitelja u iznosu od 880.000,00 kuna te Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 106.500,00 kuna.

4.2. REGIONALNE POTPORE

Regionalne potpore²⁷ dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 1.199,8 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 313,4 milijuna kuna ili za 35,4 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 886,4 milijuna kuna, odnosno predstavlja povećanje za 352,5 milijuna kuna ili 41,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 847,3 milijuna kuna.

Tablica 16. Regionalne potpore za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Regionalne potpore	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Regionalne potpore	847,3	114,3	886,4	119,6	1.199,8	159,3
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	9,73		10,57		8,94	
udio (%) u ukupnim potporama	5,70		5,88		5,69	
udio (%) u BDP	0,22		0,22		0,32	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio regionalnih potpora u 2020. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 5,7 posto, udio predmetnih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 8,9 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,32 posto.

Tablica 17. Regionalne potpore po instrumentima dodjele za razdoblje od 2018. do 2020. godine (u milijunima kuna)

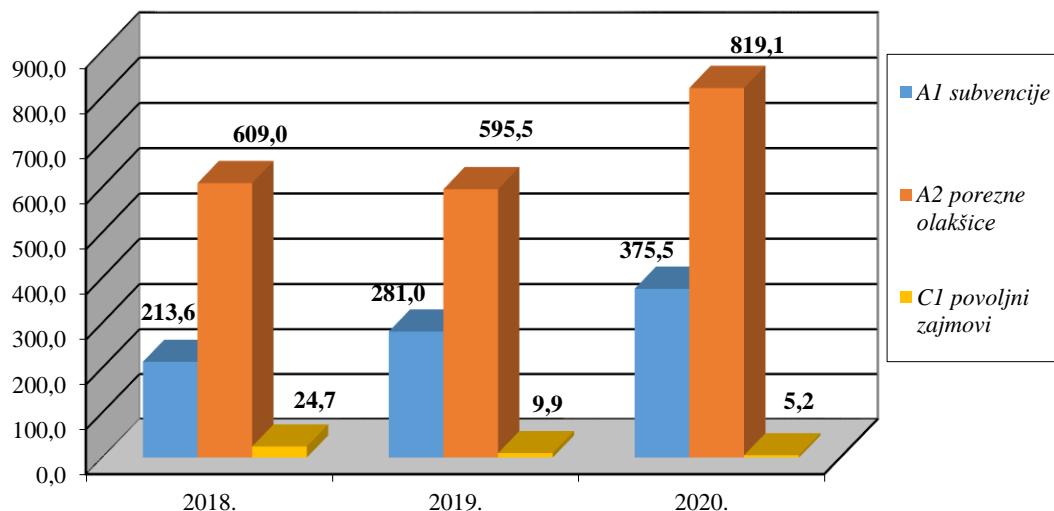
Instrument	2018.	2019.	2020.
A1 subvencije	213,6	281,0	375,5
A2 porezne olakšice	609,0	595,5	819,1
C1 povoljni zajmovi	24,7	9,9	5,2
UKUPNO	847,3	886,4	1.199,8

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Regionalne potpore u 2020. godini dodijeljene su u iznosu od 1.199,8 milijuna kuna, dijele se prema instrumentima dodijele na: porezne olakšice u iznosu od 819,1 milijun kuna, što predstavlja 68,3 posto udjela u ukupno dodijeljenim regionalnim potporama, subvencije 375,5 milijuna kuna, što predstavlja 31,3 posto udjela te povoljne zajmove 5,2 milijuna kuna što predstavlja 0,4 posto.

²⁷ Regionalne potpore dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i njenih izmjena i dopuna. Intenziteti dodjele regionalne potpore propisani su Kartom regionalnih potpora Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. koju je odobrila Europska komisija odlukom od 11. lipnja 2014. pod brojem SA.38668. Navedena karta temelji se na Smjernicama o regionalnim potporama 2014.-2020. (Službeni list Europske unije, C 209, od 23. srpnja 2013.).

Slika 13. Regionalne potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2018. do 2020. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Davatelji regionalnih potpora u 2020. godini, u ukupnom iznosu od 1.199,8 milijuna kuna, su: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u iznosu od 844,4 milijuna kuna, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 328,5 milijuna kuna te HBOR u iznosu od 26,9 milijuna kuna.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u 2020. godini dodijelilo ukupno 844,4 milijuna kuna regionalnih potpora temeljem sljedećih programa: Zakona o poticanju ulaganja („Narodne novine“, br. 102/15., 25/18., 114/18. i 32/20.) u iznosu od 425,3 milijuna kuna, Zakona o poticanju ulaganja („Narodne novine“, br. 138/06. i 61/11.) u iznosu od 236,2 milijuna kuna te Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja („Narodne novine“, br. 111/12. i 28/13.) u iznosu od 182,9 milijuna kuna.

Navedeno Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je temeljem Zakona o poticanju ulaganja dodijelilo regionalne potpore u iznosu od 425,3 milijuna kuna, i to putem poreznih olakšica 400 milijuna kuna te putem subvencija 25,3 milijuna kuna. Europska komisija je o navedenom Programu državne potpore obaviještena pod brojem SA.43431. Neki od korisnika Programa su: Andro International d.o.o., Aquaestil plus d.o.o., Arena Hospitality Group d.d., Atlantic Multipower d.o.o., Axilis d.o.o., Bomark pak d.o.o., Calcit Lika d.o.o., Carel Adriatic d.o.o., Cedevita d.o.o., Centrometal d.o.o., Chromos - Svjetlost d.o.o., Drvni centar Glina d.o.o., Đusto d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Fornix d.o.o., Genera d.d., IBM Hrvatska d.o.o., Ilirija d.d., Importanne Resort d.d., Infobip d.o.o., Jadranka kampovi d.o.o., L&P Tehnologije d.o.o., LTH Alucast d.o.o., LTH Metalni lijev d.o.o., Maistra d.d., Manšped d.o.o., Marine Kaštela d.o.o., Plava laguna d.d., Quatro Company d.o.o., Saint Jean Industries d.o.o., Spectra - Media d.o.o., Stolarija - pilana Antun Pečenec d.o.o., Turisthotel d.d., Valamar Riviera d.d. i ZMH Horvat d.o.o.

Isto Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u 2020. godini putem poreznih olakšica dodijelilo regionalne potpore u iznosu od 236,2 milijuna kuna i sukladno Zakonu o poticanju ulaganja („Narodne novine“, br. 138/06. i 61/11.). Neki od korisnika Programa su: ACG Lukaps d.o.o., Blitz – Cinestar d.o.o., Cedevita

d.o.o., Conex trade d.o.o., DIV Grupa d.o.o., Ducal d.o.o., Ducati komponenti d.o.o., Eko Međimurje d.d., Harburg-Freudenberger Belišće d.o.o., HS Produkt d.o.o., Knauf Insulation d.o.o., Končar - Distributivni i specijalni transformatori d.d., Mlinar Pekarska industrija d.d., Muraplast d.o.o., Pliva Hrvatska d.o.o., Prostorija d.o.o., Psunj d.d., Purex d.o.o., Rasco tvornica komunalne opreme d.o.o., Sardina d.o.o., Tromont d.o.o. i Ytres d.o.o.

Također, isto Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u 2020. godini putem poreznih olakšica dodijelilo regionalne potpore i temeljem Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja u iznosu od 182,9 milijuna kuna. Europska komisija je o navedenom Programu obaviještena pod brojem SA.35517. Neki od korisnika ovoga Programa su: AD Plastik d.d., Adoro d.o.o., Aquapark Istralandia d.o.o., Atlantic Multipower d.o.o., Belupo lijekovi i kozmetika d.d., DIV Grupa d.o.o., Drvni centar Glina d.o.o., Elcon Geraetebau d.o.o., Europa - upravljanje nekretninama d.o.o., Hoteli Dubrovačka rivijera d.d., Hoteli Živogošće d.d., Jadran - Galenski laboratorij d.d., KFK Tehnika d.o.o., Knauf Insulation d.o.o., Laguna trade, d.o.o., Manas d.o.o., Marina Dalmacija d.o.o., MCZ d.o.o., Medika d.d., Nautički centar Trogir d.o.o., OMCO Croatia d.o.o., Omega software d.o.o., Pan-pek d.o.o., PIB extra d.o.o., Plava laguna d.d., Pliva Hrvatska d.o.o., Te-pro d.o.o., Toni d.o.o., Tubla d.o.o., Valoviti papir - Dunapack d.o.o. i Vulkal d.o.o.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2020. godini 328,5 milijuna kuna subvencija, temeljem Programa državnih potpora za razvoj luka otvorenih za javni promet u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. – 2020. godine. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.49334. Svi korisnici navedenog potpora su: Lučka uprava Split, Lučka uprava Splitsko-dalmatinske županije, Lučka uprava Zadar, Županijska lučka uprava Dubrovnik, Županijska lučka uprava Korčula te Županijska uprava Šibensko-kninske županije.

HBOR je u 2020. godini dodijelio regionalne potpore u iznosu od 26,9 milijuna kuna temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a, putem neposredne subvencije kamata iznos od 21,7 milijuna kuna te kroz povoljne zajmove iznos od 5,2 milijuna kuna. Europska komisija je o navedenom Programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.39436. Svi korisnici programa su: B.T.C. d.o.o., Citara d.o.o., Ekoplan sustavi d.o.o., Elda d.o.o., Euro Inox, Gebetsroither - Istra d.o.o., Inginspekt - Opatija d.o.o., Integra d.o.o., Jadran - Galenski laboratorij d.d., Jozo Pekara, Magnolija d.o.o., Maj d.o.o., Malin sport d.o.o., Ordinacija dentalne medicine Tomislav Šarić, Orlović Krešimir, SB Interijeri d.o.o., STS-tech d.o.o. i Superhrana d.o.o.

Potpore male vrijednosti za regionalni razvoj dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 23,9 milijuna kuna, te ukoliko bi se iste pridodale dodijeljenim regionalnim potporama u iznosu od 1.199,8 milijuna kuna, tada bi potpore za regionalni razvoj u 2020. godini ukupno iznosile 1.223,7 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti u 2020. godini za regionalni razvoj dodijelio je Fond za obnovu i razvoj Grada Vukovara u iznosu od 23,9 milijuna kuna.

4.3. POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno gradovi, općine i županije, najveći dio sredstava dodjeljuju prvenstveno za ulaganja u infrastrukturu odnosno za financiranje komunalne i cestovne infrastrukture, u obliku tekućih donacija udrugama, sportskim i kulturno–umjetničkim društvima, Crvenom križu, obrazovnim, zdravstvenim i vjerskim ustanovama i slično. Međutim, potrebno je napomenuti da se dio navedenih financiranja ne smatra potporom.

Jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave su u 2020. godini dodijelile 724 milijuna kuna potpora u obliku subvencija, što je povećanje za 21,2 milijuna kuna ili 3 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su potpore iznosile 702,8 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 699 milijuna kuna ili 2.796 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 25 milijuna kuna.

Tablica 18. Potpore dodijeljene na lokalnoj razini prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Potpore na lokalnom nivou	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	24,6	3,3	702,8	94,8	724,0	96,1
A1 neposredna subvencija kamata	0,1	0,0	-	-	-	-
B1 udio u temeljnom kapitalu	0,3	0,1	-	-	-	-
UKUPNO	25,0	3,4	702,8	94,8	724,0	96,1
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,29		8,38		5,40	
udio (%) u ukupnim potporama	0,17		4,66		3,43	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,17		0,19	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljenih u 2020. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 3,4 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 5,4 posto dok je udio u BDP-u iznosio 0,19 posto.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene isključivo putem subvencija u 2020. godini odnose se na sljedeće kategorije/ciljeve: kopneni cestovni promet u iznosu od 680,6 milijuna kuna, zapošljavanje u iznosu od 34,1 milijun kuna, audiovizualna industrija u iznosu od 8,8 milijuna kuna, pomorski promet u iznosu od 413.843,22 kuna te na kopneni željeznički promet u iznosu od 55.306,14 kuna.

Davatelji potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2020. godini su: Grad Zagreb u iznosu od 700 milijuna kuna, Grad Split u iznosu od 5 milijuna kuna, Grad Pula u iznosu od 3,9 milijuna kuna, Istarska županija u iznosu od 600.000,00 kuna, ostali gradovi i općine u iznosu od 14,5 milijuna kuna.

Grad Zagreb je dodijelio u 2020. godini ukupno 700 milijuna kuna potpora, od tog iznosa, kopnenom cestovnom prometu dodijeljeno je 663,1 milijun kuna, za zapošljavanje 28,2 milijuna kuna te audiovizualnoj industriji 8,7 milijuna kuna. Iznos od 663,1 milijun kuna subvencija, Grad

Zagreb je dodijelio za kopneni cestovni promet, i to cijeli iznos poduzetniku ZET d.o.o. Zagreb (Zagrebački električni tramvaj d.o.o.). Za zapošljavanje je dodijeljeno ukupno 28,2 milijuna kuna subvencija temeljem Programa državne potpore za zapošljavanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2015. do 2020. Europska komisija je o navedenom Programu obaviještena pod brojem SA.58491, a korisnici Programa su: Lada d.o.o. i URIHO. Isto tako, Grad Zagreb je dodijelio potpore za audiovizualnu industriju u iznosu od 8,7 milijuna kuna u obliku subvencija temeljem Programa državne potpore za subvencioniranje proizvodnje i emitiranja audiovizualnih i radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika televizija ili radija za razdoblje od 2015. do 2020., a Europska komisija je o navedenom programu obaviještena pod brojem SA.42704. Svi korisnici programa su: Enter Zagreb d.o.o., HIT FM d.o.o., MT Eter d.o.o., Obiteljski radio d.o.o. – Antena Zagreb, Otvorena televizija Zagreb d.d., Radio 101 d.o.o., Radio Kaj d.o.o., Yammat d.o.o., Z1 televizija d.o.o. i Zagrebački radio Plavi 9 d.o.o.

Grad Split je dodijelio u 2020. godini 5 milijuna kuna subvencija za zapošljavanje, temeljem Programa državne potpore za zapošljavanje osoba s invaliditetom za 2020. godinu. Jedinu korisnik navedenog Programa je Ustanova DES.

Grad Pula je dodijelila potpore u ukupnom iznosu od 3,9 milijuna kuna. Kopnenom cestovnom prometu dodijeljeno je 3,5 milijuna kuna potpore, i to jedinom poduzetniku Pulapromet d.o.o. Također, Grad Pula je za zapošljavanje dodijelio i pojedinačnu potporu u iznosu od 370.000,00 kuna korisniku Tekop Nova Pula. Europska komisija je o navedenoj Potpore obaviještena pod brojem SA.56126.

Istarska županija je dodijelila 600.000,00 kuna subvencija za zapošljavanje korisniku Tekop Nova Pula, a Europska komisija je o navedenoj potpore obaviještena pod brojem SA.56126.

I ostale općine i gradovi osim naprijed navedenih, dodjeljivali su potpore u 2020. godini i to u ukupnom iznosu od 14,5 milijuna kuna. U 2020. godini davatelji potpora su: Bakar, Bistra, Brinje, Brod Moravice, Čavle, Čepin, Dubrovačko Primorje, Dubrovnik, Duga Resa, Fužine, Gospić, Jasenice, Jelenje, Josipdol, Kostrena, Kraljevica, Lovran, Mali Lošinj, Maruševac, Obrovac, Prgomet, Rogoznica, Sibirj, Sibirj, Skrad, Valpovo, Vrhovine, Zagvozd i Zemunik Donji. Svi korisnici dodijeljenih potpora su: Autobusni prijevoz d.o.o., Autoprometno poduzeće d.d., Autotrans d.o.o., Autotransport d.d., Autotransport Karlovac d.d., Autoturist Samobor d.o.o., Čazmatrans Dalmacija d.o.o., Čazmatrans promet d.o.o., Gaja d.o.o., Gradski prijevoz putnika d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., KD Autotrolej d.o.o., Libertas - Dubrovnik d.o.o., Liburnija d.o.o., Lošinj usluge d.o.o., Obrt za prijevoz i usluge Lendić, Panturist d.d., Presečki Grupa d.o.o., Promet d.o.o. Split, Samoborček EU Grupa d.o.o., Slavonija bus d.o.o., TO Josip i Zagrebački električni tramvaj d.o.o. (ZET).

I potpore male vrijednosti na lokalnoj razini su u 2020. godini dodijeljene u ukupnom iznosu od 255,3 milijuna kuna, a ukoliko bi se pridodale potporama na lokalnoj razini koje su dodijeljene u iznosu od 724 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos svih potpora dodijeljenih na lokalnoj razini iznosio 979,3 milijuna kuna.

4.4. SEKTORSKE POTPORE

Sektorske potpore dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 7.275,7 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 1.346,6 milijuna kuna ili 22,7 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su navedene potpore iznosile 5.929,1 milijun kuna, odnosno predstavlja povećanje za 361,4 milijuna kuna ili 5,2 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 6.914,3 milijuna kuna.

Tablica 19. Sektorske potpore za razdoblje od 2018. do 2020. godine

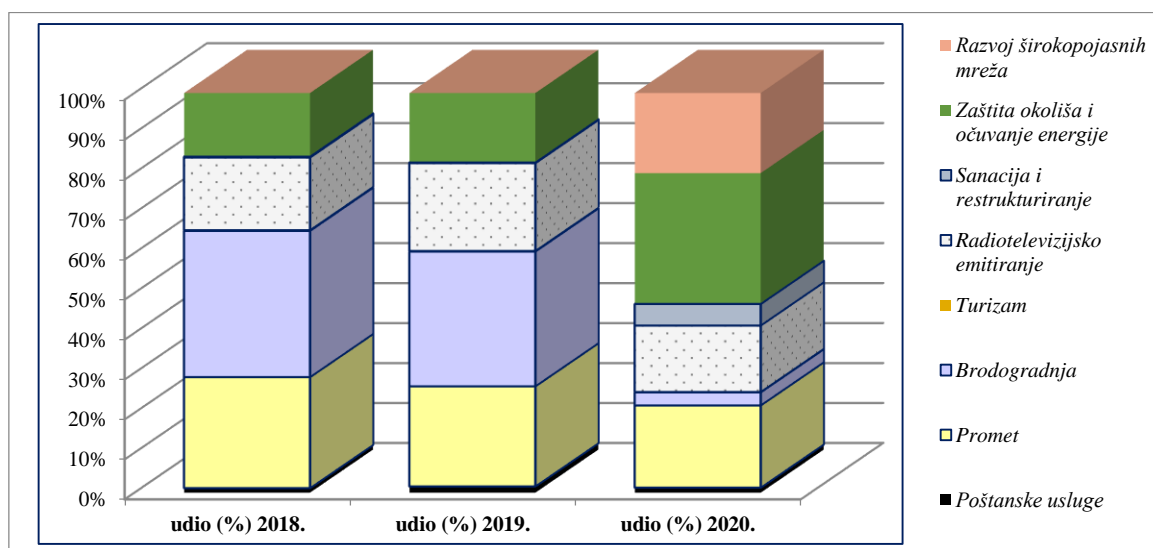
Posebni sektori	2018.			2019.			2020.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)
Poštanske usluge	79,8	10,8	0,02	94,1	12,7	0,02	92,8	12,3	0,02
Zaštita okoliša i očuvanje energije	1.099,0	148,2	0,29	1.030,1	138,9	0,26	2.379,9	315,9	0,64
Promet	1.922,5	259,3	0,50	1.486,4	200,5	0,37	1.498,6	198,9	0,40
Brodogradnja	2.530,2	341,3	0,66	1.999,6	269,7	0,50	238,7	31,7	0,06
Turizam	11,7	1,6	0,003	8,9	1,2	0,002	6,8	0,9	0,002
Sanacija i restrukturiranje	15,5	2,1	0,004	9,2	1,2	0,002	392,0	52,0	0,106
Radiotelevizijsko emitiranje	1.255,6	169,4	0,33	1.300,8	175,5	0,32	1.210,1	160,6	0,33
Razvoj širokopojsnih mreža	-	-	-	-	-	-	1.456,8	193,4	0,39
Ukupno	6.914,3	932,6	1,79	5.929,1	799,8	1,47	7.275,7	965,8	1,96

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio sektorskih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 34,5 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 54,2 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 1,96 posto.

U 2020. godini u ukupno dodijeljenim potporama posebnim sektorima u iznosu od 7.275,7 milijuna kuna, najveći dio potpora odnosi se na zaštitu okoliša i očuvanje energije u iznosu od 2.379,9 milijuna kuna, odnosno sudjeluju s udjelom u sektorskim potporama od 32,7 posto, slijede potpore sektoru prometa u iznosu od 1.498,6 milijuna kuna, odnosno s udjelom od 20,6 posto, potpore razvoju širokopojsnih mreža u iznosu od 1.456,8 milijuna kuna, odnosno s udjelom od 20 posto, za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljeno je 1.210,1 milijun kuna što predstavlja udjel od 16,6 posto, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 392 milijuna kuna, odnosno 5,4 posto, sektoru brodogradnje dodijeljeno je 238,7 milijuna kuna ili 3,3 posto, za poštanske usluge dodijeljeno je 92,8 milijuna kuna ili 1,3 posto dok potpore dodijeljene sektoru turizma iznose 6,8 milijuna kuna ili 0,1 posto.

Sektorske potpore u 2020. godini uz iznosu od 7.275,7 milijuna kuna dodijeljene su putem sljedećih instrumenata: najviše potpora dodijeljeno je kroz subvencije u iznosu od 6.508,7 milijuna kuna ili s udjelom u sektorskim potporama od 89,4 posto, slijede jamstva s iznosom od 630,7 milijuna kuna ili s udjelom od 8,7 posto, kroz porezne olakšice dodijeljeno je 86,3 milijuna kuna ili 1,2 posto te je najmanje sektorskih potpora dodijeljeno putem povoljnih zajmova u iznosu od 50 milijuna kuna ili s 0,7 posto udjela.

Slika 14. Struktura sektorskih potpora dodijeljenih u razdoblju od 2018. do 2020. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

U Odluci Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa²⁸ (u daljnjem tekstu: Odluka Komisije), sadržana su pravila o potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa. Navedeni propisi dopuštaju državi članici da pod određenim uvjetima dodjeljuje naknadu za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa jer država članica ima obvezu pokrivanja troškova budući da se takve usluge ne mogu obavljati na odgovarajući način po tržišnim kriterijima.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa predstavljaju ustvari naknadu odnosno kompenzaciju za obavljanje javne usluge.

Na potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa koje ne ispunjavaju uvjete iz Odluke Komisije, primjenjuje se Priopćenje Komisije – Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za obavljanje javne usluge²⁹ (u daljnjem tekstu: Okvir EU).

²⁸ Službeni list Europske unije, L 7, od 11. siječnja 2012.

²⁹ Službeni list Europske unije, C 8, od 11. siječnja 2012.

Tablica 20. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2020. godini (u milijunima kuna)

Kategorija potpore	Naziv potpore	Instrument	Iznos
Radiotelevizijsko emitiranje	Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (Prihod od HRT pristojbe)	Subvencije	1.163,9
Poštanske usluge	Državna potpora HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa - univerzalne poštanske usluge	Subvencije	92,8
Zračni promet	Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet	Subvencije	6,4
	Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz)	Subvencije	99,2
Pomorski promet	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338 Valbiska – Lopar, 501 Brodarica – Krapanj i 612 Komiza – Biševo	Subvencije	3,8
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim trajektnim linijama broj: 431, 432 i 632	Subvencije	10,3
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj brodskoj liniji broj 409	Subvencije	6,8
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama	Subvencije	121,4
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji broj 635	Subvencije	3,2
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. uz mogućnost produljenja do 2029.	Subvencije	36,3
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama	Subvencije	105,9
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. na državnim linijama 505, 532 i 9502	Subvencije	19,3
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2020. do 2025. na državnoj brzobrodskoj liniji 9502 Žirje – Kaprije – Šibenik i obratno	Subvencije	1,4
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	0,4
Kopneni cestovni promet	Ugovor o izmjenama i dopunama br. 5 Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ – dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji od 5. listopada 2018. godine – SA.48472 (2018/N)	Subvencije	305,4
	Izmjene i dopune br.6 Ugovora o koncesiji o financiranju, gradnji, upravljanju i održavanju "Jadranske autoceste" dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulj – SA.56832, 07.08.2020.	Subvencije	30,7
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	680,6
Željeznički promet	Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu RH – HŽ PP	Subvencije	461,5
	Državna potpora za sanaciju društva HŽ Cargo – Ugovor o zajmu od 23. prosinca 2020. godine – SA.60701 (2020/NN)	Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	50,0
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	0,1
Ukupno			3.199,4

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u 2020. godini u ukupnom iznosu od 3.199,4 milijuna kuna, od čega je za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa dodijeljen iznos od 1.163,9 milijuna kuna, što predstavlja udjel od 36,4 posto u ukupnim potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, potom slijede potpore dodijeljene za kopneni cestovni promet u iznosu od 1.016,7 milijuna kuna ili što predstavlja udjel od 31,8 posto, zatim za usluge u kopnenom željezničkom prometu dodijeljen je iznos od 511,6 milijuna kuna ili 16 posto, na pomorski promet se odnosi iznos od 308,8 milijuna kuna ili 9,6 posto, na zračni promet odnosi se iznos od 105,6 ili 3,3 posto dok se na poštanske usluge iznos od 92,8 milijuna kuna ili 2,9 posto.

Instrumenti putem kojih su dodjeljivane navedene potpore u 2020. godini su: subvencije u iznosu od 3.149,4 milijuna kuna te zajmovi poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 50 milijuna kuna.

Udio potpora za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljenih u 2020. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 15,2 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 23,8 posto dok udio navedenih potpora u BDP-u iznosi 0,86 posto.

Potpore za radiotelevizijsko emitiranje odnosno javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, financiraju se od pristojbe uplaćene temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji. Korisnik navedene potpore za obavljanje usluge javnog radiotelevizijskog emitiranja je Hrvatska radiotelevizija koja je u 2020. godini primila iznos od 1.163,9 milijuna kuna.

Potpore za kopneni cestovni promet za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, u 2020. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 1.016,7 milijuna kuna. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodijelilo 336,1 milijuna kuna dok su 680,6 milijuna kuna dodijelili davatelji s lokalne razine.

Iznos od 336,1 milijun kuna dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u obliku subvencija poduzetniku Bina-Istra d.d. temeljem Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji i njegovih izmjena i dopuna o kojima je Europska komisija odlučivala u postupcima koji su vođeni pod brojem SA.48472 i SA.56832.

Iznos od 680,6 milijun kuna u obliku subvencija, za kopneni cestovni promet na lokalnoj razini dodijelili su Grad Zagreb (koji je dodijelio iznos od 663,1 milijun kuna) i sljedeći davatelji: Bakar, Bistra, Brinje, Brod Moravice, Čavle, Čepin, Dubrovačko Primorje, Duga Resa, Fužine, Gospić, Jasenice, Jelenje, Josipdol, Kostrena, Kraljevica, Lovran, Mali Lošinj, Maruševac, Obrovac, Prgomet, Pula, Rogoznica, Sibinj, Skrad, Valpovo, Vrhovine, Zagvozd, te Zemunik Donji.

Potpore za kopneni željeznički promet za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, u 2020. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 511,6 milijuna kuna, i to putem subvencija 461,6 milijuna kuna i kroz zajmove poduzetnicima u teškoćama 50 milijuna kuna.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. iznos od 461,5 milijuna kuna subvencija, a poduzetniku HŽ Cargo d.o.o. dodijeljeno je 50 milijuna kuna u obliku zajma poduzetniku u teškoćama o čemu je Europska komisija odlučivala pod brojem SA.60701.

I na lokalnoj razini su dodijeljene navedene potpore u iznosu od 55.306,14 kuna, a davatelji su Grad Bakar, Grad Duga Resa te Općina Bistra.

Potpore pomorskom prometu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, u 2020. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 308,8 milijuna kuna isključivo putem subvencija. Navedene potpore dodjeljivala je Agencija za obalni linijski pomorski promet u iznosu 308,4 milijuna kuna dok su iznos od 413.843,22 kuna dodijelili davatelji lokalne razine.

Potpore za zračni promet za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, u 2020. godini dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u ukupnom iznosu od 105,6 milijuna kuna. Temeljem programa Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz) dodijeljeno je 99,2 milijuna kuna subvencija dok je temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet dodijeljeno 6,4 milijuna kuna subvencija.

Potpore za poštanske usluge u obliku subvencija za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, u 2020. godini dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 92,8 milijuna kuna poduzetniku HP – Hrvatska pošta d.d.

4.4.1. Potpore za poštanske usluge

Potpore za poštanske usluge u 2020. godini dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa (univerzalne poštanske usluge) putem subvencija u iznosu od 92,8 milijuna kuna što predstavlja smanjenje za 1,3 milijuna kuna ili 1,4 posto u odnosu na 2019. godinu kada je dodijeljeno 94,1 milijun kuna, te predstavlja povećanje za 13 milijuna kuna ili 16,3 posto u odnosu na 2018. godinu kada je dodijeljeno 79,8 milijuna kuna.

Tablica 21. Potpore za poštanske usluge za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Poštanske usluge	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	79,8	10,8	94,1	12,7	92,8	12,3
UKUPNO	79,8	10,8	94,1	12,7	92,8	12,3
udio (%) u posebnim sektorima	1,15		1,59		1,28	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,92		1,12		0,69	
udio (%) u ukupnim potporama	0,54		0,62		0,44	
udio (%) u BDP-u	0,021		0,023		0,025	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za poštanske usluge u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 0,4 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 0,7 posto, udio u posebnim sektorima 1,3 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,025 posto.

4.4.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije³⁰ dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 2.379,9 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 1.349,8 milijuna kuna ili 131 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su navedene potpore iznosile 1.030,1 milijun kuna, te predstavlja povećanje za 1.280,9 milijuna kuna ili 116,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada su potpore iznosile 1.099 milijuna kuna.

Tablica 22. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Zaštita okoliša i očuvanje energije	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1.099,0	148,2	1.030,1	138,9	2.305,1	306,0
A2 snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	-	-	-	-	74,8	9,9
UKUPNO	1.099,0	148,2	1.030,1	138,9	2.379,9	315,9
udio (%) u posebnim sektorima	15,89		17,37		32,71	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	12,62		12,28		17,73	
udio (%) u ukupnim potporama	7,39		6,84		11,28	
udio (%) u BDP-u	0,29		0,26		0,64	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Instrumenti putem kojih su u 2020. godini dodijeljene potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije u iznosu od 2.379,9 milijuna kuna su u najvećem dijelu subvencije, putem kojih je dodijeljeno 2.305,1 milijuna kuna što predstavlja udio od 96,9 posto te putem poreznih olakšica u iznosu od 74,8 milijuna kuna ili s udjelom od 3,1 posto.

Udio potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 11,3 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio 17,7 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 32,7 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,64 posto.

Od ukupnog iznosa od 2.379,9 milijuna kuna dodijeljenih potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2020. godini, na zaštitu okoliša odnosi se iznos od 1.958,4 milijuna kuna što predstavlja udjel u navedenim potporama od 82,3 posto, a na energetski sektor odnosi se 421,5 milijuna kuna ili 17,7 posto.

Davatelji potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2020. godini su: Hrvatski operator tržišta energije s iznosom od 1.815,6 milijuna kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 421,5 milijuna kuna, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja³¹ s iznosom od 136,5 milijuna kuna te

³⁰ Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014.), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2020. i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017.) ili kao potpore male vrijednosti.

³¹ Ministarstvo zaštite okoliša i energetike nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja s iznosom od 6,3 milijuna kuna.

Hrvatski operater tržišta energije d.o.o. (u daljnjem tekstu: **HROTE**) dodijelio je u 2020. godini ukupno 1.815,6 milijuna kuna potpora zaštitu okoliša i uštedu energije i to temeljem sljedećih programa: Programa državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije u iznosu od 1.146,8 milijuna kuna, a o kojem je Europska komisija donijela odluku pod brojem SA.38406, Programa državnih potpora za sustav poticanja proizvodnje električne energije iz OIE i VUK za 2020. godinu i njegovih izmjena i dopuna o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.59786 i SA.59786 u iznosu od 594 milijuna kuna te Uredbe o kriterijima za plaćanje umanjene naknade za obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju u iznosu od 74,8 milijuna kuna koju je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.54887.

Temeljem Programa državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, HROTE je u 2020. godini dodijelio 1.146,8 milijuna kuna potpora putem subvencija, a neki od korisnika potpora iz navedenog programa su: A&A Bionergy Viro d.o.o., Agroproteinka d.d., BE-TO Karlovac d.o.o., Bio Energana Bjelovar d.o.o., BIOEL d.o.o., Bioenergija Klisa d.o.o., Biointegra d.o.o., Biomass to energy Benkovac d.o.o., Biomass to Energy Županja d.o.o., Bioplin - Maks d.o.o., Bioplin Gudovac d.o.o., Bioplin proizvodnja d.o.o., Bioplinara organica Kalnik 1 d.o.o., Bioplinaska elektrana Orehovec d.o.o., Brana Dar d.o.o., Drvni centar Glina d.o.o., Đakovo Hrast d.o.o., Eko Kotor d.o.o., Energija Gradec d.o.o., Energija Invest d.o.o., Energostatik d.o.o., Energy 9, Farma muznih krava Orlovnjak d.o.o., HEP - Proizvodnja d.o.o., Kircek energy d.o.o., Maksim trade energija d.o.o., Matvej d.o.o., Miagro Energo d.o.o., Moslavina proizvodi d.o.o., NTC Gaj d.o.o., Osatina grupa d.o.o., SLK Projekt d.o.o., Spin Valis Internacional d.o.o., VDM energija d.o.o. i Vjetroelektrana Lukovac.

Temeljem Programa državnih potpora za sustav poticanja proizvodnje električne energije iz OIE i VUK za 2020. godinu dodijeljeno je 594 milijuna kuna subvencija, a neki od korisnika navedenog programa su: Aksion d.o.o., Alpro-Šardi d.o.o., Baotić d.d., Bera Solar d.o.o., Berko d.o.o., Biosun Energy d.o.o., Bomark ambalaža d.o.o., Dominik B obrt, Enerco Solar d.o.o., Energija Agro d.o.o., Energo centar d.o.o., Energolov d.o.o., Kirnek d.o.o., Klemen obrt, Lenergo - obnovljivi izvori električne energije d.o.o., Lika Energo Eko d.o.o., Niza d.o.o., Pilana Krasno d.o.o., Pipra d.o.o., PPS Galeković d.o.o., Quercus - Energija d.o.o., S.E.G. Energija d.o.o., Solecetra d.o.o., Stočar d.o.o., Širjan d.o.o., TMT Čakovec d.o.o. i VV Razvoj projekata d.o.o.

Također, temeljem Uredbe o kriterijima za plaćanje umanjene naknade za obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju, potpore za zaštitu okoliša u obliku poreznih olakšica dodijeljene su u iznosu od 74,8 milijuna kuna, a neki od korisnika potpora iz navedenog programa su: Alpla d.o.o., Aquafilcro d.o.o., Bauwerk Boen d.o.o., Bjelin d.o.o., Bomark Pak d.o.o., Calcit Lika d.o.o., Cemex Hrvatska d.d., Drava International d.o.o., Drvenjača d.d., Drvna industrija Spačva d.d., Drvni centar Glina d.o.o., Duran d.d., Ferro - Preis d.o.o., LTH Metalni lijev d.o.o., Messer Croatia plin d.o.o., Moderator d.o.o., Našicecement Tvornica cementa d.d., Pelet - Grupa d.o.o., Plamen d.o.o., Predionica Klanjec d.o.o., RS Metali d.o.o., Selk d.d., Slavonija drvna industrija d.o.o., Strizivojna Hrast d.o.o., Šišarka d.o.o. i Tvornica ulja Čepin d.d.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je u 2020. godini temeljem Odluke o dodjeli pojedinačne državne potpore poduzetniku HEP Toplinarstvo d.o.o. za provedbu projekta „Revitalizacija vrelovodne mreže na području grada Zagreba“ 421,5

milijuna kuna potpora u obliku subvencija. O predmetnoj potpori Europska komisija odlučivala je u postupku koji se vodio pod brojem SA.53628.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dodijelilo je u 2020. godini ukupno 142,8 milijuna kuna potpora za zaštitu okoliša putem subvencija. Potpore su dodijeljene temeljem Programa dodjele državnih potpora za ulaganja u postrojenja za recikliranje/obradu građevnog i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.56324 i SA.57235 u iznosu od 127,4 milijuna kuna te Programa dodjele državnih potpora za ulaganja u postrojenja za biološku obradu odvojeno sakupljenog biootpada u iznosu od 15,4 milijuna kuna, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.55702 i SA.58742.

Korisnici potpora iz Programa dodjele državnih potpora za ulaganja u postrojenja za recikliranje/obradu građevnog i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada jesu: 3 K.F. d.o.o., Builder d.o.o., Centar za otpad d.o.o., Ceste Požega d.o.o., CE-ZA-R Centar za reciklažu d.o.o., Delta - Inženjering d.o.o., Eko - Flor Plus d.o.o., Ekspert gradnja d.o.o., Feliks Regulacija d.o.o., Flora VTC d.o.o., GMTT Leščanec, Graditelj svratišta d.o.o., Imikop d.o.o., Innecto d.o.o., Iskopi i transporti Belobrajdić d.o.o., Kopko d.o.o., Ljubljana d.o.o., Metis d.d., Michieli - Tomić d.o.o., Nevkoš d.o.o., PRE-KOM d.o.o., Reoma Grupa d.o.o., Sekundar usluge d.o.o., Slonja d.o.o., Solution d.o.o., Univerzal d.o.o., Uzda d.o.o. i ZG Mineralne sirovine d.o.o.

Korisnici potpora iz Programa dodjele državnih potpora za ulaganja u postrojenja za biološku obradu odvojeno sakupljenog biootpada, jesu: GKP Komunalac d.o.o., Komunalac Požega d.o.o., Komunalne usluge Đurđevac d.o.o., Murs-Ekom d.o.o. i PRE-KOM d.o.o.

I **potpore male vrijednosti** za zaštitu okoliša i uštedu energije dodjeljivane su u 2020. godini i to u iznosu od 97,1 milijun kuna, te ukoliko bi se iste pridodale dodijeljenim potporama u iznosu od 2.379,9 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore sektoru zaštite okoliša i uštedi energije iznosile 2.477 milijuna kuna. Davatelji navedenih potpora male vrijednosti u 2020. godini su: Ministarstvo zaštite okoliša i energetike / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u iznosu od 68,9 milijuna kuna, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u iznosu od 27,2 milijuna kuna te Centar za restrukturiranje i prodaju u iznosu od 1 milijun kuna.

4.4.3. Potpore prometu

Potpore u sektoru prometa dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 1.498,6 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 12,2 milijuna kuna ili 0,8 posto u odnosu na 2019. godinu kada su te potpore iznosile 1.486,4 milijuna kuna, te predstavlja smanjenje za 423,9 milijuna kuna ili 22 posto u odnosu na 2018. godinu kada su potpore iznosile 1.922,5 milijuna kuna.

Tablica 23. Potpore sektoru prometa za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Promet	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Kopneni željeznički promet	469,7	63,4	449,7	60,7	511,5	67,9
Kopneni promet ostali (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima)	1.030,4	139,0	594,7	80,2	561,6	74,6
Pomorski promet	319,5	43,1	335,7	45,3	319,8	42,5
Zračni promet	102,9	13,9	106,3	14,3	105,7	14,0
SVEUKUPNO	1.922,5	259,3	1.486,4	200,5	1.498,6	198,9
udio (%) u posebnim sektorima	27,80		25,07		20,60	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	22,07		17,72		11,17	
udio (%) u ukupnim potporama	12,93		9,87		7,10	
udio (%) u BDP-u	0,50		0,37		0,40	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru prometa u ukupnim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 7,1 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 11,2 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 20,6 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,40 posto.

Od ukupno dodijeljenog iznosa potpora u 2020. godini od 1.498,6 milijuna kuna, najveći dio odnosi se na kopneni promet, koji uključuje cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima, za koje je dodijeljeno 561,6 milijuna kuna ili s udjelom u sektoru prometa od 37,5 posto. Nadalje, slijede potpore dodijeljene kopnenom željezničkom prometu u iznosu od 511,5 milijuna kuna ili što čini udio od 34,1 posto, potom slijede potpore dodijeljene za pomorski promet s iznosom od 319,8 milijuna kuna što čini 21,3 posto udjela te potpore dodijeljene za zračni promet u iznosu od 105,7 milijuna kuna ili 7,1 posto.

Tablica 24. Potpore dodijeljene sektoru prometa prema instrumentima za razdoblje od 2018. do 2020. godine (u milijunima kuna)

	2018.	2019.	2020.
A1 subvencije	1.908,1	1.462,7	1.437,1
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	14,4	23,7	11,5
C1 Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	-	-	50,0
Ukupno	1.922,5	1.486,4	1.498,6

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore dodijeljene u sektoru prometa u 2020. godini u iznosu od 1.498,6 milijuna kuna, dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 1.437,1 milijun kuna ili s udjelom od 95,9 posto, slijede zajmovi poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 50 milijuna

kuna ili što predstavlja udjel od 3,3 posto te porezne olakšice u iznosu od 11,5 milijuna kuna što predstavlja 0,8 posto udjela.

Potpore **željezničkom prometu** dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 511,5 milijuna kuna, što je povećanje za 61,8 milijuna kuna ili 13,7 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su iznosile 449,7 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 41,8 milijuna kuna ili 8,9 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 469,7 milijuna kuna. Potpore željezničkom prometu u 2020. godini imaju udio u ukupno dodijeljenim potporama od 2,4 posto, udio u sektoru prometa iznosi 34,1 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,14 posto. Navedene potpore dodijeljene u 2020. godini u iznosu od 511,5 milijuna kuna, dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 461,5 milijuna kuna ili s udjelom od 90,2 posto te kroz zajmove poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 50 milijuna kuna ili 9,8 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je davatelj potpora u željezničkom sektoru te je u 2020. godini dodijelilo ukupan iznos od 511,5 milijuna kuna potpora. Potpore su dodijeljene temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu Republike Hrvatske poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u iznosu od 461,5 milijuna kuna putem subvencija, dok je u obliku zajma poduzetniku u teškoćama HŽ Cargo d.o.o. dodijeljeno 50 milijuna kuna, o kojem je Europska komisija odlučivala pod brojem SA.60701.

Potpore kopnenom prometu, uključujući cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima, dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 561,6 milijuna kuna isključivo putem subvencija, što predstavlja smanjenje za 33,1 milijun kuna ili 5,6 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su iznosile 594,7 milijuna kuna, te predstavlja smanjenje za 468,8 milijuna kuna ili 45,5 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 1.030,4 milijuna kuna. Udio potpora dodijeljenih u 2020. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 2,7 posto, udio u sektoru prometa 37,5 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,15 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je, kako je već prethodno navedeno u dijelu koji se odnosi na potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (za kopneni promet) u 2020. godini potpore za kopneni cestovni promet u iznosu od ukupno 336,1 milijun kuna u obliku subvencija. Potpore su dodijeljene temeljem Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji i njegovih izmjena i dopuna poduzetniku Bina-Istra d.d., a Europska komisija je o navedenoj potpori odlučivala pod brojem SA.48472 i SA.56832.

Isto Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodijelilo u 2020. godini i potpore za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima u iznosu od 225,5 milijuna kuna isključivo putem subvencija. Potpora je dodijeljena javnoj ustanovi Lučka uprava Osijek za provedbu projekta ulaganja u izgradnju terminala za pretovar rasutih tereta temeljem programa potpora izrađenog sukladno Uredbi 651/2014, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.57260.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodjeljivalo u 2020. godini i *de minimis* potpore odnosno potpore male vrijednosti za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima putem subvencija u iznosu od 52.723,85 kuna temeljem Programa dodjele *de minimis* namijenjen brodarima unutarnje plovidbe u 2020. godini.

Potpore kopnenom prometu su u 2020. godini dodjeljivane i na lokalnoj razini što je prikazano u Izvješću u Poglavlju 4.3. Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Potpore pomorskom prometu dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 319,8 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 15,9 milijuna kuna ili 4,7 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su iznosile 335,7 milijuna kuna, odnosno predstavlja povećanje za 283.219,94 kune ili 0,1 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 319,5 milijuna kuna. Navedene potpore su dodijeljene u 2020. godini najvećim dijelom kroz subvencije i to u iznosu od 308,3 milijuna kuna što predstavlja udio u potporama pomorskom sektoru od 96,4 posto te kroz porezne olakšice u iznosu od 11,5 milijuna kuna ili 3,6 posto. Udio potpora pomorskom prometu u ukupno dodijeljenim potporama u 2020. godini je 1,5 posto, udio u sektoru prometa je 21,3 posto dok je udio u BDP-u iznosio 0,09 posto.

Davatelji potpora pomorskom prometu dodijeljenih u 2020. godini u iznosu od 319,8 milijuna kuna su Agencija za obalni linijski pomorski promet u iznosu od 308,4 milijuna kuna te Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 11,4 milijuna kuna.

Agencija za obalni linijski pomorski promet je u 2020. godini dodijelila isključivo subvencije poduzetnicima za obavljanje javne usluge pomorskog prijevoza u ukupnom iznosu od 308,4 milijuna kuna kroz nekoliko programa.

Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama dodijeljeno je 121,4 milijuna kuna, a korisnik je Jadrolinija. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama, dodijeljeno je 105,9 milijuna kuna. Svi korisnici programa su: Catamaran line d.o.o., G & V Line d.o.o., G&V Line Iadera d.o.o., Jadrolinija, Krilo Shipping Company d.o.o., Miatrade d.o.o. i Tomić Ivan.

Isti davatelj Agencija za obalni linijski pomorski promet, je temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. godine uz mogućnost produljenja do 2029. godine dodijelio 36,3 milijuna kuna. Svi korisnici programa su: G&V Line Iadera d.o.o., Jadrolinija, KTD Bilan d.o.o., Porat Ilovik d.o.o. i RPZ Vrgada. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. godine na državnim linijama 505, 532 i 9502, dodijeljeno je 19,3 milijuna kuna poduzetnicima G&V Line Iadera d.o.o. i Jadrolinija.

Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim trajektnim linijama broj 431, 432 i 632, dodijeljeno je 10,3 milijuna kuna poduzetniku Jadrolinija, a Europska komisija je navedeni Program potpore odobrila u postupku koji se vodio pod brojevima SA.48119 i SA.49523. Isti poduzetnik, Jadrolinija, korisnik je u 2020. godini i subvencija temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj brodskoj liniji broj 409 u iznosu od 6,8 milijuna kuna, kojeg je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.48120.

Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338 Valbiska – Lopar, 501 Brodarica – Krapanj i 612 Komiža – Biševo dodijeljeno je 3,8 milijuna kuna poduzetnicima Gradski parking d.o.o., Jadrolinija te Nautički centar Komiža d.o.o. Putem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji broj 635 dodijeljeno je 3,2 milijuna kuna, a navedeni program je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.48119 i SA.49523. Korisnik potpora iz Programa je Jadrolinija.

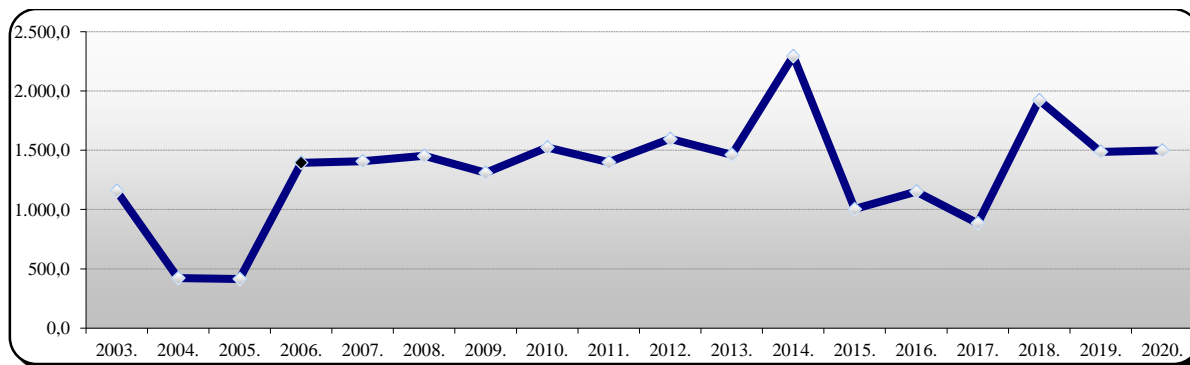
Zaključno, navedeni davatelj je temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2020. do 2025. godine na državnoj brzobrodskoj liniji 9502 Žirje – Kaprije – Šibenik i obratno, dodijelio 1,4 milijuna kuna poduzetniku Miatrade d.o.o.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodijelilo putem poreznih olakšica u 2020. godini iznos od 11,4 milijuna kuna temeljem Programa državnih potpora u obliku poreza po tonaži broda. Europska komisija je navedeni Program odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.37912. Korisnik potpora je poduzetnik Tankerska plovidba d.d.

Potpore zračnom prometu dodijeljene su u 2020. godini isključivo putem subvencija u iznosu od 105,7 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 643.079,43 kuna ili 0,6 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su iznosile 106,3 milijuna kuna, i povećanje za 2,8 milijuna kuna ili 2,7 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 102,9 milijuna kuna. Udio potpora zračnom prometu u 2020. godini u ukupno dodijeljenim potporama je 0,5 posto, udio u potporama sektoru prometa je 7,1 posto dok je udio u BDP-u iznosio 0,03 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je jedini davatelj potpora zračnom prometu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2020. godini te je dodijelio ukupno 105,7 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem programa Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz) u iznosu od 99,2 milijuna kuna poduzetnicima Croatia Airlines d.d. i Trade Air d.o.o. te Zračnoj luci Osijek d.o.o. temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet u iznosu od 6,5 milijuna kuna.

Slika 15. Potpore dodijeljene sektoru prometa za razdoblje od 2003. do 2020. godine (u milijunima kuna)

Izvor: *Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija*

4.4.4. Potpore brodogradnji

Potpore sektoru brodogradnje³² dodijeljene su u 2020. godini isključivo putem jamstava u iznosu od 238,7 milijuna kuna što predstavlja smanjenje za 1.760,9 milijuna kuna ili 88,1 posto u odnosu na 2019. godinu kada je dodijeljeno 1.999,6 milijuna kuna, te predstavlja smanjenje za 2.291,5 milijuna kuna ili 90,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada je dodijeljeno 2.530,2 milijuna kuna.

Tablica 25. Potpore sektoru brodogradnje za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Brodogradnja	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
D jamstva	2.530,2	341,3	1.999,6	269,7	238,7	31,7
UKUPNO	2.530,2	341,3	1.999,6	269,7	238,7	31,7
udio (%) u posebnim sektorima	36,59		33,73		3,28	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	29,05		23,83		1,78	
udio (%) u ukupnim potporama	17,01		13,27		1,13	
udio (%) u BDP-u	0,66		0,50		0,06	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora sektoru brodogradnje u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 1,1 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 1,8 posto, udio u posebnim sektorima 3,3 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,06 posto.

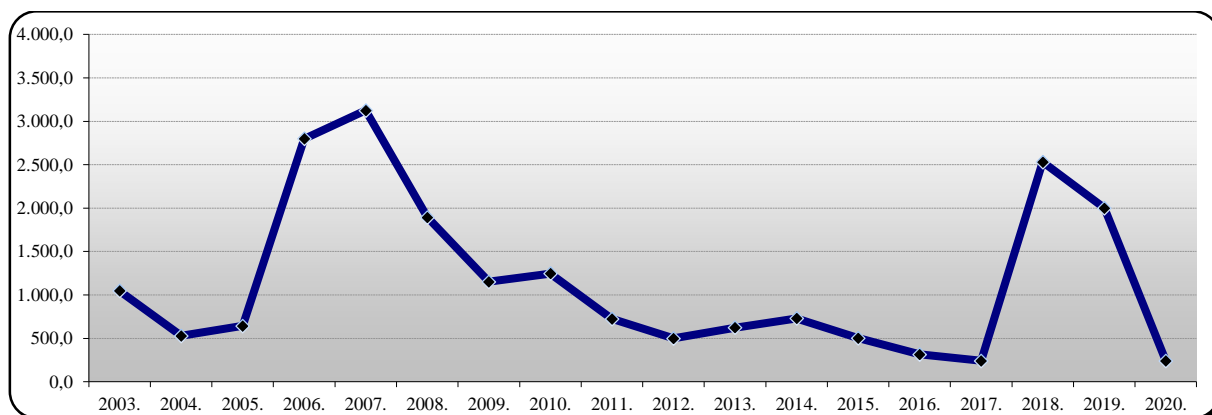
Potpore sadržana u državnim jamstvima za kredite brodogradilišta, izračunava se u stopostotnom iznosu izdanog jamstva jer je država preuzela otplatu konkretnih kredita brodogradilišta koja su u teškoćama. S obzirom da se na primljene avanse kupaca brodova ne plaća kamata, potpora u izdanim državnim jamstvima za avanse brodogradilišta izračunava se kao iznos tržišne kamate koji bi bio plaćen za avanse. Stoga se državna jamstva smatraju dodijeljenima u trenutku izdavanja, a ne u trenutku njihovog aktiviranja, odnosno protestiranja.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je isključivi davatelj jamstava za brodogradnju u 2020. godini te je putem izdanih jamstava dodijelilo ukupno 238,7 milijuna kuna.

Navedeni davatelj je temeljem Programa restrukturiranja Brodogradilišta 3. Maj d.d. izdao 238,7 milijuna kuna jamstava za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u brodogradnji poduzetniku 3. MAJ Brodogradilište d.d. Također, temeljem programa Potpora za sanaciju Brodogradilišta Uljanik d.d., poduzetniku Uljanik Brodogradnja 1856 d.o.o. dodijeljeno je 32.500,00 kuna jamstava.

³² Poduzetnicima u teškoćama mogu se dodijeliti samo državne potpore za sanaciju i restrukturiranje.

Slika 16. Potpore dodijeljene sektoru brodogradnje za razdoblje od 2003. do 2020. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.4.5. Potpore turizmu

Potpore u sektoru turizma dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 6,8 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 2,1 milijun kuna ili 23,6 posto u odnosu na 2019. godinu kada su te potpore iznosile 8,9 milijuna kuna, te predstavlja smanjenje za 4,9 milijuna kuna ili 41,9 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 11,7 milijuna kuna.

Tablica 26. Potpore u turizmu za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Turizam	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 neposredne subvencije kamata	0,6	0,1	8,9	1,2	6,8	0,9
A1 subvencije	11,1	1,5	-	-	-	-
UKUPNO	11,7	1,6	8,9	1,2	6,8	0,9
udio (%) u posebnim sektorima	0,17		0,15		0,09	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,13		0,11		0,05	
udio (%) u ukupnim potporama	0,08		0,06		0,03	
udio (%) u BDP-u	0,003		0,002		0,002	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru turizma u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 0,03 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 0,05 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 0,09 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,002 posto.

Instrument dodjele potpora u sektoru turizma u 2020. godini isključivo su neposredne subvencije kamata.

Ministarstvo turizma / Ministarstvo turizma i sporta³³ je jedini davatelj navedenih potpora te je dodijelilo 6,8 milijuna kuna u 2020. godini temeljem programa Poticaj za uspjeh. Neki od korisnika navedenog Programa su: Andro International d.o.o., Arte d.o.o., Barbat-Imperial d.o.o., Bernarda Nova d.o.o., Boutique hoteli Zadar d.o.o., Cittar obrt, Eurodom trgovina d.o.o., G.P.V. - Građenje d.o.o., GEO - TEO d.o.o., GIP d.o.o., Hotel Bebić, Hotel Pašike, Hotel Punta Osejava, Imperija d.o.o., Kogo obrt, Kristić obrt, Krišto turizam d.o.o., Kukuriku d.o.o., L. Turist d.o.o., Manora Lošinj d.o.o., MCR d.o.o., Mimoza d.o.o., Srakovčić d.o.o., Stara Knežija d.o.o., Terra Rex d.o.o., Ture d.o.o., V.E.M.S. d.o.o., Vila Ružica d.o.o., Virtus Maritima d.o.o. i Zadro Turist d.o.o.

Potpore male vrijednosti su također dodjeljivane u sektoru turizma u 2020. godini i to u iznosu od 1,1 milijuna kuna te ukoliko bi se iste pridodale potporama u sektoru turizma u iznosu od 6,8 milijuna kuna tada bi ukupan iznos potpora za poticanje razvoja turizma u 2020. godini iznosio 7,9 milijuna kuna. U 2020. godini u sektoru turizma, potpore male vrijednosti dodjeljivalo je Ministarstvo turizma / Ministarstvo turizma i sporta u iznosu od 798.824,01 kuna te Hrvatska turistička zajednica u iznosu od 300.000,00 kuna.

4.4.6. Potpore za sanaciju i restrukturiranje

Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama³⁴ dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 392 milijuna kuna što je povećanje za 382,8 milijuna kuna ili 4.160,9 posto u odnosu na 2019. godinu kada su te potpore iznosile 9,2 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 376,5 milijuna kuna ili 2.429 posto u odnosu na 2018. godinu kada su te potpore iznosile 15,5 milijuna kuna.

Tablica 27. Potpore za sanaciju i restrukturiranje za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Sanacija i restrukturiranje	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	8,0	1,1	5,0	0,7	-	-
D jamstva	-	-	-	-	392,0	52,0
D protestirana jamstva	7,5	1,0	4,2	0,6	-	-
UKUPNO	15,5	2,1	9,2	1,2	392,0	52,0
udio (%) u posebnim sektorima	0,22		0,16		5,39	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,18		0,11		2,92	
udio (%) u ukupnim potporama	0,10		0,06		1,86	
udio (%) u BDP-u	0,004		0,002		0,11	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 1,9 posto, udio u ukupno

³³ Ministarstvo turizma nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo turizma i sporta.

³⁴ Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama mogu se dodijeliti prema Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (Službeni list Europske unije, C 249, od 31. srpnja 2014.), koje se primjenjuju od 1. kolovoza 2014. do 31. prosinca 2023.. temeljem Smjernica od 8. srpnja 2020. (SL EU, C 224)

dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 2,9 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 5,4 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,11 posto.

Instrument dodjele potpore u 2020. godini su isključivo izdana jamstva.

U 2020. godini davatelji potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u gospodarstvu su Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u iznosu od 300 milijuna kuna te Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 92 milijuna kuna.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dodijelilo je iznos od 300 milijuna kuna putem izdanih jamstva za sanaciju poduzetnika u teškoćama poduzetniku Đuro Đaković Grupa d.d. koje je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.56216.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je iznos od 92 milijuna kuna u obliku jamstva za restrukturiranje poduzetnika Jadroplov d.d. u teškoćama.

4.4.7. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju

Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju³⁵ dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 1.210,1 milijun kuna, što predstavlja smanjenje za 90,7 kuna ili 7 posto u odnosu na 2019. godinu kada su iznosile 1.300,8 milijun kuna, te predstavlja smanjenje za 45,5 milijuna kuna ili 3,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 1.255,6 milijuna kuna.

Tablica 28. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	64,4	8,7	104,8	14,1	46,2	6,1
A1 RTV pristojba	1.191,2	160,7	1.196,0	161,3	1.163,9	154,5
UKUPNO	1.255,6	169,4	1.300,8	175,5	1.210,1	160,6
udio (%) u posebnim sektorima	18,16		21,94		16,63	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	14,41		15,51		9,02	
udio (%) u ukupnim potporama	8,44		8,63		5,74	
udio (%) u BDP-u	0,33		0,32		0,33	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 5,7 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 9 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 16,6 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,33 posto.

³⁵ Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje mogu se dodijeliti temeljem Priopćenja Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Službeni list Europske unije, C 257, od 27. listopada 2009.).

Davatelji potpora u 2020. godini za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju su Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija u iznosu od 1.163,9 milijuna kuna (navedeni iznos prikupljen je od RTV pristojbe temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji i dodijeljen je Hrvatskoj radioteleviziji), Hrvatski audiovizualni centar – HAVC u iznosu od 32,5 milijuna kuna te Agencija za elektroničke medije u iznosu od 13,7 milijuna kuna.

Hrvatski audiovizualni centar - HAVC je u 2020. godini dodijelio potpore audiovizualnoj industriji u iznosu od 32,5 milijuna kuna putem subvencija, temeljem Programa državne potpore za dodjelu sredstava za promicanje audiovizualnog stvaralaštva, audiovizualne kulture i očuvanja audiovizualne kulturne baštine, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.41531. Neki od korisnika programa su: 25 FPS udruga, Anti-Apsurd d.o.o., Antitalent d.o.o., Art – Kino, Artizana film d.o.o., Artizana udruga, Avantura d.o.o., Bijeli val udruga, Blank udruga, Četiri film d.o.o., Dinarid d.o.o., Discovery d.o.o., Društvo hrvatskih filmskih redatelja, Eclectica d.o.o., Eurofilm, Factum, Festival mediteranskog filma, Focus Media d.o.o., Hrvatska udruga filmskih djelatnika, Hrvatska udruga producenata, Hrvatski filmski savez, Hulahop, Inter film d.o.o., Jaako dobra produkcija, Jadranska animacija udruga, Jaka produkcija d.o.o., Kaos d.o.o., Kinematograf d.o.o., Kinoklub Zagreb, Kinorama d.o.o., Kinoteka, Kompot, Krupni kadar d.o.o., Maxima film d.o.o., Međunarodni festival novog filma, Menorah film, Minya film i animacija j.d.o.o., Motovun film festival, Multimedijalni institut, Nukleus film d.o.o., Peglanje snova d.o.o., Petnaesta umjetnost d.o.o., Plavi film d.o.o., Propeler film d.o.o., Restart, Studio DIM d.o.o., Švenk d.o.o., Telefilm d.o.o., Terminal 3, Wolfgang i Dolly d.o.o. i Zagreb film.

Agencija za elektroničke medije je u 2020. godini dodijelila potpore audiovizualnoj industriji putem subvencija u iznosu od 13,7 milijuna kuna temeljem Programa dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Europska komisija je o navedenom programu obaviještena pod brojem SA.42227. Svi korisnici ovoga Programa su: Diadora Media d.o.o., Dubrovačka televizija d.o.o., Hrvatski radio Otočac d.o.o., Kanal RI d.o.o., Ka – Vision d.o.o., Laudato TV d.o.o., Nezavisna televizija d.o.o. (Mreža TV), OAR d.o.o., Obiteljski radio Ivanić d.o.o., Otvorena televizija Zagreb d.d., Radio Benkovac d.o.o., Radio Kaj d.o.o., Radio Senj d.o.o., Sjever sjeverozapad d.o.o., Slavonsko-brodska televizija d.o.o., Tele-5 d.o.o., Televizija Dalmacija d.o.o., Televizija Jadran d.o.o., Televizija Slavonije i Baranje d.o.o., Televizija Šibenik d.o.o., TV Nova d.o.o., VTV – Varaždinska televizija d.o.o., VTV d.o.o. (Plava televizija i Plava Vinkovačka) i Z1 televizija d.o.o.

Potpore male vrijednosti za audiovizualnu industriju dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 17,6 milijuna kuna te ukoliko bi se iste pribrojile dodijeljenim potporama za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u iznosu od 1.210,1 milijun kuna, tada bi ukupan iznos potpora u 2020. godini iznosio 1.227,7 milijuna kuna. Navedene potpore male vrijednosti dodjeljivala je Agencija za elektroničke medije.

4.4.8. Potpore za razvoj širokopojasnih mreža

Potpore za razvoj širokopojasnih mreža³⁶ odnosno širokopojasnu infrastrukturu dodijeljene su u 2020. godini u iznosu od 1.456,8 milijuna kuna isključivo putem subvencija.

Tablica 29. Potpore razvoju širokopojasnih mreža za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Razvoj širokopojasnih mreža	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	-	-	-	-	1.456,8	193,4
UKUPNO	-	-	-	-	1.456,8	193,4
udio (%) u posebnim sektorima	-		-		20,02	
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	-		-		10,86	
udio (%) u ukupnim potporama	-		-		6,90	
udio (%) u BDP-u	-		-		0,39	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za razvoj širokopojasnih mreža u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 6,9 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 10,9 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 20 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,39 posto.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2020. godini dodijelilo potpore za razvoj širokopojasnih mreža u iznosu od 1.456,8 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem sljedećih programa: Nacionalnog programa za širokopojasnu agregacijsku infrastrukturu u iznosu od 770,7 milijuna kuna poduzetniku Odašiljači i veze d.o.o., o kojem je odlučivala Europska komisija u postupku koji se vodio pod brojem SA.41065, te Nacionalnog plana za širokopojasnu mrežu u iznosu od 686,2 milijuna kuna, o kojem je odlučivala Europska komisija u postupku koji se vodio po brojem SA.38626, a korisnici su: A1 Hrvatska d.o.o., Grad Gospić, Grad Krk, Hrvatski telekom d.d., Općina Donja Voća, Općina Sukošan te Virovitičko-podravska županija.

³⁶ Potpore za razvoj širokopojasnih mreža mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Priopćenju Komisije – Smjernica EU o primjeni pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža (Službeni list Europske unije, C 25, od 26. siječnja 2013.) koje su na snazi od 27. siječnja 2013.

4.5. POTPORE U SVRHU PODRŠKE GOSPODARSTVU U AKTUALNOJ PANDEMIJI COVID-19

Učinci pandemije Covid-19 i pravila o potporama

Svaka javna mjera odnosno financiranje koju (ne)izravno poduzimaju državna tijela (neovisno o razini) u korist poduzetnika koji obavljaju gospodarsku djelatnost (u pravilu) predstavlja potporu. Stoga je i u doba pandemije COVID-19 obvezno poštivanje pravila o potporama, pod uvjetom da su sredstva za sprečavanje učinaka COVID-a 19 dodijeljena poduzetnicima koji obavljaju gospodarsku djelatnost.

Europska komisija je pravovremeno reagirala na ozbiljne poremećaje u gospodarstvima država članica EU uzrokovanih pandemijom COVID-19 usvajanjem Privremenog Okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 (dalje: Privremeni Okvir)³⁷ koji se primjenjuje još od 19. ožujka 2020., a njegova primjena bila je moguća i na mjere potpore koje su države članice EU prijavile Europskoj komisiji i prije 19. ožujka 2020. Tijekom 2020. godine, Privremeni okvir mijenjan je četiri puta. Temeljem Pete izmjene Privremenog Okvira koja je usvojena 28. siječnja 2021., primjena Privremenog Okvira produljena je do 31. prosinca 2021. O potporama iz Privremenog Okvira, odluku o spojivosti sa zajedničkim tržištem donosi Europska komisija primjenom članak 107. stavka 3. b) UFEU-a prema kojem se spojivim sa zajedničkim tržištem mogu smatrati potpore za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu neke države članice.

Prema Privremenom Okviru moguća je dodjela sljedećih potpora³⁸:

- potpore u ukupnom iznosu do 1.800.000,00 eura po poduzetniku (u kunskoj protuvrijednosti) iz odjeljka 3.1. Privremenog Okvira koje se mogu dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 1.800.000,00 eura po poduzetniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova
- potpore u obliku subvencioniranih kamatnih stopa na zajmove iz odjeljka 3.2. Privremenog Okvira i potpore u obliku subvencioniranih kamatnih stopa za zajmove iz točke 3.3. Privremenog Okvira
- potpore za istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19 iz odjeljka 3.6. Privremenog Okvira – u obliku izravnih bespovratnih sredstava, povratnih predujmova ili poreznih olakšica
- potpore za ulaganje u izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za ispitivanje i za unapređenje procesa s laboratorijske na proizvodnju razinu iz odjeljka 3.7. Privremenog Okvira
- potpore za ulaganja u proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 iz odjeljka 3.8. Privremenog Okvira

³⁷ Konsolidiranu verziju Privremenog Okvira moguće je preuzeti na mrežnoj stranici Ministarstva financija: <https://mfir.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/drzavne-potpore-za-podrsku-gospodarstvu-tijekom-pandemije-covid-a-19/3044>

³⁸ Potpore nije moguće dodijeliti poduzetnicima koji su na dan 31. prosinca 2019. bili u teškoćama u smislu Uredbe 651/2014 i mikro poduzetnicima ili malim poduzetnicima, u smislu Priloga I. Uredbe 651/2014 koja su već bila u teškoćama na dan 31. prosinca 2019., ako se nad njima provodi cjelokupni stečajni postupak u skladu s nacionalnim pravom, a još nisu primila potporu za sanaciju ili potporu za restrukturiranje.

- mjere dokapitalizacije za nefinancijske poduzetnike iz odjeljka 3.11. Privremenog Okvira
- potpore u obliku potpore za nepokrivene fiksne troškove iz odjeljka 3.12. Privremenog Okvira. Rok za dodjelu potpore je najkasnije do 31. prosinca 2021. i pokriva nepokrivene fiksne troškove nastale u razdoblju od 1. ožujka 2020. do 31. prosinca 2021., uključujući takve troškove nastale u dijelu tog razdoblja („prihvatljivo razdoblje”). Dodjela navedenih potpora je moguća temeljem programa potpora poduzetnicima koji su tijekom prihvatljivog razdoblja pretrpjeli pad prometa od najmanje 30 posto u usporedbi s istim razdobljem u 2019. godini. Ukupan iznos potpore dodijeljen poduzetniku ne smije premašiti iznos od 10 milijuna eura. Potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva, zajmovi i vlasnički kapital.

Poduzetnicima u teškoćama moguća je dodjela potpora u obliku odgoda plaćanja poreza i/ili doprinosa za socijalno osiguranje (potpora se dodjeljuje prije 31. prosinca 2021., a odgoda se primjenjuje najkasnije do 31. prosinca 2022.) iz odjeljka 3.9. Privremenog Okvira) i potpora u obliku subvencija za plaće zaposlenika ili dohotku samozaposlenih osoba koji je ekvivalentan plaći (dodjeljuju se najkasnije do 31. prosinca 2021.). Ove potpore dodjeljuju se radi izbjegavanja otpuštanja zaposlenika tijekom pandemije bolesti COVID-19. Predmetne vrste potpore moguće je dodijeliti i poduzetnicima koji nisu u teškoćama.

Temeljem Privremenog Okvira moguća je i dodjela potpora u obliku jamstva i zajmova preko kreditnih institucija ili drugih financijskih posrednika iz odjeljka 3.4. Privremenog Okvira, te za kratkoročno osiguranje kredita iz odjeljka 3.5. Privremenog Okvira.

Također, u slučaju izvanrednih događaja države članice EU mogu dodijeliti potpore izravno temeljem članka 107. stavka 2. b) UFEU-a, koji propisuje da se spojivim s unutarnjim tržištem smatraju potpore za otklanjanje štete zbog izvanrednih događaja.

Ova potpora smatra se spojivom sa zajedničkim tržištem jer je namijenjena otklanjanju štete prouzročene izvanrednim događajima.

Pandemija COVID-19 je po svojoj prirodi izvanredni događaj, a prema pravilima o potporama, događaji koji se smatraju izvanrednim moraju kumulativno ispunjavati sljedeće uvjete:

- štete uzrokovane takvim događajima nije moguće (ili je teško) predvidjeti
- moraju imati znatan učinak na gospodarstvo i
- moraju dovesti poduzetnike u stanje u kojem se uvjeti znatno razlikuju od uobičajenih tržišnih uvjeta poslovanja.

Kako bi poduzetnik mogao ostvariti potpore za otklanjanje štete izazvane izvanrednim događajima, štete odnosno poteškoće moraju biti isključivo povezane s pandemijom COVID-19, odnosno nije dovoljno da poduzetnik samo djeluje u pogođenom sektoru ili regiji, njihov iznos mora biti ograničen iznosom štete i potpore se mogu dodijeliti u iznosu do 100 posto od iznosa štete. U slučaju isplaćenih premija osiguranja, iznos potpore se umanjuje.

Davatelji potpora, ove vrste potpore prijavljuju Europskoj komisiji putem Ministarstva financija, a tijekom 2020. godine, sljedeći davatelji dodijelili su potpore za suzbijanje učinaka pandemije COVID-19 u ukupnom iznosu od 1.643,7 milijuna kuna: HBOR, HAMAG-BICRO, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture te Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija u obliku subvencija, povoljnih zajmova i jamstava.

Tablica 30. Potpore za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19 za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Potpore gospodarstvu u COVID–19 pandemiji	2018.		2019.		2020.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	-	-	-	-	90,5	12,0
C1 povoljni zajmovi	-	-	-	-	813,8	108,0
D jamstva	-	-	-	-	739,4	98,2
UKUPNO	-	-	-	-	1.643,7	218,2
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	-		-		12,25	
udio (%) u ukupnim potporama	-		-		7,79	
udio (%) u BDP-u	-		-		0,44	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora gospodarstvu u COVID–19 pandemiji u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosio je 7,8 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 12,3 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,44 posto.

Potpore za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19 dodijeljene su u 2020. godini u ukupnom iznosu od 1.643,7 milijuna kuna, a prema instrumentima dodjele, najviše potpora je dodijeljeno putem povoljnih zajmova u iznosu od 813,8 milijuna kuna što iznosi 49,5 posto u ukupno dodijeljenim potporama za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19, slijede jamstva s iznosom od 739,4 milijuna kuna ili što čini udjel od 45 posto te subvencije s iznosom od 90,5 milijuna kuna, što predstavlja udjel od 5,5 posto.

Davatelji navedenih potpora u 2020. godini su: HBOR u iznosu od 1.339,6 milijuna kuna, HAMAG-BICRO u iznosu od 84,3 milijuna kuna, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 203,7 milijuna kuna te Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija u iznosu od 16,1 milijun kuna.

HBOR je dodijelio potpore u 2020. godini kao podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji u iznosu od 1.339,6 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem prethodno spomenutih Programa³⁹: Programa dodjele državnih potpora HBOR-a usklađenog s Privremenim okvirom u iznosu od 804,1 milijun kuna te Programa portfeljnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika COVID-19 u iznosu od 535,5 milijuna kuna.

Temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a usklađenog s Privremenim okvirom dodijeljeno je 804,1 milijun kuna povoljnih zajmova. Europska komisija je navedeni program odobrila pod brojem SA.56957 (dodatne izmjene predmetnog programa odobrene su pod brojem SA.58128, SA.58782 i SA.62616). Neki od korisnika potpora ovoga Programa su: Adriagate d.o.o., Adriatic Destination Management Company d.o.o., Adriatic.HR d.o.o., Adventure Charter d.o.o., ALTPRO, d.o.o., Amelie Slastice d.o.o., Asta Jahting, d.o.o., Ban-Tours d.o.o., Blizina d.o.o., Calvados Club d.o.o., Croatia Yachting d.o.o., Crodux Derivati Dva d.o.o., Cromaris d.d., Dolis d.o.o., Drvna industrija Spačva d.d., Drvni centar Glina d.o.o., Esculap-Teo d.o.o., Euroadria d.o.o., Fred Bobek d.o.o., Gastrocom d.o.o., Gospoja poljoprivredna zadruga, Grašo - Commerce d.o.o., H.L. Dvorac d.o.o., Hotel Osmine d.o.o., Hotel Punta Osejava, Hoteli Baška Voda d.d., Irundo d.o.o., Jadran hoteli d.d., Jadranski

³⁹ Vidjeti dio Izvješća koji se odnosi na instrumente dodjele potpore u obliku jamstva

luksuzni hoteli d.d., Karika d.o.o., Krupa d.o.o., Kuća Edo d.o.o., Lešić Dimitri d.o.o., M.A.C.K. d.o.o., Maistra d.d., Mardesign d.o.o., Mediteran kamp d.o.o., Meneghetti d.o.o., My Food d.o.o., Navigare Yachting d.o.o., Novi Feromont d.o.o., Olympia Vodice d.d., Osatina grupa d.o.o., Palma Travel d.o.o., Petnjik, Pjaca Hosteli d.o.o., Rotokor d.o.o., Splitska kuća zdravlja d.o.o., Stil ugostiteljstvo d.o.o., Svpetrvs hoteli d.d., Tasty as Victory d.o.o., Trapez d.o.o., Valamar Riviera d.d., Villa Kapetanović d.o.o. i Zagreb City Hotels d.o.o.

Temeljem Programa portfeljnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika COVID-19 dodijeljeno je 535,5 milijuna kuna, i to kroz izdana jamstva iznos od 533,4 milijuna kuna te putem subvencija iznos od 2,1 milijun kuna. Europska komisija je navedeni program odobrila pod brojem SA.56877 (dodatne izmjene predmetnog programa odobrene su pod brojem SA.58128, SA.58740 i SA.62616). Neki od korisnika navedenog Programa su: Agronom d.o.o., Auro Domus d.o.o., Bretanide Resort d.o.o., Carvel d.o.o., DIV Grupa d.o.o., Đuro Đaković Montaža d.o.o., Esco - Fofonjka d.o.o., Fanon d.o.o., Grand Hotel Adriatic d.o.o., Hoteli Cavtat d.d., Kali Tuna d.o.o., Lacuna d.o.o., Liburnia Riviera Hoteli d.d., Medora hoteli i ljetovališta d.d., Meritus Plus d.o.o., Nautički centar Trogir d.o.o., Orada Adriatic d.o.o., Petro-Kamen d.o.o., Plamen d.o.o., Radež d.d., Radin Print d.o.o., Rimac Automobili d.o.o., Saint Jean Industries d.o.o., Solaris d.d., Stanić Beverages d.o.o., Sunce Koncern d.d., Svpetrvs hoteli d.d., Valamar Riviera d.d., Varteks d.d. i Wollsdorf Components d.o.o.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je potpore u 2020. godini kao podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji u iznosu od 203,7 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem spomenutog⁴⁰ Programa dodjele državnih potpora sektoru mora, prometa, prometne infrastrukture i povezanim djelatnostima u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 u iznosu od 115,2 milijuna kuna, koji je Europska komisija odobrila pod brojem SA.57711 (kasnije izmjene Programa odobrene su u postupku koji se vodio pod brojem SA.58136) te u obliku pojedinačne potpore za naknadu štete poduzetniku Croatia Airlines u iznosu od 88,5 milijuna kuna koju je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.55373.

Temeljem spomenutog Programa dodjele državnih potpora sektoru mora, prometa, prometne infrastrukture i povezanim djelatnostima u aktualnoj pandemiji COVID-a 19, iznos od 115,2 milijuna kuna dodijeljen je kroz izdana jamstva za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu, sljedećim poduzetnicima: Atlantska plovidba, Autotrans d.o.o., Brodoplast Split d.o.o., Croatia bus d.o.o., Čazmatrans – Nova d.o.o., Čazmatrans promet d.o.o., Euro Agent d.o.o., Gold Prestige d.o.o., Klanatrans d.o.o., Loritrans, Puntamika-Line d.o.o., Samoborčak EU Grupa d.o.o., Signumšped d.o.o., Šupe – Turist, Vincek d.o.o. i Zračna luka Rijeka d.o.o.

HAMAG-BICRO je dodijelio potpore u 2020. godini kao podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji u iznosu od 84,3 milijuna kuna, i to putem izdanih jamstava 74,6 milijuna kuna te kroz povoljnije zajmove iznos od 9,7 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem spomenutog Programa dodjele državnih potpora u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19⁴¹, a Europska komisija je navedeni Program odobrila pod brojem SA.57175 a kasnije izmjene i dopune odobrene su u postupcima koji su vođeni pod brojem SA.59924 i SA.59940. Neki od korisnika potpora ovoga Programa su: Adventure Charter d.o.o., Alarm Automatika d.o.o., Albatros Yachting d.o.o., Azur Tours d.o.o., Ban-Tours d.o.o., Calvados Club d.o.o., Cissa d.o.o., Croatia Yachting d.o.o., ECS Eurocomputer systems d.o.o., GIP, Kerschoffset d.o.o., Kopun d.o.o., Kuća Edo d.o.o., Laser inženjering d.o.o., Leonidas Travel d.o.o., Lešić Dimitri d.o.o., Millenium, Moshammer Jedrenje d.o.o., MZ Adria obrt, Noa

⁴⁰ Vidjeti dio Izvješća koji se odnosi na instrumente dodjele potpore u obliku jamstva

⁴¹ Vidjeti dio Izvješća koji se odnosi na instrumente dodjele potpore u obliku jamstva

Jedrenje d.o.o., Novatec d.o.o., Olympia Vodice d.d., Ordesa d.o.o., Pagar d.o.o., Palma Travel d.o.o., Poklisar, Pontus Campus d.o.o., Posat obrt, Prokurativa d.o.o., PUPO, Rezidencije Cavtat d.o.o., Safir Hoteli d.o.o., Sensa d.o.o., Smještaj i to d.o.o., Sti Pro Solutions d.o.o., Stolarija Grand d.o.o., Tin-Trade d.o.o., Tonković, Treći posao d.o.o., Wilim Turist d.o.o., Željezničko projektno društvo d.d. i Žuti mačak d.o.o.

Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija je dodijelio potpore u 2020. godini kao podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu, u iznosu od 16,1 milijun kuna putem izdanih jamstava temeljem Programa dodjele državnih potpora Ministarstva kulture u svrhu podrške poduzetnicima u kulturi i kreativnim industrijama u aktualnoj pandemiji COVIDA-19. Europska komisija je navedeni Program odobrila pod brojem SA.57595, a kasnije izmjene odobrene su u postupku koji se vodio pod brojem SA.59924. Svi korisnici potpora ovoga Programa su: ARTerija d.o.o., Baba Production d.o.o., Fest d.o.o., Foto Hrvatska obrt, Geromar d.o.o., In Vida d.o.o., Kocka d.o.o., MBR kolektiv d.o.o., Media Life Style d.o.o., Mediteran produkcija d.o.o., MI Kolor Rental j.d.o.o., Morski vodiči d.o.o., Muzika i pivo d.o.o., Nada Došen, Naklada Ljevak d.o.o., Nepce svijet d.o.o., Oluja Projekt d.o.o., Ross Media Consulting d.o.o., Sandorf obrt, Satoro d.o.o., Slavonski Radio d.o.o., Tvornica Reklame d.o.o., Vedras d.o.o. i Vision plus j.d.o.o.

Potpore male vrijednosti su također dodjeljivane u 2020. godini kao podrška gospodarstvu u COVID-19 pandemiji i to u iznosu od 120,3 milijuna kuna te ukoliko bi se iste pridodale potporama u iznosu od 1.643,7 milijuna kuna tada bi ukupan iznos potpora za podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji u 2020. godini iznosio 1.764 milijuna kuna. U 2020. godini, navedene potpore male vrijednosti dodjeljivao je HAMAG - BICRO u iznosu od 120,2 milijuna kuna te Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje u iznosu od 58.230,45 kuna.

5. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

Potpore male vrijednosti⁴² ili *de minimis* potpore u 2020. godini dodijeljene su u iznosu od 1.523,1 milijun kuna, što predstavlja smanjenje za 274,2 milijuna kuna ili 15,3 posto u odnosu na 2019. godinu, kada su dodijeljene u iznosu od 1.797,3 milijuna kuna, te predstavlja povećanje za 394,7 milijuna kuna ili 35 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 1.128,4 milijuna kuna. Udio potpora male vrijednosti u BDP-u u 2020. godini iznosio je 0,41 posto.

Tablica 31. Potpore male vrijednosti dodijeljene u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Potpore male vrijednosti	2018. u mln HRK	2019. u mln HRK	2020. u mln HRK
A1 Neposredne subvencije kamata	9,8	9,4	7,8
A1 Subvencije	990,9	1.698,9	1.217,9
A1 Oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike	0,7	0,0	0,0
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	18,5	18,3	47,2
A2 Otpis duga	0,1	0,0	11,0
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	18,8	19,8	39,1
A2 Odgode pri plaćanju poreza	0,0	0,1	0,2
B1 Kapitalna ulaganja	33,4	14,9	25,7
B1 Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	1,0	0,0	1,5
C1 Povoljni zajmovi	16,2	15,4	141,5
C1 Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	0,0	0,0	1,0
D Jamstva	38,9	20,4	30,1
D Plaćanja za opozvana jamstva	0,1	0,1	0,1
UKUPNO	1.128,4	1.797,3	1.523,1

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore male vrijednosti su u 2020. godini dodijeljene u ukupnom iznosu od 1.523,1 milijun kuna. Najveći dio navedenih potpora dodijeljen je putem subvencija u iznosu od 1.217,9 milijuna kuna ili s udjelom od 80 posto u ukupno dodijeljenim potporama male vrijednosti u 2020. godini, zatim slijede povoljni zajmovi s 141,5 milijuna kuna s udjelom od 9,3 posto, potom porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice s iznosom od 47,2 milijuna kuna ili s udjelom 3,1 posto, kroz sniženje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa dodijeljeno je 39,1 milijun kuna ili 2,6 posto, putem jamstava 30,1 milijun kuna ili 2 posto, te kroz kapitalna ulaganja 25,7 milijuna kuna, što predstavlja udjel od 1,7 posto. Putem otpisa duga dodijeljeno je 11 milijuna kuna ili 0,7 posto, kroz neposredne subvencije kamata 7,8 milijuna kuna ili 0,5 posto, prodajom državne imovine pod povoljnim uvjetima 1,5 milijuna kuna ili 0,1 posto, putem zajmova poduzetnicima u teškoćama dodijeljeno je 1 milijun kuna ili 0,1 posto. Najmanje potpora male vrijednosti dodijeljeno je kroz odgode pri plaćanju poreza, a riječ je o u iznosu od 214.551,83 kune, što predstavlja 0,01 posto i plaćanjem za opozvana jamstva u iznosu od 62.787,01 kunu, što predstavlja 0,004 posto.

Potpore male vrijednosti se u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i ne smatraju državnim potporama, jer iznos od 200.000,00 eura, odnosno 100.000,00 eura za obavljanje cestovnog

⁴² Potpore male vrijednosti ili *de minimis* potpore dodjeljuju se temeljem pravila propisanih Uredbom Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. godine o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora u funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (Službeni list Europske unije L 352/1, 24.12.2013.; dalje: Uredba 1407/2013) i Uredbom Komisije (EU) 2020/972 od 2. srpnja 2020. godine o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (Službeni list Europske unije L 215/3, 7.7.2020.; dalje: Uredba 2020/972).

prijevoza tereta za najamninu ili naknadu, kojeg „jedan poduzetnik“ može primiti u razdoblju od 3 fiskalne godine, bez obzira na razinu davatelja, namjenu i instrument dodjele potpore male vrijednosti, ne može narušiti trgovinu između država članica EU.

Iako se potpore male vrijednosti ne smatraju državnim potporama, prikazane su u ovom Izvješću iz razloga jer davatelji i nadalje dodjeljuju navedene potpore poduzetnicima u značajnim iznosima koji čini veliki udio u ukupnim proračunskim sredstvima države na godišnjoj razini.

U ukupnom iznosu od 1.523,1 milijun kuna dodijeljenih potpora male vrijednosti u 2020. godini, davatelji potpora male vrijednosti na razini središnje države dodijelili su 1.267,8 milijuna kuna ili 83,2 posto, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 255,3 milijuna kuna ili 16,8 posto potpora male vrijednosti.

Davatelji potpora malih vrijednosti, temeljem podataka iz Registra za 2020. godinu su sljedeći:

– **Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja** dodijelilo je ukupno 209,6 milijuna kuna potpora male vrijednosti, isključivo u obliku subvencija, a od navedenog iznosa za zaštitu okoliša dodijeljeno je 9,7 milijuna kuna dok je malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno 199,9 milijuna kuna. Za zaštitu okoliša dodijeljeno je 9,7 milijuna kuna temeljem Programa dodjele *de minimis* potpora (potpora male vrijednosti) za nabavu komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje otpada i njegovih izmjena. Malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno je ukupno 199,9 milijuna kuna temeljem sljedećih programa: Programa dodjele potpora male vrijednosti za povećanje inovativnosti malih i srednjih poduzetnika u S3 područjima 35,6 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih internacionalizaciji poslovanja malih i srednjih poduzetnika 30,4 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih poboljšanju konkurentnosti i učinkovitosti malih i srednjih poduzetnika kroz informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) i njegovih izmjena 30 milijuna kuna, Programa naukovanja za obrtnička zanimanja 28 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih ocjeni sukladnosti i certifikaciji proizvoda 16,9 milijuna kuna, Programa razvoja malog i srednjeg poduzetništva i obrta na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina 16,2 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih pružanju usluga za male i srednje poduzetnike putem poduzetničkih potpornih institucija (PPI) 15 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti za uvođenje sustava upravljanja poslovnim procesima i kvalitetom 12,7 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih pružanju visokokvalitetnih usluga za male i srednje poduzetnike putem inovacijskih vaučera 5,9 milijuna kuna, Programa očuvanja i razvoja tradicijskih i umjetničkih obrta 3 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti za razvoj malog i srednjeg poduzetništva 2,7 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti za inovacije novoosnovanih malih i srednjih poduzetnika 1,5 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti za ishođenje znakova kvalitete 1,4 milijuna kuna te 582.130,94 kuna za Program za cjeloživotno obrazovanje za obrtništvo.

– **Ministarstvo zaštite okoliša i energetike / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja** dodijelilo je za zaštitu okoliša 59,2 milijuna kuna subvencija putem Programa dodjele potpora male vrijednosti za nabavu komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje otpada.

– **Ministarstvo poljoprivrede** ukupno je dodijelilo 197,9 milijuna kuna potpora male vrijednosti u obliku subvencija i neposrednih subvencija kamata. Od navedenog iznosa, za poljoprivredu je dodijeljeno ukupno 181,6 milijuna kuna dok je za ribarstvo i akvakulturu

dodijeljeno 16,3 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti u ribarstvu i akvakulturi u iznosu od 16,3 milijuna kuna dodijeljene su temeljem Uredba komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture. Potpore male vrijednosti za poljoprivredu u iznosu od 181,6 milijuna kuna, dodijeljene su za poljoprivredu, lov i šumarstvo u iznosu od 120,3 milijuna kuna, za sektorski razvoj 56,6 milijuna kuna, za poticanje promidžbe u sektoru vina 2,7 milijuna kuna, za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu 1,6 milijuna kuna, za ruralni odnosno regionalni razvoj 358.502,62 kuna te za istraživanje i razvoj i inovacije 24.300,00 kuna. Potpore male vrijednosti za poljoprivredu, lov i šumarstvo u iznosu od 120,3 milijuna kuna dodijeljene su temeljem Uredbe komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru u iznosu od 120,2 milijuna kuna te kroz program Sufinanciranje rada uzgojnih organizacija u stočarstvu iznos od 150.000,00 kuna. Potpore male vrijednosti za sektorski razvoj u iznosu od 56,6 milijuna kuna dodijeljene su temeljem sljedećih programa: Pravilnika o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2019. godinu u iznosu od 50,3 milijuna kuna, PRR mjera 16. – Provedba tipa operacije 16.4.1. Kratki lanci opskrbe i lokalna tržišta u iznosu od 4,1 milijun kuna, Programa potpore za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u području stočarstva za 2020. godinu u iznosu od 1,9 milijuna kuna, Programa sufinanciranja analize sjemena soje na prisutnost genetski modificiranih organizama (GMO) u iznosu od 227.002,50 kuna, PRR mjera 16. – Provedba tipa operacije 16.1.1. Potpora za osnivanje operativnih skupina u iznosu od 111.592,50 kuna te Pravilnika o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. u iznosu od 2.700,00 kuna. Potpore male vrijednosti za poticanje promidžbe u sektoru vina u iznosu od 2,7 milijuna kuna dodijeljene su temeljem programa Promidžba na tržištima trećih zemalja iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2019.-2023.godine. Potpore male vrijednosti za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu u iznosu od 1,6 milijuna kuna dodijeljene su temeljem Programa potpora male vrijednosti za osiguranje likvidnosti prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske. Potpore male vrijednosti za ruralni odnosno regionalni razvoj u iznosu od 358.502,62 kune dodijeljene su temeljem Nacionalnog programa poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine i uzgojne tipove konja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020 godine u iznosu od 298.502,62 kune te temeljem Programa za financiranje projekata lokalne infrastrukture, ruralnog razvoja poduzetništva i obrta na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina 2020. godine u iznosu od 60.000,00 kuna. Potpore male vrijednosti za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 24.300,00 kuna dodijeljene su temeljem programa M3 tip operacije 3.1.1 „Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete“.

– **Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije** dodijelilo je ukupno 69,4 milijuna kuna potpora male vrijednosti, od čega je malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno ukupno 60,3 milijuna kuna, za zapošljavanje 9 milijuna kuna te za kulturu 106.500,00 kuna. Za male i srednje poduzetnike dodijeljeno je 60,3 milijuna kuna kroz porezne olakšice, subvencije i kapitalna ulaganja. Navedene potpore su dodijeljene kroz porezne olakšice temeljem programa Porezne olakšice za porezne obveznike koji obavljaju djelatnost na području Grada Vukovara i/ili na potpomognutim područjima u iznosu od 18,2 milijuna kuna, putem kapitalnih ulaganja temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti za Akcelerator komponentu financijskog instrumenta “ESIF Fond rizičnog kapitala” u iznosu od 16,1 milijun kuna. Potpore dodijeljene putem subvencija odnose se na sljedeće Programe: Program dodjele potpora male vrijednosti za provedbu Intervencijskog plana Grada Petrinje u iznosu od 10,6 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti za provedbu Intervencijskog plana Grada Knina u iznosu od 9,2 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za provedbu Intervencijskog plana Grada Benkovca u iznosu od 4 milijuna kuna te Programa dodjele potpora male vrijednosti za

provedbu Intervencijskog plana Grada Vukovara u iznosu od 2,2 milijuna kuna. Za zapošljavanje je dodijeljeno 9 milijuna kuna subvencija putem programa Potpore male vrijednosti u 2020. godini otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. Potpore male vrijednosti za kulturu dodijeljene su u iznosu od 106.500,00 kuna kroz subvencije temeljem Programa dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine.

– **Ministarstvo turizma / Ministarstvo turizma i sporta**⁴³ dodijelilo je ukupno 798.824,01 kunu potpora male vrijednosti. Kroz Program financiranja privatnih iznajmljivača dodijeljeno je 231.899,58 kuna dok je putem programa Razvoj turizma na selu dodijeljeno 566.924,43 kuna.

– **Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija** dodijelilo je ukupno 23,5 milijuna kuna potpora male vrijednosti kroz subvencije i to putem programa Mediji zajednice – potpora socijalnom uključivanju putem medija iznos od 15 milijuna kuna te malim i srednjim poduzetnicima za kulturu kroz program Poduzetništvo u kulturnim i kreativnim industrijama iznos od 8,5 milijuna kuna.

– **Ministarstvo hrvatskih branitelja** dodijelilo je ukupno 18,9 milijuna kuna subvencija, i to za zapošljavanje temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2018. do 2020. godine oko 18 milijuna kuna te za kulturu temeljem Programa sufinanciranja audiovizualnih djela o Domovinskom ratu 880.000,00 kuna.

– **Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture** dodijelilo je 52.723,85 kuna subvencija za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjene brodarima unutarnje plovidbe u 2020. godini.

– **Ministarstvo financija – Carinska uprava** dodijelila je 504.636,81 kunu potpora male vrijednosti putem poreznih olakšica temeljem programa Povrata plaćene trošarine na plinsko ulje za pogon strojeva za pripremu površina u razminiranju s ciljem ublažavanja ili otklanjanja šteta prouzročenih ratnim okolnostima.

– **Ministarstvo zdravstva** dodijelilo je ukupno 324.814,60 kuna potpora male vrijednosti u obliku subvencije lokalnoj infrastrukturi temeljem Javnog poziva za (su)financiranje izrade projektne dokumentacije.

– **Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava / Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike**⁴⁴ dodijelilo je malim i srednjim poduzetnicima 45,4 milijuna kuna subvencija putem Programa dodjele potpora male vrijednosti za jačanje poslovanja društvenih poduzetnika.

– **HAMAG – BICRO** dodijelio je ukupno 177,4 milijuna kuna potpora male vrijednosti. Od navedenog iznosa, 120,2 milijuna kuna potpora male vrijednosti dodijeljeno je u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 u obliku povoljnijeg zajma za obrtna sredstva dok je malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno 57,2 milijuna kuna. Predmetni iznos od 57,2 milijuna kuna dodijeljen malim i srednjim poduzetnicima odnosi se na sljedeće: ESIF

⁴³ *Ministarstvo turizma nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo turizma i sporta.*

⁴⁴ *Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike*

Pojedinačna jamstva u iznosu od 30,8 milijuna kuna, povoljne zajmove u iznosu od 9,6 milijuna kuna u okviru ESIF Mali investicijski zajam, povoljne zajmove u iznosu od 7,1 milijun kuna u okviru ESIF Mikro zajmova, iznos od 4,9 milijuna kuna subvencija u okviru B-Lighta, jamstva u iznosu od 1,8 milijuna kuna u okviru ESIF Ograničenog portfeljnog jamstva, povoljnih zajmova u iznosu od 1,3 milijuna kuna u okviru Programa mikro zajma za ruralni razvoj, jamstva u iznosu od 827.263,45 kuna, povoljnih zajmova u iznosu od 707.728,34 kuna u okviru Programa mali zajam za ruralni razvoj, iznos od 220.000,00 kuna subvencija u okviru Eurostars, iznos od 14.630,00 kuna subvencija u okviru Programa Eurostars B2B sastanci te pojedinačnih jamstava za ruralni razvoj u iznosu od 12.000,00 kuna.

– **HBOR** je dodijelio ukupno 14,7 milijuna kuna temeljem Pravilnika o dodjeli potpora male vrijednosti HBOR-a, i to putem subvencija 12,1 milijun kuna te putem povoljnih zajmova 2,6 milijuna kuna.

– **Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara** ukupno je dodijelio 32,1 milijun kuna potpora male vrijednosti, i to malim i srednjim poduzetnicima putem Programa sufinanciranja gospodarskih projekata u Gradu Vukovaru 2020. godine u obliku subvencija u iznosu od 8,2 milijuna kuna te za regionalni razvoj kroz program Povrat 50 posto doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje iznosu od 23,9 milijuna u obliku poreznih olakšica.

– **Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost** dodijelio je za zaštitu okoliša 27,2 milijuna kuna subvencija kroz Program dodjele potpora male vrijednosti u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

– **Agencija za elektroničke medije** dodijelila je za audiovizualnu industriju 17,6 milijuna kuna subvencija kroz program Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

– **Hrvatski zavod za zapošljavanje** je ukupno dodijelio 332,6 milijuna kuna subvencija za zapošljavanje, i to temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

– **Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje** je otpisao dug malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 58.230,45 kuna, temeljem Odluke o odgodi plaćanja, obročnoj otplati i otpisu tražbina s osnove ugovora o zakupu poslovnih prostora HZMO-a u uvjetima posebnih okolnosti s ciljem otklanjanja i ublažavanja šteta prouzročenih prirodnim nepogodama ili izvanrednim okolnostima. Predmetni iznos otpisa predstavlja potporu male vrijednosti.

– **Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom** dodijelio je za zapošljavanje 39,4 milijuna kuna potpora subvencija temeljem Programa potpora male vrijednosti za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom 2018.-2020.

– **Centar za restrukturiranje i prodaju** dodijelio je za zaštitu okoliša 1 milijun kuna kroz zajmove poduzetnicima u teškoćama temeljem programa Pozajmica.

– **Hrvatska turistička zajednica** je za turizam dodijelila 300.000,00 kuna subvencija putem programa potpora male vrijednosti.

– **Županije, općine i gradovi** dodijelili su ukupno 255,3 milijuna kuna potpora male vrijednosti putem raznih instrumenata. Ciljevi i iznosi za koje su navedene potpore dodijeljene su sljedeći: malim i srednjim poduzetnicima 143.287.935,79 kuna, za otklanjanje i ublažavanje šteta prouzročenih prirodnim nepogodama ili izvanrednim okolnostima u vrijeme COVID-19 pandemije 73.699.636,78 kuna, za zapošljavanje 7.565.495,07 kuna, za kulturu i zaštitu kulturne baštine 5.697.936,00 kuna, za regionalni razvoj 5.033.388,94 kuna, za turizam 4.654.484,40 kuna, za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu u vrijeme COVID-19 pandemije 3.989.161,03 kuna, za kopneni cestovni promet 2.341.814,66 kuna, za sektorski razvoj 1.992.948,78 kuna, za poljoprivredu 1.700.480,65 kuna, za radiotelevizijsko emitiranje 1.530.676,00 kuna, za zaštitu okoliša 1.329.720,45 kuna, za audiovizualnu industriju 1.319.000,00 kuna, za sanaciju poduzetnika u teškoćama 414.000,00 kuna, za istraživanje i razvoj i inovacije 306.906,10 kuna, za usavršavanje 259.743,09 kuna, za lokalnu infrastrukturu 108.436,14 kuna, za kopneni željeznički promet 14.979,49 kuna, za podupiranje pristupa financiranju u krizi 8.601,90 kuna te 144,5 kuna za poštanske usluge.

6. ZAKLJUČAK

Ministarstvo financija je, isključivo temeljem podataka davatelja unesenih u Registar do 15. srpnja 2021., izradilo Izvješće o svim potporama i potporama male vrijednosti dodijeljenih u 2020. godini na području Republike Hrvatske. Za točnost i vjerodostojnost podataka o potporama unesenih u Registar, isključivo su odgovorni davatelji potpora. Također, u Izvješću su prikazani i revidirani podaci za 2019. i 2018. godinu.

Izvješće za 2020. godinu, ukazuje na činjenicu da su davatelji potpora većinu potpora dodjeljivali temeljem odobrenih programa potpora, a sve manje se potpore dodjeljuju na ad hoc osnovi pojedinačnim korisnicima, a isto se odnosi i na potpore male vrijednosti. Dodjela potpora temeljem programa potpora doprinosi transparentnosti i predvidivosti dodjele potpora te smanjenja diskrecijske ovlasti davatelja potpora.

I nadalje je potrebno ustrajati na dodjeli potpora sukladno Zakonu i EU zakonodavstvu, a davatelje se mora usmjeriti na izradu programa potpora, a samo iznimno na dodjelu pojedinačnih potpora, jer bi jedino na taj način Republika Hrvatska mogla u budućem razdoblju stići ostale države članice EU u pogledu udjela potpora u BDP-u i strukture potpora u kojoj će prevladavati potpore za horizontalne ciljeve i regionalni razvitak prema sektorskim potporama.

Ovo Izvješće prikazuje dodjelu potpora koja se očituje u kontinuiranom rastu pa su tako u 2020. godini dodijeljene potpore u iznosu od 21.099,5 milijuna kuna, što je povećanje za 40 posto u odnosu na ranije razdoblje, a isto tako je udio istih u BDP-u kontinuirano rastao te je za 1,93 postotna boda veći u odnosu na 2019. godinu.

Od ukupnog iznosa potpora u 2020. godini, na potpore poljoprivredi i ribarstvu odnosi se 36,4 posto, dok se na sektor industrije i usluga odnosi 63,6 posto. Potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u iznosu od 7.679,9 milijuna kuna, što je povećanje za 15 posto u odnosu na ranije razdoblje, dok su potpore sektoru industrije i usluga više za 60 posto te su dodijeljene u iznosu od 13.419,6 milijuna kuna, što dokazuje kontinuiran rast dodjele potpora.

U 2020. godini bilježi se po prvi puta i dodjela potpora podrške gospodarstvu u COVID-19 pandemiji i to u iznosu od 1.643,7 milijuna kuna što predstavlja 7,8 posto svih dodijeljenih potpora. Isto tako, nakon nekoliko godina, ponovo se dodjeljuju potpore za razvoj širokopojasnog interneta i to u iznosu od 1.456,8 milijuna kuna što predstavlja 6,9 posto svih dodijeljenih potpora.

I nadalje se bilježi rast horizontalnih potpora, iako u puno manjem opsegu u odnosu na sektorske potpore, koje bilježe rast od 22,7 posto. Unutar sektorskih potpora, dodijeljenih u 2020. godini u iznosu od 7.275,7 milijuna kuna, bilježi se rast potpora za zaštitu okoliša i očuvanje energije, potpore sektoru prometa te potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama, dok se manje potpora dodijelilo poštanskim uslugama, sektoru brodogradnje, uslugama za javno radiotelevizijsko emitiranje te sektoru turizma. Unutar horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljenih u 2020. godini u iznosu od 4.500,2 milijuna kuna, bilježi se rast regionalnih potpora, potpora na lokalnoj razini, potpora za istraživanje i razvoj i inovacije, potpora malim i srednjim poduzetnicima, za kulturu te za zapošljavanje, dok je jedino dodijeljeno manje potpora za usavršavanje.

Ukratko, povećan iznos dodijeljenih potpora u 2020. godini u odnosu na ranije razdoblje, je rezultat povećanja potpora po skoro svim kategorijama, uključujući i potpore male vrijednosti. Pozitivan trend kod dodjele potpora je razvidan prvenstveno kod dodjele potpora za istraživanje i razvoj i inovacije, za razvoj širokopojsnih mreža, za zaštitu okoliša te regionalnih potpora, jer je ukupno za te kategorije dodijeljeno 6.354,5 milijuna kuna potpora što predstavlja udjel od 30,1 posto u ukupnim potporama. Dodjela ovih potpora je svakako dobrodošla i imala je učinak na razvoj gospodarstva koje je bilo pogođeno posljedicama pandemije COVID-10. Također, sukladno Privremenom okviru, velikom broju poduzetnika su dodijeljene potpore za suzbijanje negativnih učinaka pandemije COVID-19. Naime, dodjelom predmetnih potpora ublažene su posljedice ograničenja rada i ostalih ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu na koje poduzetnici nisu mogli utjecati niti ih izbjeći.

Zaključno, osim potpora prikazanih u ovom Izvješću, u kontekstu sagledavanja gospodarskih okolnosti i teškoća uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19, potrebno je uzeti u obzir i ostale vrste pomoći države koje po svojim karakteristikama nužno ne sadrže elemente državne potpore, a koje su imale izravan ili neizravan utjecaj na poduzetnike koji su suočeni s problemima u poslovanju uslijed pandemije bolesti COVID-19.

Ukoliko se uzme u obzir i utjecaj prirodne katastrofe potresa u Gradu Zagrebu, Krapinsko-zagorskoj županiji i Zagrebačkoj županiji, koji je dodatno utjecao na odvijanje gospodarskih aktivnosti i nanio je ogromne štete, cijela 2020. godina bila je iznimno izazovna.

Mjere gospodarske politike temeljene na različiti oblicima državnih potpora uvelike su bile usmjerena različitim poticajima i saniranjima štete s ciljem očuvanja radnih mjesta i gospodarske infrastrukture što je evidentno utjecalo na rast iznosa dodijeljenih potpora.

U kontekstu pravila o potporama, usvajanjem Privremenog okvira Europska komisija otvorila je prostor za korištenje različitih modela potpora za poduzetnike kojima se ublažavaju gospodarske teškoće uzrokovane predmetnom pandemijom, a dodjela potpora utemeljenih na Privremenom okviru nastavlja se i tijekom 2021. godine.

Republika Hrvatska je pritom koristila različite oblike dodjele potpora pri čemu se u najvećem dijelu oslanjala na instrumente tzv. jamstvenih shema temeljem kojih su jamstva dodjeljivali HBOR, HAMAG, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija i Ministarstvo turizma / Ministarstvo turizma i sporta. Na taj je način hrvatskim poduzetnicima pružena mogućnost lakšeg pristupa financijskim sredstvima s ciljem umanjivanja teškoća s likvidnosti i održavanja poslovanja u vrlo turbulentnom okružju.

U prilog ovom Izvješću, a kao dio osvrta na recentna kretanja i određenja mjera u odnosu na negativne učinke ove pandemije, Europska komisija donosi i niz drugih mjera koje su realizirane tijekom 2021. godine kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti, pri čemu dio navedenih sredstava predstavlja potpore jer će se dodjeljivati poduzetnicima koji obavljaju gospodarsku djelatnost.

Također, a ovisno o procjenama oporavka gospodarstava EU, može se očekivati i nastavak pristupa dodjeli potpora Privremenog okvira do kraja 2021. godine, a u pripremi su izmjene Privremenog okvira prema kojima će isti biti u primjeni do 30. lipnja 2022., pa samim time, razdoblje 2020. godine, a potom 2021. godine i 2022. godine obilježit će povećani iznosi dodjele potpora u tzv. post COVID razdoblju.

Uzimajući u obzir prikazano u ovom Izvješću i kratki osvrt na recentna kretanja, ovog trenutka može se ustvrditi kako će naredna razdoblja karakterizirati pojačani intenzitet dodjele potpora, a sve do oporavka gospodarstva Europske unije. Republika Hrvatska kao država članica pred sobom ima niz izazova koji istovremeno kroz učinkovitu politiku državnih potpora mogu dovesti do provedbe mjera koje će u konačnici dovesti i do promjena poslovnih politika sudionika na tržištu, te će rezultirati kvalitativnim pomacima i jačanjem konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Buduće razdoblje jest i svojevrsna prilika u kojoj se kroz politiku državnih potpora može u značajnom strukturirati sustav koji će u konačnici pozitivno djelovati na hrvatsko gospodarstvo.

PRILOG 1.**Davatelji potpora na razini središnje države u 2020. godini**

<i>Davatelji potpora na razini središnje države u 2020. godini</i>
1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja ⁴⁵
3. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja ⁴⁶
4. Ministarstvo hrvatskih branitelja
5. Ministarstvo kulture / Ministarstvo kulture i medija ⁴⁷
6. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
7. Ministarstvo poljoprivrede
8. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava / Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike ⁴⁸
9. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
10. Ministarstvo turizma / Ministarstvo turizma i sporta ⁴⁹
11. Ministarstvo zdravstva
12. Ministarstvo znanosti i obrazovanja
13. Agencija za elektroničke medije
14. Agencija za obalni linijski pomorski promet
15. Centar za restrukturiranje i prodaju
16. Fond za obnovu i razvoj Grada Vukovara
17. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
18. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
19. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
20. Hrvatska turistička zajednica
21. Hrvatski audiovizualni centar
22. Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
23. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
24. Hrvatski zavod za zapošljavanje
25. Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

⁴⁵ Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

⁴⁶ Ministarstvo zaštite okoliša i energetike nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

⁴⁷ Ministarstvo kulture nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo kulture i medija.

⁴⁸ Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

⁴⁹ Ministarstvo turizma nakon stupanja na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20.) 22. srpnja 2020., nastavlja s radom kao Ministarstvo turizma i sporta.

PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	
Kategorija	
Namjena	
HORIZONTALNA PRAVILA	
Istraživanje i razvoj i inovacije	
	Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja
	Pokriivanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike
	Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici)
	Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima
	Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
Mali i srednji poduzetnici	
	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja
	Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Savjetodavne usluge
	Sudjelovanje na sajmovima
	Pokriivanje troškova prava industrijskog vlasništva
	Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije
	Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
Zapošljavanje	
	Zapošljavanje osoba s invaliditetom ili osoba koje se teže zapošljavaju
	Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja osoba s invaliditetom
Usavršavanje	
	Posebno usavršavanje zaposlenika
	Opće usavršavanje zaposlenika
Kultura i zaštita baštine	
	Poticanje kulture i zaštita baštine
POSEBNA SEKTORSKA	
Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarnji plovni putevi)	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Zračni promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Pomorski promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobranje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodarka

	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade tj. podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Proizvodnja čelika
	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje
	Brodogradnja
	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje
	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
	Javne radiodifuzijske usluge
	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost
	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Poštanske usluge
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Turizam
	Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Zaštita okoliša i ušteda energije
	Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša
	Ušteda energije
	Obnovljivi izvori energije
	Kogeneracija i daljinsko grijanje
	Gospodarenje otpadom
	Sanacija onečišćenih područja
	Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji
	Sustav trgovanja dozvolama
	Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost

	uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
Sanacija i restrukturiranje	
	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
REGIONALNA	
	Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
	Otvaranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
	Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
	Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine
1. Državna razina
2. Regionalna razina
3. Lokalna razina
4. Ostalo

PRILOG 3.

Instrumenti državne potpore

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** – subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj)
- **A2** – oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjenja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobođanja za porezne obveznike na području Grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobođanja za porezne obveznike koji posluju u slobodnim zonama - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji zapošljavanja osoba s invaliditetom - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja).

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu A2 ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: državna ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi** - krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak. U ovoj skupini nalaze se i zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije

uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u financijskim poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i opozvana jamstva kod kojih je element potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročene slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja

Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera, već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju duga	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost

Skupina B	
Ulaganja u vlastiti kapital	potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element potpore nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države
Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti potporu

Skupina C1	
Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma
Skupina D	
Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva
Skupina E1	
Ostalo	